

«Det er liksom bare ikke typisk deg»

*En analyse av SKAM-karakterene Eva, Noora og Isak
som vekslende hovedroller og biroller*

THERESE SAGVIK

Masteroppgave i medievitenskap
Institutt for medier og kommunikasjon
Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

10. mai 2017

«Det er liksom bare ikke typisk deg»

*En analyse av SKAM-karakterene Eva, Noora og Isak
som vekslende hovedroller og biroller*

Masteroppgave i medievitenskap
Institutt for medier og kommunikasjon
Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

2017

© Therese Sagvik

2017

«Det er liksom bare ikke typisk deg» – En analyse av *SKAM*-karakterene
Eva, Noora og Isak som vekslende hovedroller og biroller

Therese Sagvik

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Et særegent aspekt ved *SKAM* er seriens vekslende hovedroller mellom sesongene. Denne masteroppgaven undersøker hvordan vekslingen mellom hovedrolle og birolle påvirker karakterene Eva, Noora og Isak i de første tre sesongene av *SKAM*. Med kvalitativ tekstanalyse som metode belyser oppgaven at karakterene *utvikler* seg som hovedroller, *endrer* seg i vekslingen fra hovedrolle til birolle, og *påvirkes* av hovedrollens interne fokalisering. Fokuset i tekstanalysen er på karakterenes frykt, statiske og komplekse karaktertyper, karakterutvikling og intern fokalisering. Vekslingen mellom hovedrolle og birolle medfører en veksling mellom statisk og kompleks. Karakterene gjennomgår en karakterutvikling og blir samtidig komplekse gjennom konfrontasjon av sin frykt som hovedrolle. Når hovedrollene blir redusert til biroller, medføres en *etterkompleks statiskhet* der egenskapene belyst som hovedrolle er tilknyttet karakteren, men ikke lenger synlige. Hovedrollenes syn på de andre karakterene påvirker hvordan de fremstilles som biroller grunnet intern fokalisering. På denne måten påvirkes karakterene av *SKAMs* vekslende hovedroller. Oppgaven bidrar også til å utfordre rammene for begrepene hovedrolle og birolle, samt statiske og komplekse karakterer.

Abstract

A characteristic aspect of *SKAM* is the series' alternating leading roles. This thesis examines how the alternation between the leading and supporting roles affects the characters Eva, Noora and Isak in the first three seasons of *SKAM*. With qualitative text analysis as the method this thesis illuminates the *growth* of the characters as leading roles, their subsequent *changes* in the alternation from a leading role to a supporting role, and demonstrates how they are *affected* by the internal focalization of the leading role. The focus of the text analysis concerns several factors: The characters' fears, static and complex character types, character growth, and internal focalization. The alternation between leading and supporting roles also results an alternation between static and complex. A character acquires character growth and becomes complex through confrontation of their fear as a leading role. When a leading role is demoted to a supporting role, *post-complex staticness* occurs in which the diversity of attributes that the character displayed as a leading role no longer remains present. Furthermore, the leading role's perception of the other characters affects how they are portrayed as supporting roles due to internal focalization. Consequently, the characters are affected by *SKAM*'s alternating leading roles. The thesis also contributes to challenge the existing framework of the terms leading and supporting roles, as well as static and complex characters.

Forord

Det å skrive en masteroppgave har vært en givende, men også lang og utfordrende prosess. Uten hjelp og støtte hadde jeg ikke klart å komme i mål, og det er derfor mange som fortjener en takk!

Jeg vil aller fremst takke min veileder Jon Inge Faldalen for all den gode hjelpen jeg har fått fra våren 2016 til våren 2017. Uten din entusiasme og interesse for mitt prosjekt, dine nyttige råd og alle dine gode innspill, hadde ikke dette prosjektet vært mulig!

Takk til Marie som har hjulpet meg ut av periodene jeg så det som umulig å ferdigstille oppgaven i tide. Du har motivert og støttet meg når jeg trengte det mest. Du har også vært en god diskusjonspartner gjennom din interesse for mitt prosjekt, og fortjener derfor en stor takk.

Takk til Tonje, min venninne og medstudent gjennom mange år. Du har vært en jeg har kunnet dele min frustrasjon med, og en jeg har blitt motivert av ved at vi har gått igjennom denne skriveprosessen samtidig.

Takk til Alice som har gitt meg tips om hva ordet går i om *SKAM* på forskjellige medier. Denne oversikten ville jeg ikke hatt uten deg.

En stor takk fortjener også min lillebror, Mathias, som har tatt seg god tid til å hjelpe meg med korrekturlesing av oppgaven. Du er tålmodig, dedikert og ikke minst dyktig!

Jeg vil til slutt takke mamma og pappa, resten av familien min og vennene mine som har holdt seg oppdatert gjennom prosessen, vist interesse, og som har motivert meg og støttet meg fra start til slutt.

Jeg er heldig som har hatt alle dere!

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Problemstilling	4
1.2	Avgrensing og begrunnelse	6
1.3	Definisjon av hovedrolle og birolle	11
1.4	Tidligere forskning	12
1.5	Teori og metode	15
1.6	Oppgavens struktur	17
1.7	Oppsummering: Innledning	18
2	Utvikling av karakterene	19
2.1	Målgruppen	19
2.2	Laurie Hutzlers ni karaktertyper	20
2.3	Utvikling av <i>SKAM</i> -karakterene	22
2.4	Oppsummering: Utvikling av karakterene	23
3	Karakterer og karaktertyper	25
3.1	Hutzlers karaktertyper	25
3.1.1	Noora	26
3.1.2	Chris	28
3.1.3	Penetrator-Chris	29
3.1.4	Jonas	30
3.1.5	Isak	31
3.1.6	Sana	33
3.1.7	William	34
3.1.8	Eva	35
3.1.9	Vilde	37
3.1.10	Avslutning: Hutzlers karaktertyper	38
3.2	Like karaktertyper, forskjellige karakterer	38
3.2.1	Spenningsøking	39
3.2.2	Vilje	39
3.2.3	Ambisjon	40
3.2.4	Avslutning: Like karaktertyper, forskjellige karakterer	41
3.3	Statiske og komplekse karakterer	41
3.3.1	Statiske karakterer	42
3.3.2	Komplekse karakterer	43

3.3.3	Hutzlers karaktertyper som statiske og komplekse	44
3.3.4	De statiske og komplekse <i>SKAM</i> -karakterene	44
3.3.5	Avslutning: Statiske og komplekse karakterer	46
3.4	Oppsummering: Karakterer og karaktertyper	47
4	Vekslende hovedroller	49
4.1	Karakterenes frykt	49
4.2	Karakterenes fortid	51
4.3	Eva	52
4.3.1	Sesong en: Eva	52
4.3.2	Eva som birolle	59
4.3.3	Avslutning: Eva	63
4.4	Noora	65
4.4.1	Noora som birolle	65
4.4.2	Sesong to: Noora	67
4.4.3	Noora som birolle igjen	76
4.4.4	Avslutning: Noora	81
4.5	Isak	82
4.5.1	Isak som birolle	83
4.5.2	Sesong tre: Isak	86
4.5.3	Avslutning: Isak	95
4.6	Sesong fire: Sana	97
4.7	Oppsummering: Vekslende hovedroller	100
5	Konklusjon	105
5.1	Viktigste funn	105
5.2	Videre forskning	110
	Litteratur og analysemateriale	111

Figurliste

Figur 1.2-1: Eksempel på hvordan tidspunkt og dag visualiseres før hver scene	8
Figur 1.2-2: Eksempel på hvordan digitale meldinger visualiseres i <i>SKAM</i>	8
Figur 3.1-1: Et gammelt bilde av en tynn Noora	27
Figur 3.1-2: Vilde viser sympati	27
Figur 3.1-3: Isak ser Even komme med Sonja	32
Figur 3.1-4: Isak kysser Emma	32
Figur 3.1-5: Eva prøver å overbevise Jonas	36
Figur 3.1-6: Jonas blir oppgitt over Evas ord	36
Figur 4.3-1: Eva sitter i sengen og ser på tv	53
Figur 4.3-2: Eva ser på Instagram at Ingrid morer seg på revyfest	53
Figur 4.3-3: Eva gjør seg klar til å dra på revyfesten alene	53
Figur 4.3-4: Eva skriver med Penetrator-Chris	54
Figur 4.3-5: Jonas og Isak blir ignorert	54
Figur 4.3-6: Eva forteller jentene at de har fått invitasjon til vors og viser meldingene	54
Figur 4.3-7: Eva viser frykt	55
Figur 4.3-8: Eva har dårlig samvittighet	55
Figur 4.3-9: Eva kysser Jonas foran vennene, og Jonas reagerer	55
Figur 4.3-10: Eva reagerer på Isaks råd	56
Figur 4.3-11: Eva tenker over det Isak sa	56
Figur 4.3-12: Eva konfronterer Rad-jentene	57
Figur 4.3-13: Eva sier unnskyld til Ingrid	57
Figur 4.3-14: Eva snakker med Iben	57
Figur 4.3-15: Eva og Penetrator-Chris kysser	60
Figur 4.3-16: De ser på førsteklassejentene	60
Figur 4.3-17: Eva drar han til seg igjen	60
Figur 4.3-18: Eva våkner med en fremmed på sofaen i kollektivet til Noora	61
Figur 4.3-19: Noora reagerer på Evas oppførsel	61
Figur 4.3-20: Eva og Isak snakker sammen	62
Figur 4.3-21: Isak ser på Eva	62
Figur 4.4-1: Noora avviser William	67
Figur 4.4-2: Noora blir fornærmet av William	67
Figur 4.4-3: Nooras reaksjon når William kaller henne vakker	67
Figur 4.4-4: Nooras vurderer å ta på leppestift	69

Figur 4.4-5: Nooras tar på leppestift	69
Figur 4.4-6: Eskild sier at Noora er fin	69
Figur 4.4-7: Noora tørker av leppestiften igjen	69
Figur 4.4-8: Eva snakker om Jonas sin nye kjæreste	70
Figur 4.4-9: Noora ser på William med en annen jente	70
Figur 4.4-10: Eva er sjalu på hvor forelsket Jonas er	70
Figur 4.4-11: Ordene til Eva beskriver også Nooras sjalusi	70
Figur 4.4-12: Noora begrunner hvorfor hun ikke liker William	71
Figur 4.4-13: William spør om det var alt	71
Figur 4.4-14: Noora sukker	71
Figur 4.4-15: Noora kysser William	71
Figur 4.4-16: Noora ber han slutte med oppførselen sin	75
Figur 4.4-17: Noora viser sårbarhet og ber William bli	75
Figur 4.4-18: Noora forteller hendelsen til Eva	75
Figur 4.4-19: William kommer etter henne	75
Figur 4.4-20: Isak reagerer på Nooras oppførsel	78
Figur 4.4-21: Eskild illustrerer at hun har blitt «gal»	78
Figur 4.4-22: Noora forteller om hvorfor hun kom tilbake fra London	79
Figur 4.4-23: Isak bryr seg mer om å tekste med Even enn å høre på Noora	79
Figur 4.4-24: Isak og Even er på vei til å kysse	80
Figur 4.4-25: Isak og Even blir avbrutt av en lyd fra gangen	80
Figur 4.4-26: Noora står i gangen	80
Figur 4.5-1: Eva er lei seg etter utro-avsløring	84
Figur 4.5-2: Isak trøster henne	84
Figur 4.5-3: Noora og Eva spionerer på Isak	85
Figur 4.5-4: Isak gir «call me»-tegn til Penetrator-Chris	85
Figur 4.5-5: Isak ser på Even	88
Figur 4.5-6: Even morer seg i Isaks selskap	88
Figur 4.5-7: Isak ser på Even mens han kysser Emma	89
Figur 4.5-8: Even ser på Isak mens han kysser Sonja	89
Figur 4.5-9: Isak spør guttene hva som skjedde i bursdagen	89
Figur 4.5-10: Isak føler seg utenfor og blir ikke inkludert i samtalen	89
Figur 4.5-11: Isak sier at det ikke er en jente	91
Figur 4.5-12: Jonas spør om det er han	91
Figur 4.5-13: Isak ler lettet og sier nei	91

Figur 4.5-14: Even er oppstemt og har mange idéer	92
Figur 4.5-15: Isaks reaksjon på hvordan Even er	92
Figur 4.5-16: Sonja forteller om at Even er manisk	92
Figur 4.5-17: Isaks reaksjon på det Sonja sier	92
Figur 4.5-18: Isak innser betydningen	93
Figur 4.5-19: Isaks går ut av kirken	93
Figur 4.5-20: Even er ikke der	93
Figur 4.5-21: Isak ser Even komme gående	93
Figur 4.5-22: Isak sier at han ikke er alene	93

1 Innledning

Jeg begynte å utvikle ni karakterer uten noen historier. Alle skulle kunne være hovedkarakterer, og vi skulle kunne bytte hovedkarakter fra sesong til sesong. Laurie Hutzler har en metode for å utvikle karakterer på som rydder i hodet mitt og gjør at jeg vet hva karakteren min kan og ikke kan. Og hver og en av de ni karakterene skal utfordre noe i målgruppen. Alle skal ha en historie med en potensiell reise, som målgruppen trenger å høre om.

Dette sitatet er hentet fra et intervju med *SKAM*-skaperen, Julie Andem, som ble publisert på nettsiden Rushprint i april 2016 (Faldalen, 2016). Her forklarer hun prosessen for utviklingen av *SKAM*-karakterene, og hensikten med å skape karakterene på den måten hun har gjort. Nettopp dette med vekslende hovedroller er temaet i denne masteroppgaven, og bakgrunnen for min problemstilling:

Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i SKAM gjennom de første tre sesongene?

Jeg vil benytte meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode for å besvare problemstillingen. I tillegg vil jeg benytte meg av arbeid av førsteamanuensis i film- og fjernsynsvitenskap, Audun Engelstad, film- og mediekulturprofessor, Jason Mittell, og professor i film og tv-studier, Roberta Pearson. Jeg vil også ta for meg Laurie Hutzlers metode for utvikling av karakterer, og ikke minst serieskaperen, Julie Andem, sine egne uttalelser. Jeg vil derfor kort gjøre rede for disse fem sentrale personene i min oppgave, og henviser til hvordan de vil bidra til å besvare problemstillingen.

Audun Engelstad hevder i boken *Film og fortelling* at «[h]andling er betinget av karakterer, og karakterer må befinne seg i en situasjon for å vise hvordan de er» (Engelstad, 2015, s. 58). Engelstad baserer sine syn på Aristoteles' betraktninger rundt karakterer, der han hevdet at en karakters egenskaper og karaktertrekk kom til syne gjennom handling. Det samme

synet på karakterer har også Laurie Hutzler, som poengterer at «A Character Is What He Does» (Hutzler, (u. å.)a). Ved at Hutzler hevder at en karakter er hva hen gjør, kan man trekke en parallell til scenen «Chill» fra *SKAM* sin første sesong, der karakteren Isak sier til karakteren Eva at «... man er jo bare det man gjør». «Man er det man gjør» er også episodetittelen til episode ni, som inkluderer denne scenen. Engelstad (2015, s. 59) understreker at selv om handling og karakter er tett sammenknyttet, så er karakterer noe mer enn handlingene de er delaktige i. De har derfor en mulighet til å endre seg, et syn denne oppgaven blant annet vil bruke som utgangspunkt.

Engelstad (2015, s. 65) presenterer også begrepene *statiske* og *komplekse* karakterer som handler om egenskapsmangfoldet til karakterene. *Statiske karakterer* har få egenskaper, og når de får flere egenskaper tenderer de mot å være komplekse. *Komplekse karakterer* har flere egenskaper og *karakterdybde* gjennom sin fortid. Dette gjør at karakterer kan endre seg fra å være statiske til å bli komplekse gjennom å utrustes med flere egenskaper. Det vil derfor være rimelig å anta at karakterer også kan gå fra å være komplekse til å bli statiske, selv om Engelstad ikke fremhever denne vekslingen. Ettersom han hevder (2015, s. 65) at hovedroller er typisk komplekse og biroller typisk statiske, vil det derfor kunne forekomme en veksling mellom statisk og kompleks for karakterene i *SKAM*, nettopp fordi det er vekslende hovedroller for hver sesong. Engelstad viderefremidler også begrepet *fokalisering*, benyttet av kulturteoretikeren Mieke Bal. Engelstad (2015, s. 173) forklarer at begrepet er subjektivt ladet og innebærer et forhold mellom den som ser, den som blir sett og synet dem imellom. Begrepsgrenen *intern fokalisering* er mest relevant for denne oppgaven, og Engelstad beskriver det på følgende måte:

Når vi inntar ståstedet til en karakter, kaller vi det karakterbundet *intern fokalisering*. Det vil si at vi deler karakterens syn og sanseinntrykk, vi ser og opplever sammen med karakteren. Det vi ser sammen med karakteren kan oppfattes som en relativt nøytral observasjon, og vi kan anta at også andre deltakere i dette universet vil dele denne måten å se på. Men i mange tilfeller vil betraktningen være påvirket av karakterens sinntilstand, og formidlingen av synet – det som blir observert – vil være preget av dette. (Engelstad, 2015, s. 173)

Ettersom det er vekslende hovedroller med intern fokaliserings i *SKAM*, vil hver av disse hovedrollene være med på å påvirke hvordan de andre karakterene fremstilles. Dette fordi hovedrollen har et bestemt syn på, eller et inntrykk av, hver enkelt karakter. Egenskapene til en karakter kan dermed bli forsterket eller svekket gjennom synet – eller den interne fokaliseringsen – til hovedrollen.

Jason Mittell forklarer i boken *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling* at man må analysere karakterers indre gjennom ytre markører. Karakterene forklarer ikke selv hvem de er og hva de tenker. Dette må tolkes gjennom ytre markører, altså gjennom hvordan de fremstilles, omtales og handler (Mittell, 2015, s. 134). Dette vil jeg gjøre i min analyse av de forskjellige karakterene. Mittell knytter i likhet med Engelstad handling og karakter tett sammen, men er mer skeptisk til at karakterer faktisk kan endre seg: «... [T]elevision characters are mostly stable figures, accumulating narrative experiences more than changing from them ...» (Mittell, 2015, s. 133). Han hevder altså at tv-serie-karakterer vanligvis er stabile og ikke nødvendigvis påvirkes av handling. Mittell understreker likevel at karakterer kan utvikle seg gjennom *character growth*, eller *karakterutvikling* som jeg har valgt å oversette det til. Han hevder at dette er en vanlig modell, og er typisk blant unge karakterer – slik som de i *SKAM*. Mittell forklarer at dette er skjer gjennom «... the process of maturation in which character becomes more realized and fleshed out over time. ... [T]heir physical and emotional maturation fulfills a coming-of-age narrative» (Mittell, 2016, s. 137). Ifølge Mittell vil karakterene modne og utvikle seg heller enn å endre seg. *SKAM*-karakterene kan altså ha en karakterutvikling.

Roberta Pearson introduserer seks elementer hun hevder at utgjør en karakter i kapitlet «Anatomising Gilbert Grissom. Structure and Function of the Televisual Character» i boken *Reading CSI: Crime TV Under the Microscope*. De seks elementene er psykologiske trekk og vaner, fysiske trekk og utseende, talemønstre, interaksjoner med andre karakterer, miljøet rundt karakteren, og karakterens bakgrunnshistorie (Pearson, 2007, s. 43). Ifølge Pearson vil altså enhver karakter være bygget opp av disse elementene, og kan analyseres med disse som utgangspunkt. I denne

oppgaven vil jeg ikke benytte meg av Pearsons modell for karakteranalyse, men jeg vil likevel analysere karakterene med hensyn til disse elementene, og anerkjenner dermed elementenes viktighet og modellens gyldighet for analyse av karakterer.

Laurie Hutzler er, ifølge seg selv på sin offentlige profil på LinkedIn, en konsulent for tv, film, merkevarebygging og internett-innhold (Hutzler, (u. å.)b). Hun er administrerende direktør for Emotional Toolbox, som er en nettside hvor hun har publisert introduksjoner til utvikling av karakterer og henvisning til salg av e-bøker for mer informasjon (Emotional Toolbox [ETB], (u. å.)). På denne nettsiden finner man en oversikt over hennes teori om ni karaktertyper. Hutzler har utviklet en karaktertypemodell som beskriver ni forskjellige karaktertyper og egenskapene hver av disse karaktertypene innehar. De ni karaktertypene har forskjellig drivkraft, og disse er *samvittighet*, *spenningssøking*, *idealisme*, *kjærlighet*, *fornuft*, *vilje*, *ambisjon*, *fantasi* og *sannhet* (ETB, (u. å.)).

Julie Andem er skaperen av *SKAM*, og det er hun som har utviklet de ni karakterene som analyseres i oppgaven. Hun har i intervjuer gjort gjennom Rushprint (Faldalen, 2016), Nordiske Mediedager (Andem, 2016) og Cinemateket (Andem & Faldalen, 2016) forklart prosessen for utviklingen av disse ni karakterene.

1.1 Problemstilling

Det er mange aspekter ved *SKAM* som inviterer til analyse. Et av de mest interessante aspektene ved serien, vil jeg hevde, er dens veksling mellom hovedroller fra sesong til sesong. Dette åpner for spørsmål om hvordan karakterene som har vært hovedroller opptrer og fremstilles som biroller, og hvordan tidligere biroller fungerer som hovedroller. Et annet interessant aspekt angående vekslingen er om karakterene utvikler eller endrer seg som hovedrolle eller som birolle, eller i vekslingene dem imellom. Med slike spørsmål har jeg formulert følgende problemstilling:

Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i SKAM gjennom de første tre sesongene?

For å besvare problemstillingen vil jeg først se nærmere på hva slags type karakterer de tre hovedrollene er. Her er det to forskjellige karakterteorier det fokuseres på: Laurie Hutzlers karaktertyper og statiske og komplekse karaktertyper. Jeg vil undersøke dette fordi problemstillingen omhandler hvordan vekslingen av hovedroller påvirker Eva, Noora og Isak, hvor denne vekslingen videre kan prege hvordan disse tre hovedrollene kan karakteriseres.

I tillegg til hovedrollene vil jeg ta for meg karaktertypene til seks av de andre *SKAM*-karakterene som kun er biroller. Grunnen til at jeg vil inkludere seks biroller for å besvare problemstillingen som omhandler tre hovedroller er nettopp fordi *SKAM* har vekslende hovedroller. Som Andem selv har uttalt, så var alle disse birollene potensielle hovedroller (Faldalen, 2016). I tillegg vil karakterene bli omtalt i analysen, og jeg ser det derfor som hensiktsmessig å ha redegjort for hva slags type karakterer disse birollene er. En annen begrunnelse for å inkludere seks biroller er for å undersøke de forskjellige karaktertypene i seg selv, som igjen vil bidra til analysen. Jeg anser derfor både hovedrollene og birollene som viktige og relevante analyseobjekter for å besvare hovedproblemstillingen på en fullstendig måte.

Underproblemstillingene er formulert på følgende vis:

- 1) *Hvordan forholder karakterene Eva, Noora, Isak, Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William seg til Laurie Hutzlers karaktertypemodell?*
- 2) *Hvordan forholder hovedrollene og birollene seg til karaktertypene statisk og kompleks?*

Jeg vil forsøke å besvare problemstillingen ved å utføre forskjellige analyser av karakterene. Jeg vil analysere de i lys av Laurie Hutzlers

karaktertypemodell og som statiske og komplekse karakterer. Dette vil være det grunnleggende, og det vil besvare de to underproblemstillingene. I tillegg vil den andre underproblemstillingen diskuteres og aktiveres i analysene av Eva, Noora og Isak. For å besvare hovedproblemstillingen vil jeg analysere de tre hovedrollene hver for seg. Jeg vil benytte meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode for å utføre analysene. I tillegg vil jeg benytte meg av funnene i analysene for å forsøke å vurdere hvordan Sana vil fremtre som hovedrolle i sesong fire.

1.2 Avgrensing og begrunnelse

Oppgavens analyseobjekter er de første tre sesongene av *SKAM*. I tillegg vil den første episoden av sesong fire bli et analyseobjekt etter analysene av hovedrollene i kapittel fire. I analyseobjektene er det karakterene det fokuseres på, med et utvalg på ni. Det er hovedrollene Eva, Noora og Isak – som i den rekkefølgen er hovedroller i hver sin sesong – og birollene Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William – som introduseres for seeren i denne rekkefølgen.

Begrunnelsen for valget av serien *SKAM* som analyseobjekt er firedelt. Liv Hausken introduserer i boken *Medieestetikk* fire begrunnelser for at et forskningsprosjekt er viktig; kulturell, samfunnsmessig, kunstnerisk og teoretisk (Hausken, 2009, s. 154). Hausken forklarer at «[e]t forskningsprosjekt er kulturelt viktig fordi det berører mange menneskers meningsproduksjon. Dette forutsetter at analyseobjektet har en viss utbredelse i kulturen ...» (Hausken, 2009, s. 156). Hun hevder at mye av det samme også vil gjelde for en samfunnsmessig begrunnelse, men at den belyser maktforhold. Kunstnerisk begrunnelse handler om hvorvidt analyseobjektet skiller seg ut «... på en uttrykksmessig interessant måte ...» (Hausken, 2009, s. 157), og teoretisk begrunnelse handler om hvorvidt analyseobjektet «... utfordrer etablerte teorier eller begreper på et område» (Hausken, 2009, s. 158). Alle disse fire begrunnelsene ligger til grunn for analyseobjektet i denne oppgaven.

SKAM har blitt et kulturelt fenomen med stor utbredelse, og serien er derfor kulturelt viktig. Mange har fått et forhold til serien, og den har blitt omtalt i et mangfold av medieoppslag. I tillegg har *SKAM* bidratt til å fremme det norske språket til andre nordiske land (Riksmålsforbundet, 2016). Ikke bare har serien lært andre nordiske land nye ord og uttrykk, men det kan også hevdes at ord som «føkkboy», «hooke» og «lø», for eksempel, har blitt en del av dagligtalen blant unge på grunn av serien. Serien vekker også stort skriftlig engasjement i befolkningen gjennom aktive kommentarfelt på *SKAM* sin nettside. Seerne tolker, analyserer og diskuterer rundt scenene som publiseres. Et annet element av *SKAM* sin kulturelle påvirkning er klesstilen til karakteren Noora. Denne karakteren utviklet seg til å bli et stil-ikon som påvirket den norske befolkningen (Sundquist, 2016). Det er derfor ingen tvil om at *SKAM* er blitt et fenomen med stor utbredelse, påvirkning og kulturell viktighet. Den kulturelle viktigheten har blitt bekreftet gjennom en rekke priser, blant annet tre priser på Gullruten og to på Nordiske Mediedager i 2016 (Hagen & Lutnæs, 2016), i tillegg til Peer Gynt-prisen i 2017 (Vikre, 2017).

Som Hausken beskrev, så vil et forskningsprosjekt ha en samfunnsmessig begrunnelse dersom det belyser maktforhold i samfunnet, «... det være seg spørsmål om forhold mellom institusjoner, mellom sosiale grupper, mellom kjønn, mellom geografiske områder, sentrum og periferi» (Hausken, 2009, s.156). *SKAM* belyser flere temaer med samfunnsmessig viktighet, eksempelvis psykisk helse, seksualitet, rusmiddelbruk, likestilling, stigmatisering, overgrep og spiseforstyrrelser. Videre belyser serien forhold mellom sosiale grupper, kjønn og religionstro. Dette legger til grunne for at *SKAM* kan betegnes som samfunnsmessig viktig.

SKAM er kunstnerisk viktig fordi den skiller seg ut uttrykksmessig. Dette kommer blant annet av at serien både fungerer episodisk i tillegg til at scenene utgis i realtid på seriens hjemmeside. Scenene blir dermed like viktige som episodene, ettersom man kan følge serien scene for scene. Dette er en faktor som gjør at *SKAM* skiller seg fra andre serier som benytter seg av det episodiske formatet. De ulike scenene har også egne titler, noe som understreker viktigheten av dem. Scenenes tidsstempling har blitt et

karakteristisk uttrykk for *SKAM* (figur 1.2-1). Visualiseringen av tekstmeldinger er et annet aspekt av seriens uttrykksmessige særegenhet (figur 1.2-2).

Bruken av filmatiske virkemidler har også gjort at serien har en egen uttrykksmessig stil. Jeg vil hevde at dette er en viktig del av *SKAM* og at det er med på å forklare hvorfor serien har blitt et kulturelt fenomen. Det at *SKAM* har en egen uttrykksmessig stil og at den skiller seg ut «... på en uttrykksmessig interessant måte ...» (Hausken, 2009, s. 157) har blitt et sentralt element i de mange parodiene som har blitt laget av serien.

Jeg vil nevne at figurenes bildeutsnitt i denne oppgaven ikke nødvendigvis er originale, men tilpasset de detaljene jeg ønsker å fokusere på og som jeg anser som relevante for illustrasjonen.

Figur 1.2-1: Eksempel på hvordan tidspunkt og dag visualiseres før hver scene.

Figur 1.2-2: Eksempel på hvordan digitale meldinger visualiseres i *SKAM*.

SKAM har også en teoretisk viktighet. Grunnen til dette er at serien vil kunne utfordre eksisterende teorier om tv-serier og web-serier når det gjelder måten den blir publisert på, og gjennom at den benytter seg av flere plattformer. Den vil blant annet kunne utfordre teorier om narratologi, om ungdom og ungdomsserier, om sjanger og om estetikk i levende bilder. I tillegg vil den kunne utfordre begrepene hovedroller og biroller ettersom serien har vekslende hovedroller. Denne masteroppgaven vil ha som mål å kunne bidra til å utfordre begrepsparene hovedrolle og birolle, samt statiske og komplekse karaktertyper. Den vil i tillegg kunne bidra til å utfordre eksisterende narratologiske teorier om hvordan vekslende hovedroller som fortellermåte påvirker karakterene, og narratologiske teorier om fokalisering som handler om fortellerens synsvinkel, perspektiv eller utkikkspunkt (Engelstad, 2015, s. 167-168).

Det er mange begrunnelser for å velge *SKAM* som analyseobjekt, nettopp fordi det er mange interessante aspekter ved serien som kan analyseres. I denne masteroppgaven har jeg valgt å fokusere på karakterene i serien – både hovedrollene og birollene. Engelstad hevder at «[a]lle historier handler om noe, men fremfor alt handler den om noen» (Engelstad, 2015, s. 57). Jeg vil altså fokusere på karakterene historien handler om – de som har noe å fortelle. Engelstad (2015, s. 59) understreker også at karakterer er noe mer utover å være handlingsaktører, og at «... det er gjennom karakterene vi engasjerer oss i fortellingen» (Engelstad, 2015, s. 59). Dette synet deler jeg med Engelstad, og jeg vil derfor analysere karakterene og hvordan disse påvirkes av *SKAMs* vekslende hovedroller.

Problemstillingen handler om vekslende hovedroller, og hvordan Eva, Noora og Isak påvirkes av å veksle mellom hovedrolle og birolle. Dette ville jeg fokusere på fordi det er et svært interessant og karakteristisk aspekt ved serien. Med en slik veksling åpner det for endringer i statisk og kompleks karaktertype, påvirkning gjennom intern fokalisering, og for det Mittell (2015, s. 137) kaller karakterutvikling. Jeg har derfor valgt å formulere en problemstilling som tar sikte på å undersøke hvordan vekslingen mellom hovedrolle og birolle påvirker Eva, Noora og Isak gjennom de første tre sesongene av *SKAM*.

Underproblemstillingene omhandler hvilke type karakterer de ni utvalgte hovedrollene og birollene er, hvor den første underproblemstillingen omhandler *SKAM*-karakterene i forhold til Laurie Hutzlers karaktertypemodell. Dette vil jeg undersøke for å få en oversikt over karakterene og hvilke egenskaper de besitter. Grunnen til at Hutzlers karaktertypemodell betraktes med viktighet i denne analysen er at serieskaperen, Julie Andem, brukte denne modellen som utgangspunkt da karakterene ble utviklet (Faldalen, 2016; Andem & Faldalen, 2016). Ved å analysere karakterene ut fra denne modellen vil det være mulig å definere karakterene som en bestemt karaktertype, for videre å se hva som er originalt og hva som er lånt av modellen. På denne måten blir karakterene med ryddighet presentert tidlig i oppgaven og senere referert til. I tillegg har Andem hevdet at alle ni

karakterene ble utviklet som potensielle hovedroller (Faldalen, 2016). Mot slutten av oppgaven vil jeg benytte funnene i analysene for si noe om hvordan jeg forventer at Sana, hovedrollen i sesong fire, vil fremstå, med Hutzlers karaktertypemodell som grunnlag.

Den andre underproblemstillingen jeg vil forsøke å besvare handler om hvordan hovedrollene og birollene forholder seg til karaktertypene statisk og kompleks. Begrunnelsen for anvendelsen av begrepene statiske og komplekse karakterer er knyttet opp mot hovedproblemstillingen, som omhandler vekslingen mellom hovedrolle og birolle. Denne vekslingen gjør det interessant å undersøke om det vil medføre en veksling mellom statisk og kompleks, hvor hovedroller tradisjonelt sett er komplekse karakterer, mens birollene er statiske (Engelstad, 2015, s. 65). I tillegg ønsker jeg å ta for meg et aspekt ved dette begrepsparet som anses av Engelstad (2015, s. 65) å være deres svakhet; det at mange karakterer faller imellom disse to karaktertypene. Det finnes heller ingen klarer rammer for hva som konstituerer en statisk eller kompleks karakter. Disse begrepene knytter jeg sammen med Hutzlers karaktertypemodell ved å vise til hvordan begrepene også vil gjelde overordnet en slik modell. Begrepene blir også viktige senere i analysene som vil besvare hovedproblemstillingen.

Jeg vil ta for meg de første tre sesongene av *SKAM* hvor Eva, Noora og Isak er hovedroller. Dette er fordi karakterene veksler på å være hovedrolle i hver sin respektive sesong. Derfor vil det være tre forskjellige måter å analysere vekslingen på, hvor Eva først er hovedrolle, så birolle i sesong to og tre; Noora er først birolle, så hovedrolle, så birolle igjen; og Isak er birolle før han er hovedrolle i sesong tre.

Grunnen til at jeg vil analysere Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William – i tillegg til Eva, Noora og Isak – stammer fra Andems egne uttalelser: Hun begynte å utvikle ni karakterer som alle kunne tenkes å være hovedroller, og dette er de ni karakterene (Andem & Faldalen, 2016). Det kunne vært hensiktsmessig å inkludere Even, Eskild, Emma, Linn og eventuelt andre biroller som har hatt en betydelig rolle i serien, men denne

oppgaven avgrenses til å omhandle de ni originale karakterene – de ni som i første omgang ble utviklet som potensielle hovedroller.

1.3 Definisjon av hovedrolle og birolle

Før jeg går videre med oppgaven ser jeg det som hensiktsmessig å definere begrepene *hovedrolle* og *birolle* ettersom de inngår i problemstillingen.

Definisjonene viser også til min forståelse og anvendelse av begrepene.

Begrepet *hovedrolle* defineres av Anja Damm på *Gyldendals Teaterleksikon* sin hjemmeside som en «... rolle af overordnet eller ledende betydning» (Damm, 2007). Ifølge Damm vil det derfor kunne være flere hovedroller som er sentrale i en fortelling, og ikke bare én. Kristin Eriksen Vold og Ragna Marie Tørdal understreker i artikkelen «Karakterer og konflikter i filmfortellingen» at «... personen som strever seg gjennom hovedkonflikten mot målet ... kalles *protagonisten* eller *hovedkarakteren*» (Vold & Tørdal, 2012). Her beskriver de én enkelt karakter som hovedrolle. Begrepet hovedrolle benyttes altså både som en betegnelse på de sentrale karakterene i en fortelling, og som en tittel på den ledende karakteren som er protagonisten i fortellingen. Det kan også benyttes som en rolle en karakter *har*, og ikke *er*. I denne oppgaven benytter jeg begrepet hovedrolle som en betegnelse på én enkelt karakter, og at denne karakteren *er* en hovedrolle. Jeg vil hevde at det kun finnes én hovedrolle i hver sesong av *SKAM*. Den karakteren historien dreier seg rundt, eller den som *leder* historien, vil i *SKAM* sitt tilfelle være historiens formidler. Med denne rammen finnes det finnes tre hovedroller i de første tre sesongene av *SKAM*: Eva, Noora og Isak. Likevel er det viktig å understreke at de ikke er hovedroller samtidig, nettopp fordi det kun er én hovedrolle i hver sesong. Eva er hovedrolle i sesong en, Noora i sesong to og Isak i sesong tre. De veksler dermed på å være hovedroller.

Birolle, derimot, definerer Damm som en «... rolle af underordnet betydning eller mindre omfang» (Damm, 2007). Hun understreker at en birolle likevel kan ha en stor betydning for handlingen (Damm, 2007). Forskjellen på en hovedrolle og en birolle er altså det at hovedrollene *leder* historien, mens birollene er *underordnet* hovedrollen. Likevel kan birollene være viktige og

avgjørende for historien, men ikke ledende gjennom fortellingen. Hvem som kan betraktes som biroller kan være opp til tolkning fordi det ikke finnes noen helt klare rammer. Derfor vil jeg gjøre rede for rammene jeg har valgt for birollene i *SKAM*. I denne oppgaven vil en birolle være en karakter som har egne replikker, blir omtalt av de andre karakterene og som samhandler med andre karakterer og i noen grad hovedrollen. De er også med i flere episoder og sesonger. Med disse rammene som utgangspunkt finnes det flere biroller i *SKAM*, men jeg har valgt å ta for meg karakterene Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William, hvor begrunnelsen er gjort rede for tidligere i oppgaven.

1.4 Tidligere forskning

Roberta Pearson utførte i 2007 en casestudie av karakteren Gilbert Grissom fra serien *CSI*. I denne casestudien presenterer hun seks elementer hun hevder at utgjør en karakter, og analyserer Gilbert Grissom ut fra disse. De seks elementene er psykologiske trekk og vaner, fysiske trekk og utseende, talemønstre, interaksjoner med andre karakterer, miljøet rundt karakteren, og karakterens bakgrunnshistorie (Pearson, 2007, s. 43). Her trekker Pearson (2007, s. 56) også frem hvordan tv-serie-karakterer er bundet til det repeterende episodiske formatet til amerikanske tv-dramaer, og at de derfor forblir relativt stabile – i likhet med Mittells syn (2015, s. 133).

Pearsons casestudie blir også fremhevet av Amanda D. Lotz i kapittelet «House. Narrative Complexity» i boken *How to Watch Television fra 2013*:

In her case study of *CSI*'s Gil Grissom, Pearson presents a six-part taxonomy of elements that construct the character. ... She uses this taxonomy to create a language for exploring the particularities of television characters, which, along with techniques of characterization – beyond the case study – have been a significantly underexplored area in the field. (Lotz, 2013, s. 23)

Det Lotz understreker her er at det finnes få teknikker for å analysere karakterer, og også lite forskning på karakterer i tv-serie-feltet tilknyttet slike

teknikker. Mittell understreker også dette poenget, og kommer med en potensiell begrunnelse:

Even as television writers, directors, and actors focus much of their energies into creating fully realized characters and designing plots and storylines around them, academic analyses of storytelling have focused far less on issues of character than on other narrative elements such as plot, world building, and temporality. This oversight is especially true for moving-image media such as film and television, where character tends to be taken as a self-evident given, wrapped up into conventions of performance and stardom, rather than analyzed as a specific narrative element. (Mittell, 2015, s. 118)

Det Mittell understreker her er at karakterer ofte blir oversett og tatt for gitt i akademiske analyser innenfor narratologi som tar for seg film og serier. Dette fordi fokuset heller har vært på andre narratologiske elementer.

I tillegg til eksemplet med Pearson, og Lotz sin egen analyse av episoden «Three Stories» av serien *House* som inkluderer hovedrollen med samme navn, finnes det også karakterstudier som fokuserer på antagonister og antihelter. Et eksempel er Margrethe Bruun Vaages studie i boken *The Antihero in American Television* fra 2016. Her undersøker hun hvordan seere engasjerer seg i antihelter i serier som *The Sopranos* med Tony Soprano, *Dexter* med Dexter Morgan og *Breaking Bad* med Walter White (Vaage, 2016). Det finnes også studier om forholdet mellom seer og karakter. Blant annet har Merete Grimeland dette i fokus i den praktiske masteroppgaven *The Mystery of Catching an Audience* fra 2011 (Grimeland, 2011).

Utover Pearsons analyse av Gilbert Grissom, Lotz sin analyse av *House*, Vaages studie av antiheltene Tony Soprano, Dexter Morgan og Walter White, og Grimelands studie av forhold mellom seer og karakter, er det rimelig å anta at det finnes flere karakterstudier med ulikt fokus. Dette på tross av Lotz' og Mittells understreking av lite forskning. Det vil derfor kunne antas at deres påstand om lite forskning vil være relativt i forhold til andre narratologiske elementer.

Selv om det finnes flere karakterstudier med ulikt fokus, finnes det så vidt meg bekjent ingen større forskningsprosjekter med fokus på vekslende

hovedroller. Likevel finnes det eksempler på tilnærmet vekslende hovedroller i serier, og biroller som blir hovedroller. I serien *The Wire* skiftes fokus for hver sesong til å omhandle forskjellige samfunnskritiske temaer, og med dette veksler også fokuset på de forskjellige karakterene (Goodman, 2008). Av alle analysene som vil omhandle *The Wire*, vil det være rimelig å anta at det har blitt utført analyser av disse karakterene. Hvorvidt vekslingen av hovedroller har vært i fokus i slike analyser er meg ukjent. Det finnes også biroller i serier som har fått en egen «spin-off»-serie, eksempelvis birollen Saul Goodman fra *Breaking Bad* som har blitt hovedrolle i serien *Better Call Saul*. Likevel er dette en annen form for veksling, hvor vekslingen ikke skjer innenfor en serie, men fungerer som en forlengelse av den originale serien og av karakteren. I tillegg vil ikke en slik hovedrolle veksle tilbake til en birolle slik som i *SKAM*.

Det vil være rimelig å anta at det finnes få serier som har vekslende hovedroller for hver sesong på samme måte som i *SKAM*. Derfor vil det finnes mindre tidligere forskning på vekslende hovedroller, veksling mellom hovedrolle og birolle og hvordan karakterer påvirkes av dette, enn karakterstudier med fokus på eksempelvis karakterens egenskaper og bestanddeler, antihelter, og forholdet mellom seer og karakter.

SKAM er en relativt ny serie som startet høsten 2015. Da *SKAM* ble temaet for denne masteroppgaven hadde den bare så vidt begynt å bli allment kjent i Norge. I senere tid har serien blitt svært populær både i og utenfor Norge. Det er derfor mange som har skrevet om serien i forskjellige sammenhenger, og det vil være rimelig å anta at flere har gjort egne analyser av de forskjellige aspektene ved den, inkludert karakterene. Til mitt kjennskap så finnes det derimot ingen eksisterende masteroppgaver eller større forskningsprosjekter som tar for seg *SKAM*, *SKAM*-karakterene eller de vekslende hovedrollene i *SKAM*.

Med ellers få forskningsprosjekter på vekslende hovedroller i tv-seriefeltet, vil denne masteroppgaven bidra til feltet med sin næranalyse som fokuserer på karakterenes utvikling, endring og påvirkning. Oppgaven vil bidra til å belyse hvordan vekslende hovedroller påvirker karakterene gjennom intern fokaliserings, hvordan karakterer utvikler seg som hovedroller gjennom å

konfrontere sin frykt, og hvordan de endrer seg i vekslingen fra hovedrolle til birolle. Oppgaven vil også utfordre både Mittells (2015, s. 133) syn på at karakterer i serier vanligvis er stabile, og Engelstads syn på at statiske karakterer «... opptrer helt i tråd med forventningene ...» (Engelstad, 2015, s. 65). Analysene vil vise at det forekommer noen endringer hos karakterene, selv som biroller hvor de er statiske. Dette vil knyttes opp mot de vekslende hovedrollene, hvor det også poengteres at intern fokalisering og hovedrollens syn på birollene påvirker hvilke av egenskapene deres som kommer til syne. Oppgaven vil også bidra til å utfordre rammene for begrepene hovedrolle og birolle, og statiske og komplekse karakterer.

1.5 Teori og metode

For å besvare oppgaven vil jeg benytte meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode. Jeg vil derfor gjøre kort rede for teori og metode, og for mitt valg av disse.

«Vi forstår verden gjennom fortellinger», hevder Engelstad (2015, s. 14). Engelstad forteller videre (2015, s. 21) at det er nettopp det narratologien tar for seg, for narratologi er vitenskapen om fortellinger. Narratologien dreier seg om «... fortellinger, hvordan fortellinger er satt sammen, hvilken betydning de forskjellige bestanddelene har for fortellerstrukturen, og på hvilke måter meningsinnhold fremkommer i teksten» (Engelstad, 2015, s. 22). Engelstad understreker at finnes flere egenskaper ved en fortelling som kan analyseres, men at «[i] de fleste tilfeller fungerer narratologisk analyse best når man kun diskuterer et utvalg av fortellermessige egenskaper ...» (Engelstad, 2015, s. 29). Det er nettopp det jeg ønsker å gjøre i min analyse. *SKAM* er fortellingen, og de utvalgte egenskapene ved fortellingen er i mitt tilfelle ni av karakterene i *SKAM*.

Karakterene er en svært viktig egenskap ved en fortelling, ifølge Engelstad: «Alle historier handler om noe, men fremfor alt handler den om noen» (Engelstad, 2015, s. 57). Engelstad (2015, s. 58) baserer seg på Aristoteles' syn på karakterer, som hevdet at karaktertrekk og egenskaper ved karakterene kom til syne gjennom handling. Han baserer seg derfor på at

handling og karakter er tett sammenknyttet. Videre forklarer han at «[h]andling er betinget av karakterer, og karakterer må befinne seg i en situasjon for å vise hvordan de er. Likevel er karakterer noe annet enn handlingene de er delaktige i, og det er gjennom karakterene vi engasjerer oss i fortellingen» (Engelstad 2015, s. 59). Ved å begrense meg til å kun ta for meg karakterene tar jeg altså utgangspunkt i karakterenes betydning for fortellingen.

Kvalitativ tekstanalyse tar utgangspunkt i det utvidede tekstbegrepet. Peter Larsen forklarer i kapittelet «Medier og tekster» i boken *Medievitenskap. Medier – tekstteori og tekstanalyse* at «... tekst refererer til sammenføyinger av betydningselementer...» (Larsen, 2008, s. 18). Begrepet tekst er derfor en «... fellesbetegnelse for medienes meddelelser» (Larsen, 2008, s. 18). Helge Østbye, Knut Helland, Karl Knapskog og Leif Ove Larsen understreker også dette i boken *Metodebok for mediefag*, og legger til at med det utvidede tekstbegrepet innebæres også audiovisuelle uttrykksformer med levende bilder, stillbilder, lyd og musikk (Østbye, Helland, Knapskog & Larsen, 2007, s. 61). Østbye, Helland, Knapskog og Larsen understreker derfor at tekstanalyse er en «... generell betegnelse på kvalitative studier av tekster» (Østbye mfl., 2007, s. 57).

Larsen hevder at «[m]edietekstene kommuniserer; de formidler meddelelser. Og alle meddelelser betyr noe, handler om noe» (Larsen, 2008, s. 19). For å finne ut av hva meddelelsene handler om må man analysere medieteksten: «Å analysere er å *stille spørsmål og finne svar*» (Larsen, 2008, s. 25). Dette understøtter også Østbye, Helland, Knapskog og Larsen (Østbye mfl., 2007, s. 57). Larsen påpeker at «[s]pørsmålene man forsøker å besvare innenfor denne *kvalitative tekstanalysen*, dreier seg om de trekk som er karakteristiske for den enkelte, konkrete teksten eller teksttypen» (Larsen, 2008, s. 26). Medieteksten i denne oppgaven er de tre første sesongene av *SKAM*, og spørsmålene jeg stiller er de som er formulert som problemstillinger for oppgaven. På denne måten vil jeg kunne finne ut hva meddelelsene handler om.

Analyseobjektet for denne oppgaven er en fortelling i narratologien, og en medietekst i tekstanalysen. Jeg vil ta for meg egenskapen karakterer i

narratologisk sammenheng, og analysere de ved å stille spørsmål til medieteksten. Dette er den teoretiske og metodiske rammen for oppgaven. Jeg anser denne teorien og metoden som relevante og fruktbare. Det store spørsmålet jeg stiller til medieteksten er formulert som en hovedproblemstilling for oppgaven: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i *SKAM* gjennom de første tre sesongene? For å besvare dette spørsmålet vil jeg altså benytte meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode.

1.6 Oppgavens struktur

Jeg vil kort redegjøre for oppgavens gang og hvordan jeg vil gå frem for å besvare problemstillingen.

I kapittel to vil jeg se på bakgrunnen for *SKAM*-karakterene jeg vil analysere. Her vil jeg trekke frem målgruppen for serien som vil belyse hensikten med karakterene, Laurie Hutzlers karaktertyper som er inspirasjonen bak de forskjellige karakterene, og utviklingen av *SKAM*-karakterene som viser fremgangsmåten til serieskaperen.

I kapittel tre fokuseres det på å definere og diskutere hvilke karaktertyper de ni karakterene er. Her vil karakterene først analyseres i forhold til Hutzlers karaktertypemodell, hvor hensikten er å redegjøre for karakterenes egenskaper, i tillegg til å undersøke i hvilken grad *SKAM*-karakterene samsvarer med modellen. Videre vil begrepene statiske og komplekse karakterer presenteres, bli satt i sammenheng med Hutzlers karaktertypemodell, og diskutert i forhold til *SKAM*-karakterene.

I kapittel fire vil jeg analysere de tre hovedrollene i *SKAM*. Jeg vil først trekke frem karakterenes frykt og fortid, og videre kronologisk ta for meg hovedrollene i hver sesong. Her vil jeg analysere Eva som hovedrolle, så birolle i sesong to og tre; Noora som birolle, så hovedrolle, så birolle igjen; og Isak som birolle i to sesonger, så hovedrolle i sesong tre. Jeg vil analysere hvordan de utvikler og endrer seg som hovedroller og biroller, og hvordan vekslingen påvirker karakterene. Videre vil jeg benytte meg av funnene for å forsøke å si noe om Sana som hovedrolle i sesong fire.

I kapittel fem oppsummerer jeg de viktigste funnene fra analysene og gir en konklusjon på problemstillingen min: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i *SKAM* gjennom de første tre sesongene? Deretter kommer jeg med forslag til videre forskning.

1.7 Oppsummering: Innledning

I denne oppgaven fokuseres det på vekslende hovedroller og vekslingen mellom hovedrolle og birolle. Jeg har også formulert to underproblemstillinger som skal hjelpe meg med å besvare oppgaven, og disse er: Hvordan forholder karakterene Eva, Noora, Isak, Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William seg til Laurie Hutzlers karaktertypemodell?, og hvordan forholder hovedrollene og birollene seg til karaktertypene statistisk og kompleks? Jeg vil benytte meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode, og arbeid av Audun Engelstad, Jason Mittell og Roberta Pearson, samt Laurie Hutzlers metode for å utvikle karakterer og serieskaperen Julie Andem sine egne uttalelser og fortellinger for å besvare problemstillingene.

I dette kapittelet har jeg presentert Engelstad, Mittell, Pearson, Hutzler og Andem, foretatt en avgrensning og begrunnelse for problemstillingen og kort definert begrepene hovedrolle og birolle. Jeg har belyst tidligere forskning og hva denne oppgaven vil forsøke å bidra med. Avslutningsvis har jeg kort presentert og redegjort for teori og metode.

2 Utvikling av karakterene

I dette kapittelet vil jeg undersøke hensikten med *SKAM*-karakterene, inspirasjonen bak, og hvordan de ble utviklet. Dette anser jeg som viktig å belyse før jeg påbegynner analysene fordi det sier noe om serieskaperens intensjon med karakterene. Både intensjonen, inspirasjonen og fremgangsmåten kan hevdes å være med på å forme karakterene. Derfor vil jeg hevde at det er viktig å ta for meg disse elementene før jeg går i gang med analysene.

Først vil jeg gjøre rede for seriens målgruppe, samt undersøke hva serien ønsker å formidle til målgruppen. Videre vil jeg undersøke en metode for å utvikle karakterer som har inspirert serieskaperen, Julie Andem, i utviklingen av sine *SKAM*-karakterer (Faldalen, 2016; Andem & Faldalen, 2016). Jeg vil deretter belyse hvordan karakterene faktisk ble utviklet og hvordan prosessen utfoldet seg. Informasjonen i dette kapittelet er en videreformidling av Andem sine uttalelser og fortellinger. Det vil legges stor vekt på Andem sine egne uttalelser og fortellinger i dette kapittelet ettersom det er nødvendig for informasjonsmengden og hensiktsmessig for troverdigheten. Målet med dette kapittelet er å bedre forstå hensikten, bakgrunnen og fremgangsmåten for utviklingen av karakterene i *SKAM*.

2.1 Målgruppen

I utviklingen av en ny serie vil det kunne hevdes å være hensiktsmessig å vite hvilken målgruppe man ønsker å nå. I *SKAM* sitt tilfelle er det *jenter 16 år* som er målgruppen (Faldalen, 2016). Det er relevant å vite hvilken målgruppe *SKAM* er ment for, fordi det påvirker hvorfor karakterene er slik de er. Ettersom målgruppen er relativt smal, må karakterene være gjenkjennelige og relaterbare for nettopp norske 16 år gamle jenter. Andem har uttalt at målet med *SKAM* er å kunne gi denne målgruppen noe (Andem, 2016).

For å finne behov i målgruppen var det nødvendig med grundig research. Andem har uttalt at hun i research-prosessen var inspirert av en metode som kalles «NABC», som står for *needs, approach, benefit* og

competition. Dette er en produktutviklingsmetode som benytter dybdeintervju med kun én representant istedenfor speedintervju med mange personer (Faldalen, 2016; Andem, 2016). Andem har likevel ikke uvilkårlig fulgt denne metoden; hun har kun hentet inspirasjon fra den. Da de satt i gang med researchen utførte de både speedintervjuer med hele klasser og tre timer lange dybdeintervjuer med mange forskjellige representanter for *jenter 16 år* (Faldalen, 2016; Andem, 2016). Det de fant ut gjennom disse intervjuene var at prestasjonspresset blant sekstenåringene var høyt, og dette ville Andem gjøre noe med, i tillegg til å gi selvtillit tilbake til målgruppen (Andem, 2016). Andem forteller (Faldalen, 2016) at personene i målgruppen ønsker å prestere på mange områder og at kravene er høye, noe som gir en følelse av å være mislykket. Hun trekker frem selvironi som et verktøy for å unnsnippe noe av presset, og ikke minst humor:

Kan du le av egen utilstrekkelighet blir ikke fallhøyden så stor. Humor i seg selv fjerner skam. Vi prøver å få til gjennom hele serien at både karakteren og seeren kan le av det utilstrekkelige, uten å ta brodden av det dramatiske. Og så vil vi vise dem verdien av å konfrontere frykt. Det handler ikke om alle andre, men hva du selv kan få til. Det kommer en mestringsfølelse fra å stå i det som er vanskelig, og konfrontere problemer. Den mestringsfølelsen bygger selvbildet. (Faldalen, 2016)

For å kunne bidra til å dekke behovene i målgruppen må karakterene altså ha både positive og negative sider, og være både sterke og svake. Andem har også uttalt at ved å tidlig vise karakterenes frykt, så forstår seerne bedre hvem de er (Andem & Faldalen, 2016). Karakterene må videre tørre å konfrontere denne frykten. De må være forskjellige, kunne utfordre hverandre, og de må også reflektere personligheter som finnes i det norske samfunnet blant sekstenårige jenter. Dette er altså hensikten og intensjonen med *SKAM* og karakterene i serien.

2.2 Laurie Hutzlers ni karaktertyper

Andem har uttalt at hun var inspirert av en metode for å utvikle karakterer som er produsert av Laurie Hutzler. Andem har forklart at metoden, for henne, «...

rydder i hodet mitt og gjør at jeg vet hva karakteren min kan og ikke kan» (Faldalen, 2016). Det vil derfor være hensiktsmessig å se nærmere på denne metoden og forstå de forskjellige karaktertypene som inngår i den. En annen grunn er at *SKAM*-karakterene senere i oppgaven analyseres i forhold til Hutzlers karaktertyper. Når dette er sagt vil jeg likevel trekke frem et potensielt problem med å legge stor vekt på Andems uttalelser angående sin inspirasjon fra Hutzler. Dette problemet kan være at jeg ubevisst leter etter bekreftelse på at *SKAM*-karakterene faktisk samsvarer med denne karaktertypemodellen. Jeg vil forsøke å være objektiv i den kommende analysen, men er bevisst på dette. Før jeg går i gang med analysen, vil jeg først presentere Hutzlers karaktertyper.

Hutzlers metode går ut på at det finnes ni forskjellige karaktertyper der alle har forskjellige verdier, syn på verden og negative sider. De ni karaktertypene har hver sin respektive drivkraft: *Samvittighet*, *spenningssøking*, *idealisme*, *kjærlighet*, *fornuft*, *vilje*, *ambisjon*, *fantasi* og *sannhet* (ETB, (u. å.)). Jeg vil kort redegjøre for hver av karaktertypene fordi *SKAM*-karakterene vil analyseres i forhold til disse senere i oppgaven. Av denne grunn vil jeg derfor hevde at det er hensiktsmessig å først ha en forståelse av karaktertypene, fordi det er grunnlaget for den kommende analysen.

Karakterer som er drevet av *samvittighet* setter rettferdighet høyt. De føler ansvar for å fremme det gode og å stå imot det onde i verden. Imidlertid er det sluttresultatet som betyr noe for slike karakterer ettersom de godtar ond atferd for et godt formål. På den mer negative siden kan de være hyklerske og dømmende, og de kan trenge å slippe seg mer løs (Hutzler, (u. å.)d). På den andre siden av karaktertypene finner vi karakterer drevet av *spenningssøking*. Disse er optimistiske, gøyale og spontane. De letter stemningen i en gruppe og er ofte festens midtpunkt. Slike karakterer kan også skape kaos og være ansvarsløse (Hutzler, (u. å.)e). Karakterer drevet av *idealisme* er opptatt av lidenskap. Intense følelser – gode eller vonde – gjør livet verdt å leve for slike karakterer. De ønsker å skille seg ut fra mengden og streber etter perfektion (Hutzler, (u. å.)f). *Kjærlighetsdrevne* karakterer ser sin egenverdi i øynene til

den de er forelsket i. De tror at hvis de gjør seg uimotståelige for den andre personen så er de nødt til å elske dem tilbake. På sitt verste kan de være trengende, sjalu og eiersyke (Hutzler, (u. å.)h). Karakterer drevet av *fornuft* mener at alt kan forklares rasjonelt og objektivt. De må se det for å tro på det. De er veldig private og ønsker ikke å avsløre personlige ting om seg selv (Hutzler, (u. å.)i). Karakterer drevet av *vilje* ønsker makt og gjør det som må til for å beskytte det de anser som deres. De er også raske til ta hevn. De viser ingen svakhet eller sårbarhet, og ser på det å være fryktet som noe positivt (Hutzler, (u. å.)k). *Ambisjonsdrevne* karakterer setter status og image høyt, og det betyr ingenting hvordan man oppnår det. De kan være hardtarbeidende og sjarmerende i tillegg til manipulerende og egoistiske (Hutzler, (u. å.)c). Karakterer drevet av *fantasi* er motvillige helter. De ser verden som et magisk sted og ser ting andre ikke kan. De er ofte uskyldige og naive og de er ikke en person man ser for seg at skal være en helt (Hutzler, (u. å.)g). Karakterer drevet av *sannhet* er oppmerksomme på miljøet rundt seg. De er redde for at personer skal lyve og være falske. Dette kan føre til at de blir paranoide, at de blåser ting ut av proporsjoner og dikter opp scenarier i hodet sitt (Hutzler, (u. å.)j).

2.3 Utvikling av *SKAM*-karakterene

Nå som målgruppen og metoden for utviklingen av karakterene er gjort rede for, vil det være relevant å se på Andems neste steg. Disse stegene er utviklingen av karakterene hennes og castingen av de forskjellige rollene. Hensikten med å ta for meg dette er å forstå hvordan karakterene faktisk ble til og hvordan prosessen var, noe som også avslører Andems vektlegging av karakterer.

Proessen bak *SKAM* er relativt unik siden den er spesialdesignet for målgruppen og det å dekke det Andem anser som målgruppens behov. Karakterene ble skrevet før manuset, noe som tydelig demonstrerer at Andem la stor vekt på karakterene og lot disse være utgangspunktet for serien. Også Mittell understreker at nesten alle serieskapere har karakterene i hovedfokus i

deres prosess, og at en god serie begynner med gode karakterer (Mittell, 2015, s. 118).

Andem begynte å utvikle ni karakterer som skulle passe inn i *SKAM*-universet – alle potensielle hovedroller. For å dekke de forskjellige behovene i målgruppen fra sesong til sesong skulle derfor hver sesong ha en ny hovedrolle med sin egen historie (Faldalen, 2016). Andem har også avslørt at Noora og William var de første karakterene hun utviklet (Andem & Faldalen, 2016).

Videre handlet det om å finne de riktige skuespillerne. Dette ble gjort gjennom å holde auditions hvor 1200 personer deltok (Faldalen, 2016). De dro blant annet rundt på forskjellige videregående skoler for å finne kandidater (Andem, 2016). De 1200 deltakerne ble senere filtrert ut gjennom intervjuer hvor deltakerne først måtte forholde seg til manus for videre å improvisere og holde seg i karakter. Intervjuene som inneholdt improvisasjon var også i en viss grad med på å forme karakterene (Faldalen, 2016; Andem & Faldalen, 2016).

Først etter å ha castet de ni karakterene fant hun ut hvem som skulle være hovedrollen i den første sesongen, hvor hun landet på å fortelle Evas historie (Faldalen, 2016). Hun var ivrig på å fortelle historien om Noora og William, men mente at de trengte en forhistorie for å underbygge og formidle deres kjemi på best mulig måte (Andem, 2016). Hun visste også allerede i sesong en at det var Isak som ville være hovedrolle i sesong tre, selv om hun ikke helt visste hvordan historien hans skulle være (Andem & Faldalen, 2016). Slik ble altså rekkefølgen av hovedrollene til med Eva i sesong en, Noora i sesong to og Isak i sesong tre.

2.4 Oppsummering: Utvikling av karakterene

I dette kapittelet har jeg sett på bakgrunnen for utviklingen av *SKAM*-karakterene og funnet ut hvordan de ble til. Det jeg fant ut var at målgruppen var *jenter 16 år*, og at karakterene derfor skulle være noen de kunne kjenne seg igjen i, og som kunne formidle historier til nettopp denne gruppen. For å nå dette målet ble det utført omfattende intervjuer – både speedintervjuer og

dybdeintervjuer. Gjennom disse fant serieskaper Andem ut at hun ønsket å stryke selvtilliten til målgruppen gjennom karakterenes historier og utvikling (Faldalen, 2016).

Andem begynte å utvikle ni karakterer som alle kunne være hovedroller, og det er de samme ni som skal analyseres i denne oppgaven. Andem var inspirert av Laurie Hutzlers karaktertypemodell som består av ni forskjellige karaktertyper, hvor alle har forskjellig drivkraft i form av kjerneverdier (Andem, 2016; Andem & Faldalen, 2016; Faldalen, 2016). De forskjellige karaktertypene har blitt redegjort for i dette kapitlet fordi de vil refereres til senere i analysen. Da karakterene var på plass, handlet det om å finne riktige skuespillere. Først etter dette var gjort ble det bestemt at Eva skulle være den første hovedrollen, Noora den andre og Isak den tredje (Andem & Faldalen, 2016).

Jeg vil hevde at denne informasjonen var nyttig før jeg går i gang med analysen fordi det viser intensjonen, inspirasjonen og fremgangsmåten som alle har vært med på å forme karakterene. Her blir det tydelig at Andem har hatt karakterene i fokus for serien, og at hun så for seg at alle de ni hun utviklet kunne være hovedroller i hver sin sesong. Det er også i utviklingen av karakterene hun benyttet seg av Hutzlers karaktertypemodell, som jeg i neste kapittel vil analysere karakterene i lys av.

3 Karakterer og karaktertyper

I dette kapittelet vil jeg undersøke karakterene og finne ut hva slags karaktertyper de er. Her er det to varianter av karaktertyper som jeg vil bruke som utgangspunkt: Hutzlers karaktertyper og karaktertypene statistisk og kompleks. Jeg vil først analysere karakterene basert på Hutzlers ni karaktertyper, ettersom dette er inspirasjonen bak *SKAM*-karakterene, slik jeg har gjort rede for tidligere i oppgaven.

Jeg vil ta for meg karakterene Eva, Noora og Isak – som i den rekkefølgen er hovedroller i hver sin sesong – og Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William, som introduseres som biroller i denne rekkefølgen. Målet er å besvare den første underproblemstillingen presentert tidligere: Hvordan forholder karakterene Eva, Noora, Isak, Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William seg til Laurie Hutzlers karaktertypemodell? Videre vil jeg ta for meg begrepsparet statistiske og komplekse karakterer. Disse begrepene vil bli satt i sammenheng med Hutzlers karaktertyper, før jeg videre analyserer *SKAM*-karakterene i forhold til hvorvidt de er statistiske, komplekse eller noe imellom. Ved å gjøre dette vil jeg besvare den andre underproblemstillingen: Hvordan forholder hovedrollene og birollene seg til karaktertypene statistisk og kompleks?

3.1 Hutzlers karaktertyper

Andem fortalte at hun var inspirert av Hutzlers ni karaktertyper da hun utviklet sine karakterer (Faldalen, 2016). Hun har også avslørt hvilke karakterer som er inspirert av hvilke karaktertyper (Andem & Faldalen, 2016). Derfor vil jeg gjøre rede for hvilke aspekter ved karakterene som er inspirert av Hutzlers forskjellige karaktertyper. Jeg vil forholde meg kritisk, hvor målet er å undersøke i hvilken grad Andems *SKAM*-karakterer samsvarer med Hutzlers karaktertyper, og på hvilken måte de avviker fra karakterbeskrivelsene til Hutzler. Hensikten er derfor ikke å finne ut om karakterene samsvarer med Hutzlers karaktertyper eller ikke, men i hvilken grad de gjør det. Samtidig vil

en slik beskrivelse av karakterene være hensiktsmessig for de videre diskusjonene og analysene i oppgaven.

Jeg har valgt å følge Hutzlers liste over karaktertyper, for å ikke selv tillegge noen karaktertyper større viktighet enn andre. Derfor er rekkefølgen samvittighet, spenningssøking, idealisme, kjærlighet, fornuft, vilje, ambisjon, fantasi og sannhet. I tilfeller der det er karakterer av samme karaktertype, så har jeg valgt å kaste lys over de kvinnelige karakterene først, og deretter gjøre rede for hvordan de mannlige karakterene samsvarer med Hutzlers modell. Siden to av karakterene av samme karaktertype tilhører den kvinnelige gruppen, har jeg valgt å eksaminere hun som var hovedrolle først, for så å ta for meg birollen. Derfor blir rekkefølgen for analysen følgende: Noora, Chris, Penetrator-Chris, Jonas, Isak, Sana, William, Eva, og til slutt Vilde.

3.1.1 Noora

Noora er en karakter drevet av *samvittighet*. Hun har et tydelig moralsk kompass, en tydelig oppfatning av hva som er rett og galt, og reagerer raskt når grenser blir overskredet. Når William sin bror, Nicolai, truer med å spre et nakenbilde av Noora i scenen «Trussel», velger hun å tydeliggjøre lover han hadde brutt. Hun anmelder han også, ikke bare for å demonstrere makt, men fordi hun visste at det var det rette å gjøre.

Noora kan karakteriseres som et selvstendig, feministisk individ. Scenen «De sexistiske jævlene» eksemplifiserer Nooras feministiske holdninger, ved at hun nekter at russebussen hennes skal være sponset av solariumskjeden Brun og Blid. Hun demonstrerer selvstendighet og en sterk moral ettersom det er en sak hun har en tydelig holdning til. Et annet element som gjelder Nooras selvstendige egenart er at hun velger å frastå det å drikke alkohol og å kysse – eller «hooke» – med fremmede, mens de fleste jevnaldrende har en felles oppfatning av at dette gir status. I tillegg demonstreres Nooras selvstendighet gjennom at hun bor i et kollektiv, og at

hun tidligere har bodd i Spania på egenhånd. Dette kan anses som noe av grunnlaget for hennes selvstendige natur.

Noora har også en trang til å hjelpe de som trenger det, spesielt hennes venner. For eksempel legger hun merke til at Vilde unngår å spise som en følge av en nedlatende bemerkelse fra William. Noe av grunnlaget for at Noora vil hjelpe er sannsynligvis det at hun selv har slitt med spiseforstyrrelser tidligere. Dette blir bekreftet i «London» gjennom et bilde av en svært tynn Noora fra tiden hun slet med spiseforstyrrelser (figur 3.1-1), og Vildes sympatiske blikk (figur 3.1-2). I tillegg forteller hun til William i «Bare ligge her» at hun tidligere har vært ganske syk.

Figur 3.1-1: Et gammelt bilde av en tynn Noora.

Figur 3.1-2: Vilde viser sympati.

Nooras verdier blir utfordret gjennom serien, spesielt av William. Hun opplever en sterk indre konflikt angående motstridende verdier i møte med William. I «You lose» uttrykker hun at William er usympatisk og selvopptatt, og kommenterer at hun aldri ville ha «rørt» han. I starten er hun ikke redd for å demonstrere forakt, men etter hvert utvikler hun større toleranse og et tettere bånd med han, selv om det strider imot hennes verdi om å være selvstendig.

Noora kjemper for å være tro mot seg selv. Man kan hevde at hun til tider er hyklersk, der hun uttrykker noe, men gjør det motsatte. For eksempel ytrer hun at flyktningkrisen er noe hun var opptatt av, men på den andre siden vil hun likevel ikke donere klær i «Welcome back». Et annet eksempel på hennes hyklerske tendenser er da hun sa at hun aldri ville ha «rørt» William. Likevel er det tydelig for seeren at hennes interesse og følelser for han gradvis vokser. Selv om hun vet at Vilde er forelsket i William, er Noora sammen med han uten at Vilde er klar over situasjonen. Likevel anerkjenner hun til slutt, ved hjelp av Sana i «Bare tenker på William», at dette er galt, og

er tro mot seg selv ved å fortelle Vilde sannheten.

Det at Noora har en klar oppfatning om hva som er rett og galt har også den negative siden at hun kan oppfattes som dømmende, ettersom hun er fastsatt i sitt syn. Hun dømmer eksempelvis William før hun har blitt kjent med han, og ønsker ikke å spørre Mari, som var på festen til Nicolai, om hva som skjedde den kvelden fordi hun «... virker litt sånn bitch». Hun påstår likevel at det er feil å dømme andre mennesker, eksempelvis i «Svartelistet» der hun blir sur på Vilde for at hun dømmer Eva ut fra et rykte. Dette er også med på å underbygge hennes hyklerske side.

Det er tydelig at karakteren Noora er drevet av samvittighet ettersom rettferdighet er en av hennes kjerneverdier. Hun føler behov for å stå opp mot det onde, og å hjelpe andre. I tillegg kan Noora oppfattes som delvis prippet med hennes konstante fokus på moral, som resulterer i at hun ikke klarer å slappe av og ha det gøy. Dette påpeker også Vilde i «Hvilken verden lever du i?», og William i «Ta tilbake leiligheten». Karakterer drevet av samvittighet kan ha de negative egenskapene at de er hyklerske og dømmende, noe Noora også er. Det er dermed rimelig å konkludere med at Noora er en samvittighetsdrevet karakter, ettersom hun besitter alle egenskapene til denne karaktertypen.

3.1.2 Chris

Chris er en karakter drevet av *spenningssøking*. Hun er opptatt av å farge sosiale situasjoner med humoristiske bemerkelser og atferd, og er derfor oppfattet som den morsomme i jentegjengen hennes. I scenen «Freake ut» bestemmer hun seg, sammen med Sana, for å skremme venninnene sine ved å få dem til å tro at det spøker på hytta de bor i. Dette underbygger hennes ønske om

spenningssøking i hverdagslige situasjoner. Når dette er sagt, er ikke Chris sine morsomme påfunn og bemerkelser noe som bestandig er planlagt, for det ligger i hennes natur å være humoristisk. Dette kommer til syne gjennom

små detaljer som for eksempel når hun ringer «Pilsmannen» i scenen med samme navn for å prøve å anskaffe alkohol, eller at hun velger «På låven sitter nissen» som analyseobjekt i en skoleoppgave. Det er kun hun som kan finne på slike påfunn, noe som gjør at det humoristiske aspektet ved karakteren Chris kommer tydelig frem i *SKAM*.

Chris fremstilles også som en støttende person. For eksempel trøster hun venninnen Vilde i «Slut» etter at hun hadde kjøpt et stort antall doruller som hun ikke visste hvordan hun ville få solgt videre. I tillegg er Chris åpen for nye bekjentskaper. Når hun vil ha Sana med på russebussen, er ikke dette et populært syn hos Vilde i «Hvem hoster?», men hun er likevel fast bestemt på å inkludere Sana. Dette eksempelet reflekterer hvordan hennes ønske om spenningssøking utarter seg på det sosiale planet.

Chris tar seg selv lite høytidelig, og hun fremstilles ikke som en person som er opptatt av andres tanker om henne. Hun ytrer eksempelvis at hun ikke har kjent noe på det kroppspresset Noora snakket om angående Brun og Blid i «De sexistiske jævlene». Chris er heller ikke redd for å flørte på åpenbart vis med Isak første gang hun møter han – hun behøvde ikke engang å si noe, bare blikket hennes og måten hun sugde på skjeen sin var nok til å forstå at hun ville ha han i «Satsebuss».

Karakteren Chris skiller seg fra de andre sentrale kvinnelige karakterene i *SKAM*. Seeren lærer ikke mye om hennes bakgrunn eller personlighetsdybde; kun det overfladiske skildres. Hun fremstilles som morsom, optimistisk, gøy, spontan og åpen for det meste, faktorer som er typisk for karakterer drevet av spenningssøking. Spenningssøkingsdrevne karakterer har også negative sider, for eksempel at de kan forårsake kaos og opptrer ansvarsløse, men dette er ikke sider Chris har vist gjennom serien. Chris representerer derfor kun de positive sidene til en karakter drevet av spenningssøking.

3.1.3 Penetrator-Chris

I likhet med Chris er også Penetrator-Chris drevet av *spenningssøking*. Han fremstilles som en person opptatt av humor, for eksempel i scenen

«Marijuana» når Eva ringer han og må late som hun snakker med moren sin ettersom Jonas er tilstede. Penetrator-Chris spør først hva slags syk lek dette er, for videre å endre stemmen sin og late som han er moren hennes.

Seerne får ikke lære mye om Penetrator-Chris, men man får vite at han er en «føkkboy», altså en som har seksuelle relasjoner med flere uten at det er følelser involvert. Dette kommer tydelig frem allerede i første episode i sesong en, hvor Penetrator-Chris kaller Eva «luremus» fordi hun går fra han etter en misforståelse da han skulle bli med Eva på toalettet for å snakke med Vilde, der han egentlig hadde seksuelle forventninger til Eva.

Penetrator-Chris er utro med Eva når de «hooker» på en fest etter at Eva hadde kranglet med Jonas. Det at han «hooket» med Eva selv om de begge hadde kjæreste viser egoisme og at han ikke tenker på konsekvenser, noe som kan anses å være karakteristisk for en karakter drevet av spenningssøking. Dette skapte kaos for Eva, men det virket ikke å påvirke Penetrator-Chris. Ansvarsløsheten og mangel på evne til å se konsekvenser utgjør noen av de negative sidene til en spenningsøkingsdrevet karakter, og markerer et tydelig skille mellom Penetrator-Chris og Chris. Penetrator-Chris har altså flere av egenskapene til en spenningsøkingsdrevet karakter, men de negative egenskapene er mest fremtredende.

3.1.4 Jonas

Jonas er en karakter drevet av *idealisme*. Han mener at russetiden er et kapitalistisk arrangement styrt av markedskreftene og ønsker ikke å delta i alt styret rundt russetiden i motsetning til hans jevnaldrende. Når han får vite at Eva har blitt med på en russebuss, sier han at det er «helt skada». Han uttrykker heller ingen ønsker om å være som alle andre, noe som gjelder både internt og utad.

Eksempelvis kritiserer han Eva fordi hun i stor grad opptrer i samsvar med hennes jevnaldrende i scenen «Jeg elsker deg».

Jonas' idealistiske natur reflekteres når han befinner seg i sosiale situasjoner, der han fremstår som en selvstendig person med konstant kontroll og oversikt. Jonas følger rytmen til sin egen tromme, slik idealismedrevne karakterer gjør, og lar seg ikke påvirke noe særlig av andre. Dette illustreres for eksempel i «Går ned på chicks», der det kommer frem at han «går ned», altså utfører oralsex, på jenter, selv om dette ikke blir sett på som normalt i *SKAM*-universet.

Idealisme kan knyttes opp mot egoisme, også i Jonas sitt tilfelle, noe som kan betraktes som en av de negative sidene til karakteren. Dette kommer tydelig frem ved at han ble sammen med Eva gjennom utroskap. Jonas var tidligere sammen med Ingrid, men falt for Eva og påbegynte dette forholdet før han hadde avsluttet forholdet med Ingrid. I tillegg demonstreres egoismen ved at han skjuler det faktumet at han røyker marijuana fra Eva, ettersom han forventet en dårlig reaksjon dersom han fortalte sannheten.

Det at karakteren Jonas ønsker å skille seg ut, er selvstendig og følger sin egen lyst, er alle kjennetegn hentet fra en idealismedrevet karakter. Likevel finnes det kjennetegn ved en slik karaktertype som han ikke har, hvor han ikke fremstår som en perfektjonist, eller som en person som lever for intense følelser. Jonas er derfor kun inspirert av en idealismedrevet karakterer.

3.1.5 Isak

Karakteren Isak er drevet av *kjærlighet*. Emma er en førsteklassejente som blir introdusert i sesong tre, og som viser interesse for Isak allerede ved første sammenkomst. Hun er uredd når det kommer til å uttrykke sin interesse for han, for eksempel i scenen «Lykke til Isak» når hun tar initiativ til å kysse. Likevel er dette noe Isak selv

hinter til for å motbevise kompisene sine som sa at han ikke hadde sjans på henne.

Tidlig i sesong tre utvikler Isak en interesse for tredjeklassingen Even, en av de nye guttene på Hartvig Nissen videregående skole. Han er derimot forsiktig med å vise denne interessen. Isak fremstår skuffet og sjalu når han får vite at Even er i et forhold med Sonja i «Mekke øl». Dette er trolig en detalj som gjorde at Isak både distanserte seg fra Even som venn, samt de romantiske følelsene han hadde begynt å utvikle. Sjalousi er typisk for kjærlighetsdrevne karakterer, noe som definitivt er tilfellet for Isak.

Da Isak fant ut om Sonja, rettet han fokuset mot Emma igjen. På revyfesten i «Bånder» har Even følge av Sonja, noe som vekker en umiddelbar reaksjon i Isak (figur 3.1-3). Han vender seg mot Emma og kysser henne, antakelig i håp om at Even skal føle den samme sjalusien som han selv følte (figur 3.1-4). Det kan også argumenteres for at Isak bruker Emma i sin ferd mot å kapre Even. Hun blir kun en brikke i hans sjalusispill, noe som illustreres i den overnevnte scenen, hvor alle fire videre befinner seg på dansegulvet. Isak kysser Emma samtidig som Even kysser Sonja, men det er Even han ser på.

Figur 3.1-3: Isak ser Even komme med Sonja.

Figur 3.1-4: Isak kysser Emma.

Isak har også et sterkt behov for å identifisere seg, hvor han for eksempel forteller Emma at han liker artisten Nas selv om han kun hørte på han etter Evens anbefaling. I tillegg ser Isak på en film av favorittregissøren til Even for seg selv, og blir fullstendig oppslukt. Denne identifikasjonen er et uttrykk for Isaks kjærlighetsdriv, der han ønsker å finne noe han og Even har til felles i håp om å danne en dypere relasjon.

Det kan virke som at Isak oppfatter sin egenverdi gjennom hvordan han blir oppfattet av Even. Dette er tydelige egenskaper for en kjærlighetsdrevet karakter. På den negative siden kan denne karaktertypen være trengende, sjalu og eiersyke, men Isak har kun demonstrert sjalusi. De andre egenskapene er ikke noe Isak viser deg å besitte. Isak er derfor ikke en komplett kjærlighetsdrevet karakter, men han tenderer i størst grad mot dette.

3.1.6 Sana

Karakteren Sana er drevet av *vilje*. Hun er en lojal person med et sterkt beskyttelsesinstinkt, noe som illustreres i scenen «Penetrators», der Sana kaster vann og viser fingeren til en jente som kalte venninnen hennes, Vilde, for «slut». Dette beskyttelsesinstinktet er betingelsesløst, og hun krever ikke oppmerksomhet eller positive sanksjoner når hun velger å beskytte vennene sine.

Hun lar Vilde være sint på henne istedenfor å forklare hvorfor hun oppførte seg slik hun gjorde.

Sana lar ikke frykt være noe som styrer henne. Hun velger å ikke bry seg om hva andre mener om henne, fordi hun hevder at det er deres eget problem hvis de dømmer andre uten å kjenne dem. I et bilde som Chris la ut på bildedelingstjenesten Instagram, holder Sana en øl i hånden selv om hun ikke hadde noen intensjon om å drikke av den. Dette medfører kritiske blikk av hennes muslimske bekjente – også kalt Hijab-politiet – i «Slut slut slut». Chris spør dermed om hun skal slette bildet, men Sana vil ikke gjøre det hvis frykt skulle være grunnlaget for handlingen.

Selv om Sana kan fremstå som en person med et hardt ytre, er hun også den karakteren som viser størst grad av sympati og kjærlighet til sine venner. «Tough love» er hennes strategi for å uttrykke dette, eksempelvis i «Einstein», der hun klargjør ovenfor Vilde at William ikke er interessert i henne. Hun har gode intensjoner, men hun er bestemt og hard i måten hun sier det på. Først når hun diskuterer William sammen med Noora kommer

hennes mykere side frem, noe som overrasker Noora. Sanas respons til Nooras bemerkelse av dette er et truende «det forteller du faen meg ikke til noen», men hun avslutter setningen med et smil om munnen.

Gjennom de tre første sesongene holder Sana privatlivet sitt svært hemmelig. Det foreligger en mystisk side ved henne, noe som blant annet kommer til uttrykk ved at hun har et nettverk av ukjente kontakter som hun benytter seg av i «FUCK YOU». Hun ønsker en sterk maktbase i tillegg til å bli fryktet av hennes «fiender».

Sana fremstilles altså som en tydelig viljedrevet karakter. Hennes ønske om makt, hennes tydelige beskyttelsesinstinkt, og hennes tendens til å ta hevn er elementært for viljedrevne karakterer. Det er også Sanas hemmeligholdte privatliv og det faktumet at hun ikke fremstilles som spesielt sårbar eller svak. Sana har alle egenskapene til en viljedrevet karakter, og disse er svært tydelige. Hun har heller ingen motstridende egenskaper til denne karaktertypen. Derfor er det rimelig å konkludere med at Sana er en ren viljedrevet karakter.

3.1.7 William

William er også en karakter drevet av *vilje*. Han er vant til å få det han vil ha, både materielt og sosialt, og han er beryktet på Hartvig Nissen for sine mange seksuelle relasjoner. Dette er noe Nooras selvstendighet og sterke moral i utgangspunkt står i mot, men William ser på henne som en utfordring som han tar på strak arm.

William er en karakter med tydelig autoritet, noe som kommer til uttrykk ved at han er lederen blant vennegjengen sin. Dette har derimot noen destruktive konsekvenser. Guttene på en rivaliserende russebuss hadde intensjon om å banke opp William, men dette gikk istedenfor ut over de andre guttene i vennegjengen da William ikke var tilstede. I «Riot» tar William initiativ til å hevne seg på disse guttene, noe som resulterer i en slåsskamp der flere tar skade. På den andre siden er dette noe som

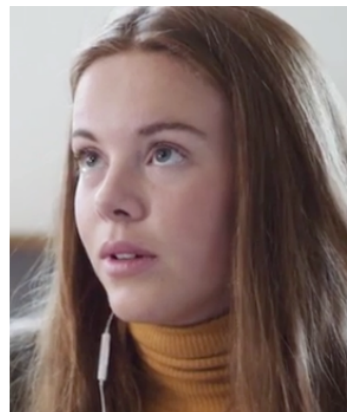
understøtter at William er en viljedrevet karakter, siden han ikke ville fremstå som svak, ville beskytte vennene sine, og ville hevne seg på de som hadde banket dem opp.

Når Noora konfronterer William i «Krig» kommer det frem at han mener at verden drives fremover av vold, og den eneste måten å få slutt på slåssingen er gjennom voldelige handlinger. Dette eksemplifiserer noe av verdigrunnlaget for Williams viljedrevne og til dels voldelige natur. William uttrykker senere at han ville ha drept broren sin hvis han hadde ødelagt forholdet mellom han og Noora, noe som virkelig illustrerer Williams syn på hevn og vold, samt beskyttelsesinstinkt. I likhet med Sana, er William opptatt av å beskytte de han er glad i – henholdsvis Noora og vennegjengen hans. I tillegg viser han ingen tegn til svakhet hos seg selv. Selv om det kommer frem at han ikke har hatt en enkel barndom, er ikke dette noe han snakker mye om.

Williams viljedrevne natur stemmer altså overens med det at han er villig til å ta hevn, at han vil være fryktet, at han er beskyttende, at han holder privatlivet sitt hemmelig og det at han ikke viser sårbarhet. Alle disse egenskapene er typiske for viljedrevne karakterer.

3.1.8 Eva

Karakteren Eva er drevet av *ambisjon*. Hennes tidligere venninner har fryst henne ut, og dermed begynner hun på videregående med kun to venner – kjæresten, Jonas, og vennen, Isak. Etter oppfordring fra Jonas velger Eva å være mer åpen for å anskaffe nye venninner, der Noora er den første hun velger å ta kontakt med. Vilde, Chris og Sana kom fort inn i bildet etter at Vilde spurte om

Eva ville være med på russebussen hennes. Selv om Eva ikke hadde tenkt så mye på russetiden, velger hun å bli med, sannsynligvis fordi hun tolker dette som en god mulighet til opprette nye bekjenskaper, i tillegg til å oppnå status på skolen.

Ønsket om status er et gjennomgående kjennetegn for Eva gjennom sesongene, og et sentralt aspekt ved ambisjonsdrevne karakterer. Sana foreslår at Eva skal førte med Penetrator-Chris, som både er eldre og medlem av en prestisjefylt russebuss kalt «The Penetrators» sammen med William. Når Eva kommuniserer med Penetrator-Chris via Instagram i «Kåt», er hun mer opptatt av dette enn å snakke med Jonas og Isak som hun er sammen med. Senere prioriterer hun en fest med venninnene hennes og russegjengen til Penetrator-Chris over en avtale med kjæresten Jonas. Gjennom kultivering av sosial status nedprioriterer hun de nærmeste, noe som reflekterer Evas fokus på ambisjon.

Eva fremstår ikke som et spesielt selvstendig individ, og hennes frykt for å ikke være bra nok gjør at hun hyppig søker bekreftelse. Hun er avhengig av Jonas' støtte i tillegg til å være nokså lettpåvirkelig, eksempelvis i «Add meg på face» da hun ble møtt av to personer i scenegruppen til revyen som sa at hun burde delta på revy-vors. De argumenterte for viktigheten av dette siden det var i førsteklasse man la grunnlaget for hele det sosiale livet på skolen de kommende tre årene, noe som talte til Evas lettpåvirkelighet og fokus på sosial status. Hun bruker videre dette argumentet i håp om å få med Jonas på revy-vorset, men han forstår umiddelbart at det ikke er hennes eget. Eva viser med håndbevegelser at dette er et argument hun tror kan overbevise Jonas (figur 3.1-5). Jonas stopper å gå i oppgittheten over argumentet, fordi dette ikke er noe Eva selv ville sagt (figur 3.1-6).

Figur 3.1-5: Eva prøver å overbevise Jonas.

Figur 3.1-6: Jonas blir oppgitt over Evas ord.

Annet enn det klare fokuset på sosial status, finnes det ikke mye som tilsier at Eva er en ambisjonsdrevet karakter. Hun fremstår heller som en blanding mellom en ambisjonsdrevet karakter og en sannhetsdrevet karakter, ettersom

hun også innehar egenskaper fra en sannhetsdrevet karaktertype. Eva tror at Jonas og Ingrid, ekskjæresten hans og hennes eks-bestevenninne, kommuniserer sammen. I tillegg opplever hun stress når det kommer frem at Penetrator-Chris hadde «hooket» med en jente på en fest, fordi hun er redd for å bli avslørt som denne jenta. Hennes til tider paranoide side, samt faktumet at hun har en tendens til å blåse ting ut av proporsjoner, samsvarer med egenskaper fra sannhetsdrevne karakterer. Eva er altså det jeg vil kalle en *blandingskarakter*.

3.1.9 Vilde

Vilde er også en karakter drevet av *ambisjon*. I likhet med Eva er sosial status svært viktig for henne, og for at hun tar initiativ til å starte egen russebuss. Bekreftelse fra de hun ser opp til eller de hun sammenlikner seg med er viktig for Vilde, for eksempel fra guttene på Penetrator-bussen.

I sesong en og to er William hennes store forelskelse. Denne begeistringen er basert på Williams rykte som den mest attraktive og populære gutten på Hartvig Nissen. Vilde har dessuten et ønske om å miste jomfrudommen sin til William, et ønske som blir innfridd. I etterkant fikk hun en russegenser av William som hun stolt marsjerer rundt med på skolen, ettersom det er et symbol på hennes seksuelle relasjon til William. I Vildes øyne er dette proporsjonelt med høy sosial status.

Williams påvirkning på Vilde er kolossal. Vilde velger å konfrontere William i «Mindreverdighetskomplekser» ettersom Noora ytret at hun var Williams «levende trofé». Konfrontasjonen får derimot katastrofale konsekvenser for Vilde. William svarer henne med en nedlatende kommentar: «Hvis du tror at jeg ser på deg som et slags trofé, så tar du feil, for det er du ikke fin nok til». Fra og med denne hendelsen utvikler Vilde manglende appetitt, økt treningsinteresse og til og med de begynnende stadiene av

spiseforstyrrelser. Dette eksemplifiserer hvordan Vildes ambisjoner kan medføre destruktive konsekvenser.

På den andre siden fremstår Vilde som en dømmende og illojal person. Hun er svært skeptisk til Sanas deltakelse på russebussen til jentegjengen, mye grunnet hennes muslimske bakgrunn. Videre opptrer illojalt når hun forlater russebussen fordi den har blitt «svartelistet», som innebærer at en annen russebuss vil utføre ødeleggende handlinger mot deres russebuss og mot medlemmene. Vilde tolker dette som en svekkelse av hennes sosiale status, og igjen er ambisjon et tilbakevendende aspekt ved Vilde.

Selv om Vilde er en ambisjonsdrevet karakter, kan man også trekke paralleller til kjærlighetsdrevne karakterer. Dette er tydelig med tanke på hennes forelskelse i William. Som jentene påpeker er Vilde på grensen til besatt av William, og hans kjærlighet er noe hun streber etter. Vildes store fokus på sosial status, det at hun tolker sin egenverdi gjennom Williams øyne, samt hennes sterke forelskelse i William, er faktorer som argumenterer for at Vilde er en blandingskarakter.

3.1.10 Avslutning: Hutzlers karaktertyper

Jeg har nå gjort rede for de aspektene ved *SKAMs* karakterer som er inspirert av Laurie Hutzlers karaktertyper, samtidig som jeg har forholdt meg kritisk til karaktertypemodellen. Jeg har diskutert faktorer som argumenterer for karakterenes samsvar med Hutzlers karaktertyper, samt faktorer som illustrerer at de ikke gjør det. Det jeg har kommet frem til er at man ser inspirasjon fra Hutzlers karaktertyper i alle karakterene, men til ulik grad. Eva og Vilde kan betraktes som blandingskarakterer, hvor de har trekk fra to forskjellige karaktertyper i Hutzlers karaktertypemodell.

3.2 Like karaktertyper, forskjellige karakterer

Nå som alle karakterene har blitt redegjort for, ser man at det finnes tre karaktertyper som har vært med på å inspirere mer enn én karakter. Jeg blir derfor nødt til å stille spørsmål om hvordan karakterer av lik karaktertype er forskjellige, og eventuelt i hvilken grad. Derfor vil jeg nå ta for meg disse

karakterene for å finne ut hva som gjør de forskjellige og like, med hensyn til at de er inspirert av samme karaktertype. Jeg vil fortsette å følge rekkefølgen på Hutzlers liste over karaktertyper. Dermed vil jeg begynne med Chris og Penetrator-Chris, deretter Sana og William, og til slutt Eva og Vilde.

3.2.1 Spenningsøking

Både Chris og Penetrator-Chris er karakterer drevet av spenningsøking. Da de møttes for første gang i «Slut», seriens første klipp, ga de hverandre en «high five» over faktumet at de delte navn. Ved dette møtet fikk man inntrykk av at disse karakterene var nokså like. Spenningsøkingsdrevne karakterer er spontane, morsomme og optimistiske, noe både Chris og Penetrator-Chris kan defineres som. Det er likevel viktig å poengtere at disse karakterene blir lite belyst i *SKAM*, noe som fører til at seeren ikke blir informert om deres potensielle egenskapsmangfold.

Den største forskjellen mellom disse karakterene er at Penetrator-Chris innehar de negative sidene ved en spenningsøkingsdrevet karakter, nemlig at han forårsaker kaos og er ansvarsløs. Det at Penetrator-Chris var utro, men ikke tok på seg noe ansvar i ettertid illustrerer at han ikke tenker på konsekvenser. Chris, derimot, har ikke fremstått som en egoistisk person. I tillegg virker det som at Penetrator-Chris tar seg selv mer høytidelig enn Chris. Sosial status virker å være betraktelig viktigere for Penetrator-Chris sammenliknet med Chris.

Både Chris og Penetrator-Chris er tilbakelente og har tydelige humoristiske sider, noe som utgjør deres største likhet. Den største forskjellen skyldes at Penetrator-Chris også innehar de negative sidene ved karaktertypen. Selv om begge er drevet av spenningsøking, er de likevel ikke identiske karaktertyper.

3.2.2 Vilje

Sana og William er karakterer drevet av vilje. Viljedrevne karakterer ønsker makt, er beskyttende, viser ingen form for svakhet eller sårbarhet, og holder privatlivet hemmelig. Denne beskrivelsen passer de begge, men med visse

unntak. Det er tydelig hvorfor William ikke snakker mye om sin familie og bakgrunn, ettersom han har et turbulent forhold med foreldrene og at han har mistet lillesøstera. Motivet for Sanas hemmelighetsfulle væremåte er enda ikke klargjort, men det kan tenkes at hun ikke ønsker å gi ut informasjon som andre eventuelt kan bruke mot henne.

Sana er en mer tydelig viljedrevet karakter enn William ettersom hun er mer strategisk i forhold til maktsøkingen sin og hvordan hun planlegger hevn. Hun tenker flere trekk fremover. Et eksempel på dette er fra starten av sesong tre, da hun ønsket ti prosent av narkotikaen til Isak, kun fordi hun hevdet at det var «greit å ha».

Sana innrømmer selv at hun er en «taper», mens William blir betraktet i *SKAM*-universet som den mest populære på skolen. Sana er direkte, noe som kan tolkes som at hun er frekk – noe Vilde påpeker – men hun har som regel gode intensjoner. Eksempelvis sa hun til Vilde at William ikke var interessert i henne. William, derimot, kan være en «drittsekk» – noe Noora ofte påpeker – som for eksempel da han sa at Vilde ikke var fin nok. Sana er altså «slem» på den måten at hun er direkte og sier det man ikke nødvendigvis vil høre, men det er alltid et underliggende motiv knyttet til sannhet eller sympati. William er «slem» på en måte som kan såre andre, hvor det kun er for hans personlige tilfredsstillelse at han utfører de negative handlingene. Sana ville hjelpe Vilde, mens William ville hjelpe seg selv.

Det finnes altså noen forskjeller mellom Sana og William, men de har også mange likheter som en følge av at de begge er viljedrevne karakterer. Sana er likevel mer tydelig drevet av vilje enn William, noe som markerer en viktig forskjell mellom de to.

3.2.3 Ambisjon

Både Eva og Vilde er karakterer drevet av ambisjon. Slike karakterer er opptatt av status, uavhengig av hvordan det oppnås. Selv om de begge er drevet av ambisjon, er de begge også blandingskarakterer. Eva innehar elementer som kan knyttes til sannhetsdrevne karakterer, mens Vilde kan knyttes opp mot en kjærlighetsdrevet karaktertype. Dette gjør de til to

forskjellige karaktertyper.

Selv om de begge er blandingskarakterer, er de også forskjellige når det gjelder måten de er drevet av ambisjon på. Eva ønsker sosial status for å få bekreftelse på at hun er bra nok, mens for Vilde er det viktigere enn som så. Vilde jobber derfor hardere for å oppnå sosial status, og tenker mer strategisk over hva som vil gagne henne. Av disse to karakterene er det Vilde som bærer tydeligst preg av å være en ambisjonsdrevet karakter.

3.2.4 Avslutning: Like karaktertyper, forskjellige karakterer

Jeg har nå gjort rede for hvordan karakterene Chris og Penetrator-Chris, Sana og William, og Eva og Vilde er forskjellige selv om de er basert på samme karaktertype. For Eva og Vilde skyldes dette at de er blandet med en annen karaktertype i tillegg til den de har felles – Eva med sannhet og Vilde med kjærlighet. Forskjellen mellom karakterene kommer av det at de er inspirert av forskjellige egenskaper ved karaktertypene i Hutzlers karaktertypemodell. Disse egenskapene varierer også i tydelighet hos karakterene, noe som gjør de merkbart forskjellige.

3.3 Statiske og komplekse karakterer

Engelstad (2015, s. 64-65) viderefremidler et skille mellom runde og flate karakterer, et begrepspar utviklet av forfatteren E. M. Forster. Engelstad har valgt å bruke begrepene *statiske* og *komplekse* istedenfor. Han understreker at begrepene ikke var ment for filmen, eller i denne oppgavens tilfelle; serien, men at Forster likevel beskrev «... noen grunnleggende egenskaper ved karakterene, hvordan de ble fremstilt, og hvilken plass de hadde i handlingen» (Engelstad, 2015, s. 65). Derfor hevder han at begrepene er relevante også for dette mediets fortellinger. Dette synet deler jeg med Engelstad, og vil derfor benytte meg av begrepsparet i denne tekstanalysen som omhandler serien *SKAM*.

Engelstad (2015, s. 65) forklarer at statiske karakterer virker endimensjonale, og de har ofte kun ett eller to stereotypiske karaktertrekk. Videre forteller han at de «... fremstår som satt sammen fra en enkel meny av

egenskaper som i liten grad forandrer seg gjennom handlingen» (Engelstad, 2015, s. 65). Komplekse karakterer, derimot, har et mangfold av fremtredende egenskaper. Disse egenskapene veksler på å dominere, selv om de alle vil være tilknyttet karakteren (Engelstad, 2015, s. 65). Den største forskjellen mellom statiske karakterer og komplekse karakterer er altså fremstillingen av antall egenskaper hos en karakter.

Selv om Engelstad benytter seg dette begrepsparet påpeker han også en svakhet ved de. Svakheten er at det finnes mange karakterer som faller mellom disse to karaktertypene, som hverken er statiske eller komplekse. Karakterene som faller mellom vil derfor være *statiske karakterer som tenderer mot å være komplekse* (Engelstad, 2015, s. 65). Et annet poeng Engelstad trekker frem (2015, s. 66) er at begrepsparet er mest hensiktsmessig å bruke på psykologisk orienterte, realistiske fortellinger. Ettersom *SKAM* er nettopp psykologisk orientert og realistisk vil derfor dette begrepsparet være relevante å benytte i analysene.

3.3.1 Statiske karakterer

Statiske karakterer er, ifølge Engelstad (2015, s. 65), forutsigbare. De handler slik det er forventet at de skal handle. Dette understreker også Engelstad sammen med Jakob Lothe i kapittelet «Innledning til narrativ teori og filmanalyse» i boken *Filmanalytiske tradisjoner*, hvor de også trekker frem at de handler i samsvar med de få tydelige karaktertrekkene og egenskapene de besitter (Engelstad & Lothe, 2008, s. 24). Engelstad beskriver at tilstedeværelsen til statiske karakterer «... virker ofte å være styrt av et behov for å få ting til å skje eller for å markere en kontrast til andre karakterer» (Engelstad, 2015, s. 65).

Engelstad og Lothe (2008, s. 24) påpeker også at de statiske karakterene ofte blir definert i forhold til hovedrollen, og trekker blant annet frem eksempler som hovedrollens kjærlighetsobjekt, hjelper eller motstander. Som nevnt tidligere, hevder Engelstad (2015, s. 65) at statiske karakterer kun innehar noen få egenskaper, og når de fremviser flere egenskaper tenderer de altså mot å være komplekse.

3.3.2 Komplekse karakterer

I motsetning til statiske karakterer handler komplekse karakterer uforutsigbart. De har flere egenskaper som veksler på å dominere, noe som viser at karakteren har en psykologisk dybde (Engelstad 2015, s. 66). Komplekse karakterers handlinger «... fremstår som organiske, som vil si at de er i tråd med egenskapene, preferansene og valgene karakterene har stått ovenfor så langt i hendelsesforløpet» (Engelstad, 2015, s. 66). Dette betyr ikke at handlingene er forutsigbare, men at det gir mening at karakterene handler slik de gjør ettersom man blir kjent med de forskjellige egenskapene og motivasjonene til karakteren. Engelstad (2015, s. 66) forklarer at komplekse karakterer etterlater et inntrykk gjennom handlingene og situasjonene de er i.

Videre forteller Engelstad (2015, s. 66) om *karakterdybde*.

Karakterdybde er fortidens hendelser og erfaringer som påvirker karakterens handlinger i nåtid – altså at tidligere handlinger har gjort inntrykk på karakteren. Ved å få innblikk i karakterdybden vil man dermed få en bedre forståelse av karakteren og hens motivasjoner, verdenssyn og handlinger i nåtid.

Mittell (2015, s. 136) understreker at det å få vite om en karakters fortid kan skape en *illusjon av endring* i karakteren. Det kan få en ellers statisk karakter til å fremstå som mer kompleks, i tråd med Engelstads syn, men Mittel påpeker altså at dette er en illusjon av endring. Dette begrunnes med tanken om at det ikke påvirker karakteren i seg selv – kun seerens syn på karakteren. Karakterdybde er altså ikke med på å endre karakteren; det bidrar bare til seerens bredere forståelse av karakteren. Dette er spesielt tydelig for karakteren Noora. Gjennom å lære om hennes fortid, forstår man at hun ikke alltid har vært slik hun fremstilles i sesong en og to. Hennes fortid har formet henne til det individet hun er i disse sesongene, og man forstår bakgrunnen for hennes verdier og hennes frykt for å miste disse verdiene.

3.3.3 Hutzlers karaktertyper som statiske og komplekse

Hutzlers karaktertypemodell kan i sammenheng med statiske og komplekse karakterer bli sett på som en sammensetning av egenskaper som utgjør ni

forskjellige karaktertyper. Denne karaktertypemodellen viser ikke til hvorvidt karakteren skal være statisk eller kompleks, og en karakter behøver heller ikke å ha alle egenskapene til en av Hutzlers karaktertype for å være gjenkjennelig som denne karaktertypen. Karaktertypemodellen inneholder ni karaktertyper hvor hver av dem er utstyrt med et egenskapsmangfold, både av positiv og negativ art, som kan fremstå i ulik tydelighetsgrad. Hvor mange av disse egenskapene som blir fremstilt hos en karakter vil derfor avgjøre om den er statisk eller kompleks.

En interessant faktor ved statiske og komplekse karakterer i forhold til Hutzlers karaktertypemodell er at karaktertypene vil representere denne «menyen» av egenskaper som Engelstad (2015, s. 65) refererer til. Statiske karakterer innehar kun noen få av egenskapene til Hutzlers karaktertyper, og det kan derfor tenkes at når karakteren får flere egenskaper vil disse være fra samme «meny», altså fra samme karaktertype. Hvis rammen for en statisk karakter er en av Hutzlers ni karaktertyper, vil man derfor kunne vite noe om hvilke egenskaper som vil komme til syne dersom karakteren blir kompleks.

3.3.4 De statiske og komplekse *SKAM*-karakterene

Alle de tre hovedrollene er komplekse karakterer. Både Eva, Noora og Isak har flere egenskaper som veksler på å komme i forgrunnen, og de har en karakterdybde. Dette kan sies å være forventet ettersom de nettopp er hovedroller. Birollene er derimot mindre komplekse. Chris og Penetrator-Chris er typiske statiske karakterer som kun innehar noen få egenskaper. Jonas, Sana, William og Vilde er også statiske karakterer, men de tenderer mot å være komplekse ettersom de har et bredere egenskapsmangfold. Det er likevel viktig å poengtere at de ikke er komplekse karakterer. Dette er nettopp det Engelstad (2015, s. 65) trekker frem som en svakhet ved begrepsparet – det at det finnes denne udefinerte gråsonen. Å vurdere hvorvidt en karakter er statisk eller kompleks som tenderer mot å være kompleks er derfor opp til tolkning.

Jonas, Sana, William og Vilde har jeg vurdert som statiske karakterer som tenderer mot å være komplekse. Dette er nettopp fordi flere egenskaper

kommer til syne sammenliknet med Chris og Penetrator-Chis som er rene statiske karakterer. Likevel tenderer de mot å være komplekse i varierende grad. Jonas og Sana tenderer kun i liten grad mot å være komplekse. Man får informasjon om forhistorien til Jonas og hvordan han ble i et forhold med Eva, og derfor noe mer karakterdybde. Sana viser at hun har en mykere side, at hun er villig til å innrømme feil og er støttende ovenfor Isak. På denne måten tenderer Jonas og Sana i liten grad mot å være komplekse.

Mye tyder på at Vilde sliter med spiseforstyrrelser, selv om hun ikke vil innrømme det. I tillegg vil hun ikke ha noen arrangementer hjemme hos seg selv fordi hun sier det er «stress», og det kan derfor virke som at hun har noe å skjule. Dette gjør at hun er en mer interessant og mangfoldig karakter, som resulterer i at hun tenderer mot å være kompleks. William har også karakterdybde gjennom informasjon om hans tragiske barndom. Lillesøsteren hans døde da han var ung, broren hans fremstår som manipulerende, og moren og faren er emosjonelt distanserende. Denne karakterdybden – i tillegg til at han viser seg å være romantisk ovenfor Noora der en sårbar side uttrykkes – gjør at han tenderer mot å være kompleks.

Hovedproblemstillingen handler om vekslende hovedroller, noe som medfølger spørsmål angående når en karakter blir kompleks, samt om en kompleks karakter kan reduseres til å kun være statisk. En karakter blir ikke kompleks før den utrustes med flere egenskaper. Selv om karakteren får flere egenskaper, kan den fortsatt være statisk, men den kan også tendere mot å være kompleks i varierende grad. Faktorene som gjør at karakterene blir komplekse vil jeg forsøke å finne ut av i analysene av Eva, Noora og Isak i kapittel fire.

En kompleks karakter fremstilles som et individ med forskjellige egenskaper, selv om egenskapene veksler på å dominere. Hvis den samme karakteren senere blir statisk, så vil disse egenskapene fortsatt være tilknyttet karakteren, men fremstillingen av egenskapene blir betraktelig redusert. Dette vil jeg illustrere senere. Derfor vil karakteren være kompleks på grunn av egenskapsmangfoldet, men samtidig statisk fordi det kun er noen få egenskaper som fremstilles. De resterende egenskapene som karakterene

demonstrerte som en kompleks karakter vil derfor ikke være synlige når de blir en statisk karakter. Her vil det være det jeg har valgt å kalle en *etterkompleks statiskhet*. Dette vil også være et element jeg vil utforske i større detalj i kapittel fire.

3.3.5 Avslutning: Statiske og komplekse karakterer

Skillet mellom statiske og komplekse karakterer markeres i deres egenskapsmangfold. Statiske karakterer viser få egenskaper, mens komplekse karakterer viser flere. De har også gjerne en karakterdybde gjennom seerens innblikk i deres fortid (Engelstad, 2015, s. 65-66). Karakterdybde vil derimot ikke påvirke karakterens utvikling eller endring, kun seerens syn på karakteren (Mittell, 2015, s. 136).

Det er derfor typisk at statiske karakterer er biroller og komplekse karakterer er hovedroller. Det finnes likevel karakterer som faller imellom. Disse karakterene er statiske karakterer som tenderer mot å være komplekse, og det kan de være i varierende grad (Engelstad, 2015, s. 65).

Skillet mellom statiske og komplekse karakterer kan ses i sammenheng med Hutzlers karaktertyper, hvor hver av karaktertypene innehar flere egenskaper. Antall egenskaper som fremstilles vil derfor avgjøre om den er statisk eller kompleks.

I *SKAM* er hovedrollene Eva, Noora og Isak komplekse, Chris og Penetrator-Chris er statiske, og Jonas, Sana, William og Vilde er statiske karakterer som tenderer mot å være komplekse. Det er likevel viktig å poengtere at de fire sistnevnte karakterene tenderer mot å være komplekse i varierende grad. Når karakterene tenderer mot å være komplekse og hvordan en etterkompleks statiskhet fungerer, vil jeg utforske i analysene av Eva, Noora og Isak i kapittel fire.

3.4 Oppsummering: Karakterer og karaktertyper

Målet for dette kapitlet har vært å fastslå hvilke karaktertyper *SKAMs* ni ulike karakterer er. Jeg analyserte først karakterene i forhold til Hutzlers karaktertyper for å besvare den første underproblemstillingen: Hvordan

forholder karakterene Eva, Noora, Isak, Jonas, Vilde, Penetrator-Chris, Chris, Sana og William seg til Laurie Hutzlers karaktertypemodell? Det jeg fant ut var at alle karakterene viste seg å være inspirert av karaktertypemodellen, og samsvarte dessuten med den typen som Andem hadde sagt at de var. Likevel hadde karakterene sjeldent alle egenskapene til en karaktertype, og karakterene stemte overens med karaktertypen i varierende grad. Både Eva og Vilde var det jeg har valgt å kalle *blandingskarakterer*, hvor begge innehar trekk fra to forskjellige karaktertyper. Et annet spørsmål jeg ble nødt til å stille var hvordan karakterene som var basert på samme karaktertype var ulike. Her fant jeg ut at ulikheten skyldtes at de var inspirert av forskjellige egenskaper ved karaktertypene, og at de varierte i tydelighetsgrad.

Som nevnt tidligere i oppgaven, så var det et potensielt problem ved å legge stor vekt på Andems uttalelse angående sin inspirasjon fra Hutzler, og dette problemet kan være at jeg ubevisst kunne lete etter bekreftelse på at det stemte. Jeg har derfor forsøkt å forholde meg kritisk til modellen og diskutert på hvilken måte det stemte og ikke stemte. Målet var ikke å bekrefte at Andem var inspirert av Hutzlers karaktertypemodell, men i hvilken grad *SKAM*-karakterene stemte overens med karaktertypemodellen.

Videre tok jeg for meg begrepsparet *statiske* og *komplekse* karakterer, basert på Engelstads formidling av disse. Dette ble gjort for å besvare den andre underproblemstillingen: Hvordan forholder hovedrollene og birollene seg til karaktertypene statisk og kompleks? Statisk og kompleks refererte til et skille mellom karakterers egenskapsmangfold, der statiske karakterer hadde få fremtredende egenskaper, mens komplekse karakterer hadde mange. Dette gjorde det typisk at statiske karakterer var biroller og komplekse karakterer var hovedroller. Karakterer som hverken var statiske eller komplekse var *statiske karakterer som tenderte mot å være komplekse*. Dette var derfor opp til tolkning (Engelstad, 2015, s. 65).

Jeg trakk inn Hutzlers karaktertypemodell i sammenheng med dette begrepsparet fordi karaktertypene innbefattet ulike egenskaper. Det var antallet fremstilte egenskaper som avgjorde om en karakter var statisk eller kompleks. Dette begrepsparet kunne altså anvendes overordnet Hutzlers

karaktertypemodell. I *SKAM* var hovedrollene Eva, Noora og Isak komplekse fordi de hadde et bredt egenskapsmangfold samt *karakterdybde*. Når de blir komplekse og om de kan gå fra komplekse til å bli statiske vil jeg undersøke i kapittel fire. Birollene Chris og Penetrator-Chris var statiske karakterer fordi kun få egenskaper kommer frem. Birollene Jonas, Sana, William og Vilde var statiske karakterer som tenderte mot å være komplekse, men i varierende grad. Dette var fordi de hadde en karakterdybde og et bredere egenskapsmangfold enn statiske karakterer, men ikke like bredt som hovedrollene.

Den første underproblemstillingen har blitt besvart, og den andre vil jeg fortsette å besvare i sammenheng med hovedproblemstillingen. I kapittel fire vil jeg gå videre til å besvare hovedproblemstillingen: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i *SKAM* gjennom de første tre sesongene?

Grunnen til at den første underproblemstillingen måtte besvares før jeg går videre, er at jeg så det nødvendig å presentere og diskutere karakterene før jeg analyserer de vekslende hovedrollene. Jeg vil hevde at det er mer ryddig å allerede ha diskutert birollene som jeg senere vil referere til i analysene av hovedrollene. Det å diskutere hovedrollene så jeg også som nødvendig for å vite hvilke type karakterer jeg videre skal analysere. Den andre underproblemstillingen har jeg besvart på et grunnleggende nivå, og funnet ut hva som utgjør forskjellen på statiske og komplekse karakterer. På denne måten vil jeg bedre kunne analysere hvordan disse karakterene utvikler og endrer seg, og samtidig kunne analysere om karaktertypene også gjør det.

4 Vekslede hovedroller

I *SKAM* følger seeren hovedrollen dag for dag gjennom en hel sesong. Dette skiller seg fra andre serier hvor det ofte er parallellhistorier og flere liv som følges; i *SKAM* det hovedrollen sin historie som er i fokus. I den første sesongen blir man kjent med Eva som hovedrolle. De andre karakterene blir man først kjent med gjennom Evas interaksjon med dem i den første sesongen – enten direkte eller ved at de er med i settinger Eva befinner seg i. De er med andre ord biroller før de blir hovedroller.

Jeg vil dermed ta for meg de tre hovedrollene i de første tre sesongene av *SKAM*: Eva, Noora og Isak. Jeg vil undersøke hvordan de utvikler seg som hovedroller, hvordan de eventuelt endrer seg fra sesong til sesong, og hvordan de påvirkes av *SKAMs* vekslende hovedroller. Etter analysene vil jeg deretter undersøke hvorvidt mine funn kan si noe om hovedrollen i sesong fire, Sana. Før jeg igangsetter analysene av karakterene, vil jeg undersøke frykten og fortiden deres for å få en bedre forståelse av dem.

4.1 Karakterenes frykt

Andem har uttalt at ved å tidlig skildre karakterenes frykt, så forstår seerne bedre hvem karakterene er (Andem & Faldalen, 2016). Andem har også uttalt at hun vil vise målgruppen verdien av å konfrontere frykt, fordi det gir en følelse av mestring som kan bygge selvbilde (Faldalen, 2016). Gjennom sine respektive sesonger konfronterer Eva, Noora og Isak sine frykter, noe som driver historien deres gjennom sesongen som hovedrolle. De må overgå utfordringene som kommer dem i møte, og tørre å konfrontere frykten.

Eva sin frykt er å ikke være bra nok. I seerens første møte med Eva lyver hun til Isak og Jonas om karakteren hun fikk på en prøve, siden hun ikke ville innrømme at hun hadde fått en relativt dårlig karakter. Hennes faglige prestasjoner fortsetter å være et problem, noe moren hennes tar tak i. Grunnen til at hun viser skam ovenfor dårlige karakterer er fordi det er en rangert måling på hvor god man er på et spesifikt område, og dårlige karakterer vil derfor være et bevis på nettopp det Eva frykter – at hun ikke er

bra nok. Eva er også redd for å ikke være bra nok for Jonas, og tror derfor at han opprettholder kontakt med ekskjæresten sin, Ingrid. Denne teorien blir styrket gjennom en telefonsamtale hvor hun mener å høre Ingrids stemme i bakgrunnen, mens Jonas lyver om at det er søsteren hans. Etter at Eva og Jonas hadde avsluttet sitt kjæresteforhold, fikk Jonas en ny kjæreste. Mens hun er tydelig beruset, spør Eva venninnen Noora om den nye kjæresten hans er penere enn henne, og påstår selv at hun er det. Dette understreker Evas oppfattelse av at hun ikke var bra nok for Jonas, ettersom han raskt etablerte et nytt kjæresteforhold som angivelig var «bedre» enn deres.

Noora sin frykt er å ikke lenger vite hvem hun er. Hun har i stor grad klart seg på egenhånd siden femtenårsalderen. Mange komponenter av Nooras liv og personlighet uttrykker selvstendighet: Hun bor i et kollektiv, hun har en særegen stil og hun ikke er redd for å ytre sine egne meninger. Noora har et klart grep om hvem hun er. Hennes frykt er derfor å ikke vite hvem hun er lenger, miste selvstendigheten sin, og bli et offer for en gutt igjen. Noora mistet jomfrudommen sin til den to år eldre kjæresten sin da hun var 13 år siden hun trodde hun var klar for det, og han «dumpet» henne like etterpå. Dette er en faktor som trolig katalyserte hennes selvstendige natur: Det at hun ble såret – noe som fikk konsekvenser i form av dårlig selvbilde – førte også til at hun bygget seg opp igjen som selvstendig og selvsikker. Dette medførte en skepsis til gutter som viste interesse for henne, sex før ekteskap, alkohol og alt som kunne føre til at hun mistet kontrollen over seg selv. Jeg vil hevde at hennes frykt er konkret representert gjennom det å falle for William og de potensielle konsekvensene det kan medføre.

Isak sin frykt er det faktumet at han er homofil. Hans interesse for Even vokser stadig gjennom sesong tre, uten å vite om Even faktisk er interessert i gutter – eller om han selv er det. På grunn av denne interessen lar han ikke kompisene Jonas, Mahdi og Magnus umiddelbart få vite om Even. Mens Isak er usikker på sin egen seksualitet, bruker han Emma for å unngå at andre skal trekke konklusjoner om han. Isak forsøker også å distansere seg fra homofili, eksempelvis ved å kommentere til Jonas at den mannlige danseinstruktøren for revyen var «ultrahomse» i scenen med samme navn,

en kommentar Jonas mente var unødvendig. Et annet eksempel på Isaks distansering fra homofili skjer gjennom en samtale med romkameraten Eskild, der han poengterer at han ikke nødvendigvis er homofil selv om han liker Even. I denne samtalen uttrykker Isak sin egen internaliserte homofobi, der han sier til Eskild at han ikke vil bli ansett som en «typisk» homofil person. Isak har dermed en sterk frykt får å være et offer for samfunnets generalisering ovenfor homofile.

4.2 Karakterenes fortid

Eva, Noora og Isak er komplekse karakterer, noe som innebærer at de gjerne har en *karakterdybde*, som – i følge Engelstad (2015, s. 66) – går ut på at karakterene har tilegnet seg erfaringer gjennom sin fortid som er med på å påvirke dem i nåtid. Dette er også et av elementene Pearson (2007, s. 43) hevder at utgjør en karakter. Derfor vil det være relevant å se på fortiden til de tre hovedrollene for å bedre forstå dem, og hvor frykten deres kommer fra.

Eva hadde ingen venner da hun flyttet til Oslo som tolvåring, men utviklet et vennskap med Ingrid. Like før videregående forelsket Eva seg i Ingrid sin kjæreste, Jonas, og de inngikk et forhold bak ryggen hennes. Dette ble etter hvert offentlig kjent, og Eva begynte derfor på Hartvig Nissen uten noen andre venner enn kjæresten, Jonas, og kompisen, Isak.

Noora er oppvokst i Mjøndalen, som hun referer til som et «drittsted». Ettersom hun mente at moren og faren – henholdsvis en psykolog og en sexolog – ikke elsket henne, flyttet hun til Spania som femtenåring. Hun flyttet videre alene til Oslo ved begynnelsen av første videregående. Seeren er også informert om hennes tidligere forhold med en eldre gutt, som endte dårlig og medførte en utvikling av spiseforstyrrelser. I tillegg velger Noora å ikke konsumere alkohol, ettersom hun har erfart at hun har en lav toleranse for det, der hun enten blir syk eller mister hukommelsen.

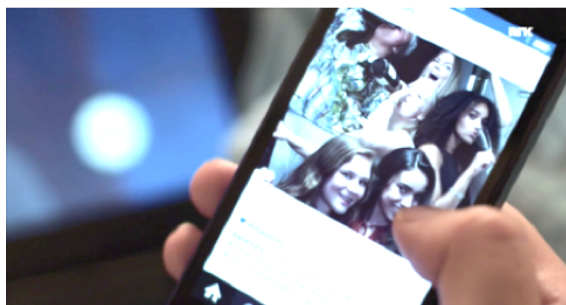
Isak sin fortid får seerne mindre informasjon om, men det fremstår at han ikke har et spesielt godt forhold til foreldrene sine. Det virker som om moren sliter med psykiske plager i tillegg til å være kristen, noe Isak ikke forstår, eller har et ønske om å forstå.

4.3 Eva

Det er essensielt med en bredere karakterisering av hovedrollene i hver enkelt sesong for å være stand til å drøfte problemstillingen. I den første sesongen av *SKAM* møter seerne Eva som fremstår som hovedrollen i serien. Likevel viser det seg senere at det kun gjaldt den første sesongen. Jeg vil analysere Eva som hovedrolle i sesong en for å finne ut hvordan hun utvikler seg. Videre vil jeg analysere Eva i de to neste sesongene der hun kun er en birolle for å se om hun enten forblir den samme som i slutten av sin sesong, eller om hun endrer seg som birolle. Jeg vil altså undersøke hvordan karakteren Eva påvirkes av å veksle fra hovedrolle til birolle, samt undersøke hvorvidt hun påvirkes av at det er andre hovedroller i sesong to og tre.

4.3.1 Sesong en: Eva

I starten av sesong en antydes det at Eva har et savn etter venninner, i tillegg til ønske om å bli mer selvstendig. I det første møtet med Eva virker hun usikker på seg selv og på hvordan hun passer inn på Hartvig Nissen. Hun får noen stygge blikk i scenen «Vår skyld» fra det som viser seg å være hennes tidligere bestevenninner, Ingrid og Sara, noe som understreker at hun ikke lenger har disse venninnene i livet sitt. Eva har derimot kjæresten, Jonas, og kompisen, Isak, og hun støtter seg derfor mye på dem. I «Loner» vil Eva dra på revyfest, men Jonas og Isak kan ikke bli med. Eva tenker derfor at hun ikke kommer til dra fordi hun ikke har noen å dra med. Den fredagskvelden – i «Slut» – sitter hun alene i senga og ser på tv (figur 4.3-1). Hun klikker seg inn på Instagram og ser at Ingrid morer seg på revyfesten (figur 4.3-2). Man ser at Eva bestemmer seg for å dra alene likevel. Eva kler på seg og sminker seg, er fornøyd med hvordan hun ser ut, og er deretter klar til å dra på revyfesten helt alene (figur 4.3-3). En av grunnene til at hun drar er for å møte Ingrid igjen for å si at hun savner henne, selv om det ender med at hun kaller henne «slut». Det at Eva velger å dra på revyfesten alene er et avgjørende øyeblikk for henne, for det viser et initiativ til å gjenopprette forholdet til Ingrid, i tillegg til å demonstrere hennes første steg mot å bli selvstendig, og hennes første tegn til utvikling.

Figur 4.3-1: Eva sitter i sengen og ser på tv.

Figur 4.3-3: Eva gjør seg klar til å dra på revyfesten alene.

Figur 4.3-2: Eva ser på Instagram at Ingrid morer seg på revyfest.

Jonas er med på å styre Eva i retningen av å få seg nye venninner, noe som bidrar til å drive Eva mot å møte frykten sin – det å ikke være bra nok. I en senere episode drar Eva, Jonas og Isak på hyttetur sammen, der en annen bekjent av Jonas etterhvert dukker opp. Det at Jonas inviterte to andre er noe hun uttrykker irritasjon over, og blir diskutert i «Du naila det» etter å ha kommet hjem. Jonas sa at hun hadde mulighet til å ta med noen venninner hun også, noe som understreker det at Eva ikke har noen venninner å invitere. Jonas ber henne finne noen nye venninner, og forsøker å styrke hennes selvværd ved å poengtere at alle som får henne som venn er heldige. Det første Eva derfor gjør når hun kommer inn døra er å skrive til hennes nye bekjent, Noora, på Facebook. I sin bestrebelse for å komme på den beste måten å ta kontakt, klarer hun å sende en pinlig «h». Likevel er det et viktig initiativ fra Eva sin side, for det fører faktisk til begynnelsen på et vennskap. Jeg vil hevde at det å bli venn med Noora er en viktig del av hvorfor Eva utvikler seg mot å bli mer selvstendig. Noora markerer en kontrast til Eva, noe Engelstad (2015, s. 65) har trukket frem som en av oppgavene til en statisk karakter. Eva ser på henne som svært selvsikker og selvstendig. Antakeligvis ser Eva opp til Noora og ønsker å være mer lik henne.

Gjennom sesong en utvikler Eva seg som et selvstendig individ i den forstand at hun løsriver seg fra Jonas. Hun sier ja til å bli med på russe buss sammen med Vilde og Chris i «Satse buss», selv om hun vet at både Jonas og Isak mener at oppstyret rundt russetiden er «teit» – eller «skada». Eva vektlegger det å skape et eget nettverk med nye venninner ovenfor å høre på Jonas, og viser selvstendighet gjennom valget. Det å ha status i den nye jentegjengen blir derfor viktig for Eva. De vil forse med tredjeklasseguttene som er russ det året slik at de kan få «kred», altså status på skolen. Inngangen til dette er gjennom Eva, siden Penetrator-Chris hadde lagt merke til henne. Hun sitter med Jonas og Isak mens hun skriver med han i «Kåt», og er mer opptatt av å skrive enn å ha en samtale med de andre (figur 4.3-4 og 4.3-5). Ved å få invitasjonen hun flørtet seg til, klarer hun å imponere de andre jentene i «Pils mannen» (figur 4.3-6). Hun drar også på dette vorset og glemmer middagsavtalen med moren sin hvor hun skulle introdusere Jonas. Hun prioriterer altså venninnegjengen ovenfor Jonas, en person som tidligere hadde vært hennes definitive førsteprioritet.

Figur 4.3-4: Eva skriver med Penetrator-Chris.

Figur 4.3-5: Jonas og Isak blir ignorert.

Figur 4.3-6: Eva forteller jentene at de har fått invitasjon til vors og viser meldingene.

Eva mistenker at Jonas holder noe hemmelig fra henne. Hun spekulerer i om han er utro med Ingrid, ettersom hun på hytteturen i «I feel lonely» så at Ingrid hadde sendt en melding til Jonas. Usikkerheten til Jonas og hennes tro på at han har kontakt med Ingrid er noe som plager Eva. Dette fører til krangling og dårlig stemning mellom de to, eksempelvis i «Lyver ikke» og «FUCK YOU». Eva tar derfor til seg motet til å spørre Ingrid på Halloween-festen i «Halloween», og hun antyder at de har kontakt bak ryggen hennes. Eva, som allerede er på grensen til paranoia, tenker derfor det verste og skriver en melding til Jonas om at hun vet «alt». Penetrator-Chris trøster henne, og de ender opp med å «hooke». I «Oss to», når Eva kommer hjem fra festen, sitter Jonas på trappa hennes. Han avslører sin hemmelighet og forteller at han var hjemme hos Ingrid for å kjøpe marijuana av broren hennes, og ville holde det skjult for henne at han røyket. Selv om forholdet dem imellom blir bedre når Eva kan slippe frykten for at han er utro, har derimot Eva en ødeleggende hemmelighet.

Evas nye frykt for at hemmeligheten vil komme ut, og hennes dårlige samvittighet, gjør at hun overøser Jonas med kjærlighet. Et eksempel er fra «Hvem hooket du med?», hvor Vilde forteller at Penetrator-Chris «hooket» med noen på festen. Vilde visste derimot ikke hvem det var, og at det faktisk var Eva hun snakket om. Evas reaksjon demonstrerer frykt og dårlig samvittighet (figur 4.3-7 og 4.3-8). Når Jonas kommer like etterpå, kysser hun han foran venninnene sine, og er litt for pågående med kyssingen – nettopp på grunn av hennes dårlige samvittighet og frykten for at forholdet vil bli ødelagt dersom hennes utroskap avsløres. Venninnene, i tillegg til Jonas, reagerer på Evas lidenskapelige kyss (figur 4.3-9).

Figur 4.3-7: Eva viser frykt.

Figur 4.3-8: Eva har dårlig samvittighet.

Figur 4.3-9: Eva kysser Jonas foran vennene, og Jonas reagerer.

Når det blir offentlig kjent på skolen at Eva hadde «hooket» med Penetrator-Chris selv om de begge har kjæreste, får Eva mye motstand – slik hun hadde fryktet. Avsløringen fører til at Iben – Penetrator-Chris sin kjæreste – slår til Eva i «Jævla hore». Vilde får gjennom rykter vite om Evas fortid hvor hun hadde vært utro med Jonas da han var sammen med Ingrid. Dette sprer hun videre til jentegjengen i «Svartelistet» og det fører til krancling og Vildes distansering, ettersom Vilde ikke vil at Evas dårlige status skal påvirke henne. Vilde forteller også at Rad-jentene – en jentegjeng på en russebuss kalt «Rad» – er ute etter å ta de. Eva får også et trusselbrev signert «Hilsen Rad» i «Hvordan person?». Denne motstanden, i tillegg til spørsmål rundt hva slags type person Eva er, gjør at hun vil bytte skole. Isak gir henne råd i «Chill» og understreker at personer defineres av sine handlinger. Uten hans kommentar «you gotta fight back, girl», ville Eva mest sannsynlig ha gjennomført skolebyttet. Kommentaren hans får henne tydeligvis til revurdere hvordan hun skulle takle utfordringen (figur 4.3-10 og 4.3-11). Samtalen med Isak er derfor viktig for Evas utvikling og modning, samt hennes driv mot å konfrontere sin frykt.

Figur 4.3-10: Eva reagerer på Isaks råd.

Figur 4.3-11: Eva tenker over det Isak sa.

Motstanden skildret ovenfor er for Eva et bevis på at hun ikke er bra nok. Eva må finne ut hvem hun er som person gjennom hvordan hun takler utfordringen. Istedenfor å velge utveien ved starte på nytt, velger hun heller å konfrontere frykten. Eva velger derfor å konfrontere de motstandsgivende personene rundt henne. Hun snakker først med Rad-jentene i «Klamydiaepedemi», og de avslører at de ikke har noe med situasjonen å gjøre. Sana tror i «Slem» at det er Ingrid som har sendt trusselbrevet, fordi hun hadde sett Ingrid «hooke» med Penetrator-Chris på Halloween-festen.

Eva velger derfor å gjøre opp med Ingrid én gang for alle i «Ikke noe mer dritt». Hun sier unnskyld for siste gang og ber om at uvennskapet skal avsluttes. Iben får vite om kjærestens utroskap med Ingrid, og blir sur på henne. Eva tar umiddelbart en alvorsprat med Iben, og forstår at det er hun som er avsenderen av trusselbrevet. Eva sier at Iben må slutte å «fly på» de som Penetrator-Chris er utro med, og heller «dumpe» han. Det som starter som en konfrontasjon fører til en samtale som iverksetter deres vennskap. Det at Eva konfronterer disse motstandsgivende personene som bidro til hennes følelse av utilstrekkelighet, demonstrerer en selvstendighet og utvikling.

Det overnevnte handlingsforløpet belyser Evas egenskapsmangfold, og illustrerer hvordan Eva blir en kompleks karakter. Dette medfører også karakterutvikling og modning i karakteren. Som illustrert i figurene nedenfor, er det forskjellige type konfrontasjoner for Eva. Hun er først veldig usikker (figur 4.3-12); så litt mer selvsikker, men ektefølt og lei seg (figur 4.3-13); og til slutt er hun selvsikker og tøff (figur 4.3-14). Her kommer det tydelig frem at Eva utvikler seg som hovedrolle, og at grunnen er hennes behov for å konfrontere sine problemer og tørre å møte sin frykt. Hennes selvtillit øker også gjennom disse hendelsene, noe som tydelig demonstreres gjennom sammenligningene av figurene nedenfor.

Figur 4.3-12: Eva konfronterer Rad-jentene.

Figur 4.3-13: Eva sier unnskyld til Ingrid.

Figur 4.3-14: Eva snakker med Iben.

Som nevnt tidligere blir det stilt spørsmål rundt hva slags person Eva er; både av Vilde i «Hvordan person?» og av Isak i «Chill», og – aller viktigst – av Jonas i «Jeg elsker deg». Eva snakket med Jonas etter at det hadde blitt avslørt at Eva var utro. Jonas hadde merket Evas endringer i prioriteringer.

Han påstod at hun ikke hadde egne meninger og at han ikke forstod hvem Eva egentlig var. De tok derfor en pause, hvor Jonas sa at hun skulle kontakte han når hun hadde funnet det ut. Eva tar kontakt med Jonas igjen i «O come all ye faithful» etter å ha konfrontert og ordnet opp med de hun trengte. Hun står opp for seg selv ved å si at hun ble provosert av det han sa, og argumenterer for hvorfor. Hun hadde funnet ut at mye av hennes usikkerhet og uselvstendighet kom av at hun ble sammen med Jonas gjennom utroskap. Hun formidler sitt behov for å finne ut hvem hun er – og det alene. Eva velger derfor å avslutte forholdet med Jonas, noe som demonstrerer utviklingen av hennes selvstendighet.

Selv om hovedroller er typisk komplekse karakterer (Engelstad, 2015, s. 65), så vil det ikke si at de automatisk er komplekse kun fordi de er hovedroller. For Eva sin del vil jeg hevde at hun først blir kompleks når hun konfronterer frykten sin, slik jeg har gjort rede for tidligere. I Eva sitt tilfelle møter hun frykten gradvis, og har dermed tendert mot å være kompleks. Det er først og fremst gjennom valget å konfrontere frykten istedenfor å unngå den at hun blir en kompleks karakter. Da hun konfronterte frykten viste hun frem flere egenskaper gjennom at hun valgte å stå opp for seg selv mot de motstandsgivende faktorene rundt henne. Dette er noe hun ikke ville ha gjort tidligere i sesong en basert på egenskapene hun hadde fremstilt.

Det at Eva trodde at Jonas var utro med Ingrid gjorde at hun selv var utro og «hooket» med Penetrator-Chris. Her fikk Eva en ny konkret frykt; å bli avslørt. Dette var i midlertidig en frykt Eva ble nødt til å møte, ettersom det steg til overflaten. Hun vurderte å rømme fra problemene sine, men valgte istedenfor å konfrontere dem. Da Jonas sa at Eva ikke hadde egne meninger, ble dette dermed argumentet for at hun slo opp med han. Eva utvikler seg gjennom sin sesong ved at hun er nødt til å møte frykten sin. Dette gjør hun et lite steg av gangen. Eva har en manglende evne til å innse hvem hun er, men hun vil være en person som tør å stå opp for seg selv. I møtet med hennes største utfordring blir hun tvunget til å finne ut hvem hun er gjennom hvordan hun taklet utfordringen. Eva begynte som usikker og uselvstendig, men ender med en bevissthet rundt dette, samt et ønske om – og et initiativ til – å endre

det. Hun blir mer selvstendig gjennom sesong en, men det virker fortsatt som at hun har behov for jentegjengens støtte. Som Mittell (2015, s. 137) understreker, er *karakterutvikling* en modningsprosess. Karakteren blir mer kompleks og realisert over tid, og denne modningen er vanlig blant unge karakterer: «... [T]heir physical and emotional maturation fulfills a coming-of-age narrative» (Mittell, 2015, s. 137). Det at Eva forsøker å finne seg selv gjennom sin sesong, er bevisst på sine svakheter, og utvikler en viss grad av selvstendighet, gjør at hun har en modningsprosess. Dermed har jeg demonstrert hvordan Eva gjennomgår en karakterutvikling som hovedrolle.

4.3.2 Eva som birolle

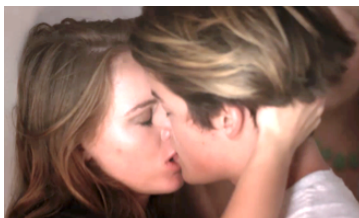
Eva er en *bakgrunns karakter*, altså en karakter som i stor grad befinner seg i bakgrunnen av handlingsforløpet, i sesong to og tre, eksempelvis i «Williammåsvare» der hennes dialog med Vilde er i bakgrunn av handlingen. Likevel finnes det noen endringer ved karakteren som er verdt å påpeke. I starten av sesong to er Eva singel, men fortsatt venn med Jonas. Hun fremstår som den samme som hun var i slutten av sin sesong, og dette er fordi hun fortsatt har Jonas i livet sitt på nesten samme måte som før. Dette understrekes i «You lose», når Eva hevder til de andre jentene at «når man er kjærester så er man jo bare er bestevenner som har sex. Og vi har sluttet med sex-delen, men det betyr jo ikke det at vi slutter med bestevenn-delen». Hun virker heller ikke å være interessert i å finne en ny kjæreste, og fremstår dermed som fornøyd med situasjonen og utviklingen hun hadde i sesong en.

Eva er overbevist om at Jonas fortsatt har følelser for henne, og sier at hun synes det er dumt i «Noe rart med henne». Hun uttrykker likevel engstelse for at Jonas umiddelbart skal erstatte henne, for eksempel i «Seksuelle objekter» når det kommer frem at han hadde «gått ned» på en annen jente. I det hun innser at hun har mistet Jonas som romantisk partner, endrer hun seg som birolle. Som Engelstad hevdet, «... opptrer [statiske karakterer] helt i tråd med forventningene ...» (2015, s. 65). Når Eva endrer seg etter at Jonas inngår et nytt romantisk forhold, påvirker det hvilke forventninger som blir satt til henne som birolle. Disse forventningene endrer

seg når Eva begynner å vise andre egenskaper, ettersom hun virkelig må påbegynne sin egen identitetssøking. Eva er fortsatt usikker på seg selv, spesielt angående Jonas sin nye kjæreste, og spør eksempelvis Noora om hun synes den nye kjæresten hans er penere enn henne.

Selv med tegn til usikkerhet virker hun noe mer bekymringsløs, noe som gjenspeiler seg i at hun øker sitt alkoholkonsum betraktelig i sesong to. I «Fortsatt drita» er hun plutselig tilstede på sofaen i kollektivet der Noora bor etter å ha vært på fest med Eskild. Den kvelden hadde hun møtt en person som hun hadde «hooket» med, og man får vite at hun angivelig hadde inngått en seksuell relasjon med denne personen. Dette ville vært veldig uortodoks oppførsel for Eva i sesong en. Som singel virker Eva litt desorientert og rådvill, noe som illustrerer hennes evige søken etter å finne den hun er. Egenskapene Eva fremstilles med er færre og mer entydige enn i sesong en. Dette illustrerer Evas etterkomplekse statiskhet, noe jeg kommer tilbake til senere i analysen.

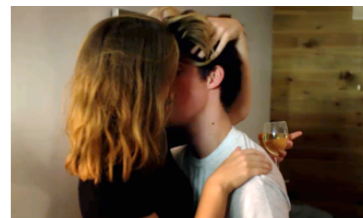
I «Lykke til Isak» i sesong tre «hooker» Eva med Penetrator-Chris på en fest (figur 4.3-15). Når de ser på de nye førsteklassejentene (figur 4.3-16) – som Eva oppfatter som en trussel – drar hun han mot seg og kysser han for å gjenerobre oppmerksomheten hans (figur 4.3-17). Usikkerheten virker dermed fortsatt å være tilstede. Ifølge Eskild har Eva inngått en seksuell relasjon med Penetrator-Chris, men de er ikke i et kjæresteforhold. Dette kan tyde på at Eva ikke lenger har det samme behovet for å tilhøre noen, og at hun har blitt betraktelig mer selvstendig.

Figur 4.3-15: Eva og Penetrator-Chris kysser.

Figur 4.3-16: De ser på førsteklassejentene.

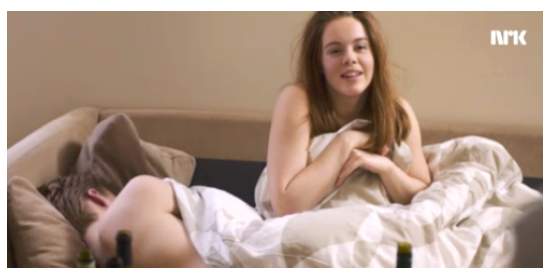
Figur 4.3-17: Eva drar han til seg igjen.

Eva avsluttet sin sesong med å fremstå som et selvstendig individ. Hun slo opp med Jonas og avsluttet bitterheten mellom henne og Ingrid. Hun tilhørte

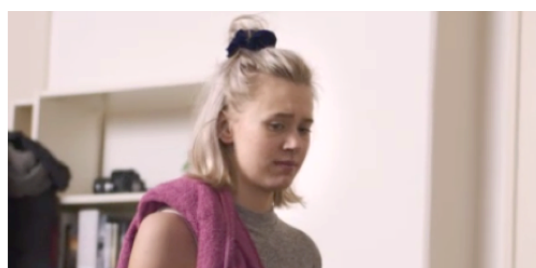
en ny venninnegjeng som kun kunne støtte seg på, og hadde ikke lenger noe uoppgjort. Dette vedvarer i noen grad. Som eksemplifisert tidligere virker det som hun fortsetter prosessen med å finne ut hvem hun er gjennom sesong to. I sesong tre virker det som om prosessen er over og at hun er tilbake til den tilstanden hun befant seg i ved slutten av sin sesong – selvstendig, men usikker.

Noe av grunnen til at Eva fremstår annerledes i sesong to i forhold til sesong tre kan knyttes til de forskjellige hovedrollene og historiene som skildres. Engelstad og Lothe understreker at birollene «... defineres i forhold til hovedkarakteren» (Engelstad & Lothe, 2008, s. 24). Evas rolle som venn av Noora og venn av Isak er annerledes. Dette gjelder også Nooras og Isaks syn på Eva. Ettersom *SKAM* benytter seg av *intern fokalisering*, inntas ståstedet til hovedrollen. Som Engelstad (2015, s. 173) forklarer, innebærer dette at seeren er bundet av hovedrollens syn og sanseintrykk, og det som blir sett påvirkes av hovedrollens formidling. Eva som birolle i sesong to og tre er altså relatert til forholdet Noora og Isak har til Eva i tillegg til den interne fokaliseringen.

I sesong to er Eva en venninne av Noora. Eva er interessert i å «hooke» og drikke seg full, noe Noora anser som ufornuftig og «teit». Denne atferden står i kontrast til Nooras, ettersom det til og med er hennes frykt å bli oppfattet slik. Et tydelig eksempel på dette er fra scenen «Fortsatt drita», hvor Noora tydelig reagerer på at Eva våknet med en fremmed på sofaen hennes (figur 4.3-18 og 4.3-19).

Figur 4.3-18: Eva våkner med en fremmed på sofaen i kollektivet til Noora.

Figur 4.3-19: Noora reagerer på Evas oppførsel.

I sesong tre er Eva en venn av Isak, men hun er ikke lenger en av hans nærmeste slik som i sesong en. Her fremstilles ikke Eva lenger som

dumdristig og uaktsom siden det er ikke slik Isak ser på henne. Eva kan betraktes som en relativt uviktig karakter i sesong tre, ettersom hun ikke spiller en viktig rolle i Isaks liv i denne perioden. Dette blir også muntlig formidlet i «NÅ» – den siste scenen i sesong tre – hvor de påpeker at de ikke har tilbrakt mye tid sammen. Deres karakterutvikling skildres gjennom en nokså moden samtale (figur 4.3-20). Her illustreres blikket Isak kaster på Eva (figur 4.3-21). Sammenlignet med Nooras blick i figur 4.3-19 ser man en betydelig forskjell.

Figur 4.3-20: Eva og Isak snakker sammen.

Figur 4.3-21: Isak ser på Eva.

Eva har blitt en betraktelig mer statisk karakter ved å være en birolle. I hennes egen sesong – sesong en – er hun kompleks. Hun har karakterdybde og flere egenskaper kommer til syne. I de to sesongene som birolle fremstilles ikke hennes egenskapsmangfold på samme måte, og karakteren blir redusert til å være statisk. Likevel har seeren tidligere kjennskap til hennes ulike egenskaper fra den første sesongen. Dermed er Eva, sett gjennom alle sesongene, fortsatt en kompleks karakter for seeren. Hvis man isolerer de to siste sesongene hvor hun kun er en birolle, derimot – uten å ta hensyn til den første sesongen – så er Eva kun en statisk karakter. Her vil jeg hente inn begrepet jeg presenterte i kapittel tre, at det er en *etterkompleks statiskhet*. Eva var kompleks i sesong en, men er statisk i sesong to og tre. Det at hun har vært kompleks gjør at hun har vist frem flere egenskaper, og disse egenskapene er tilknyttet karakteren selv om de ikke lenger fremstilles – derav er hun en etterkompleks statisk karakter som birolle.

Da sesong en avsluttet fikk seeren vite at Eva ville bli en birolle til Nooras hovedrolle i sesong to. Jeg vil hevde at Noora var en interessant og viktig birolle den første sesongen, og at det foregikk en spenningsoppbygging

rundt henne – og ikke minst hennes relasjon til William – som gjorde overgangen naturlig. Andem (2016a) ytret nettopp dette, at hun trengte en forhistorie for Noora og William før hun kunne la Noora bli hovedrolle. Det var derfor med glede at seerne kunne ta imot Noora som neste hovedrolle. Eva hadde nå fortalt sin historie, møtt frykten sin og kommet ut av den som mer selvstendig og selvsikker. Eva i sesong to ble derfor irrelevant og uinteressant, og samtalene hennes fremtrer kun på et overfladisk nivå. Dette kan også knyttes opp mot intern fokalisering og Nooras syn på henne. Overgangen for Eva ble altså slik at hun fullførte sin demonstrasjon av egenskapsmangfold i sesong en, og svært lite spenning bygges opp rundt henne som birolle, ettersom hun blir overskygget av interessen for Noora som den nye hovedrollen.

Oppsummert er Eva en bakgrunnskarakter i sesong to og tre, men fortsetter en prosess med å endre seg. Hun virker fortsatt å ha noen usikkerheter, men er likevel mer bekymringsløs. I sesong to virker hun litt desorientert og rådvill – som om hun ikke har funnet seg selv enda. I sesong tre, derimot, fremstår hun som et betraktelig mer selvstendig individ. Hun avsluttet sesong en med selvstendighet, eksperimenterte med en friere livsstil i sesong to, og fant tilbake til selvstendigheten i sesong tre. Likevel er usikkerheten hennes fremtredende i alle sesongene. Det at hun er annerledes i sesong to og tre handler ikke bare om hennes egen prosess, men også den interne fokaliseringen til de forskjellige hovedrollene i disse sesongene. Eva er en kompleks karakter i sesong en, men blir redusert til statisk i sesong to og tre. Selv om hun er statisk, har hun demonstrert et bredt egenskapsmangfold som kompleks karakter, og det er derfor en etterkompleks statiskhet. Eva er altså etterkompleks statisk i sesong to og tre, og fremstilles med forskjellige egenskaper med hensyn til de forskjellige hovedrollene og påvirkes dermed av deres interne fokalisering.

4.3.3 Avslutning: Eva

Jeg har nå analysert karakteren Eva for å finne ut om hun utviklet seg i sin sesong som hovedrolle, for videre å undersøke hvordan hun var som birolle.

De første tegnene til at Eva utviklet seg var at hun turte å dra alene på revyfesten, at hun tok initiativ til å bli venn med Noora, og at hun sa ja til å bli med på russebuss. Hun møtte frykten sin – det å ikke være bra nok – gradvis gjennom sesong en, og tenderte mot å være kompleks.

Eva sin største utfordring møtte hun da hun opplevde motstand etter avsløringen om utroskap. Da stiltes det spørsmål rundt hva slags person Eva var, noe hun ikke hadde svaret på selv. Derfor ble hun nødt til å finne ut hvem hun var gjennom hvordan hun taklet utfordringen. Hun valgte – etter å ha vurdert å rømme fra problemene sine – å stå opp for seg selv og konfronterte de som ga henne motstand. Dette gjorde henne til en kompleks karakter og demonstrerte samtidig en modning.

Eva begynte sin sesong som usikker og uselvstendig, men endte med en bevissthet rundt dette og tok initiativ til å endre det. Hun ble mer selvstendig gjennom møter med frykten sin, men det virket fortsatt som at hun var avhengig av støtten fra jentegjengen etter å ha løsrevet seg fra Jonas. Sesong en endte altså med Evas bevisstgjøring om å finne seg selv, samt selvstendighet ved at hun ville gjøre dette på egenhånd. Hun har en modningsprosess og tydelig karakterutvikling i sesong en.

Overgangen fra hovedrolle til birolle ble naturlig for Eva fordi hun fikk avrundet sin historie. Hun hadde overkommet frykten sin og påbegynt en prosess med å finne ut hvem hun var. Man var ikke like interessert i Eva som birolle fordi hun ble overskygget av interessen for Noora som hovedrolle i sesong to.

Som birolle var Eva en bakgrunns karakter, men fortsette prosessen med å finne ut hvem hun var. I sesong to var hun først den samme som i slutten av sesong en, men etter hvert mer usikker samtidig som hun var mer bekymringsløs. I sesong tre virket hun mer stabil og selvstendig, som om hun hadde et bedre grep om hvem hun var. Eva endret seg som birolle både i sesong to og i skiftet mellom sesong to og tre. Dette skyldtes også vekslingen i hovedrolle og den interne fokaliseringen.

Eva ble først en kompleks karakter som hovedrolle da hun konfronterte frykten sin, noe som også bidro til en karakterutvikling. Som birolle ble hun en

etterkompleks statisk karakter. Hun fremstilles med forskjellige egenskaper i sesong to i forhold til sesong tre grunnet intern fokalisering og vekslende hovedroller. Eva utviklet seg altså som hovedrolle, endret seg som birolle, og ble påvirket av intern fokalisering.

4.4 Noora

Noora er hovedrolle i sesong to. Jeg vil først analysere Noora i sesong en hvor hun kun er en birolle, for videre å analysere hennes sesong som hovedrolle, og til slutt Noora i sesong tre hvor hun igjen er blitt en birolle. Det jeg ønsker å finne ut av er hvordan hun fremstilles som birolle, om hun utvikler seg gjennom sin sesong, og om hun forblir den samme i sesong tre. Jeg vil altså undersøke hvordan karakteren Noora påvirkes av å veksle fra birolle til hovedrolle, så til birolle igjen, samt hvordan hun påvirkes av Eva og Isak i deres sesonger.

4.4.1 Noora som birolle

I sesong en er Noora en birolle som utmerker seg som et selvsikkert og bestemt individ som vet hvem hun er og som ikke er redd for å stå opp for rettferdighet. Etter at Ingrid kommenterer at Eva ser ut som en «slut», introduserer Noora seg selv til seerne med den sarkastiske replikken «hun virket kul». Hun distanserte seg dermed fra Ingrids barnslige oppførsel og viste at hun tok Evas side. Det er det tydelig at Noora har et ønske om å bli venn med Eva i «Sterk kroppslukt». Hun ser at Eva også er alene, og de finner hverandre gjennom behovet for nye venner. I «Hvem hoster?» vil Vilde planlegge russebusstmøte. Noora avslår innbydelsen, men etter Chris introduserer Sana – en person Vilde umiddelbart dømmer – sier hun at hun blir med så lenge Sana får være med. I «Pilsmannen» ytrer hun at hun frastår alkoholkonsum, og er heller ikke en person som uttrykker begeistring for å ha blitt invitert til vors sammen med tredjeklasseguttene, noe de andre hadde en oppfatning om at ga status. Noora demonstrerer at hun er selvstendig, selvsikker og inkluderende, og at hun ikke nødvendigvis har samme verdier som hennes jevnaldrende.

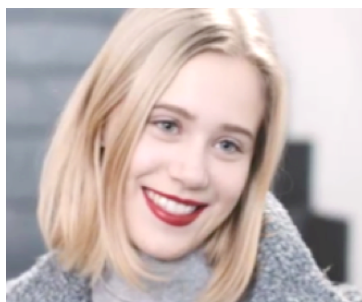
Noora viser at hun er en feminist, eksempelvis ved å stå opp mot Sanas forslag om å bytte seksualitet mot «kred». Noora understreker også at Vilde ikke kan meddele sensitiv informasjon om Williams «mest sårbare kroppsdel» i «FUCK YOU». Vilde hevder at han sikkert forteller om hennes kropp, og at hun er for likestilling. Da poengterer Noora at selv om gutter er «duster», trenger ikke jenter å være det, for det er ikke det som er likestilling. Hun understreker også at Vilde må slutte å kalle jenter «sluts» i «Svartelistet». Gjennom slike formidlinger kommer Nooras feministiske side frem.

Noora kan også karakteriseres som et nokså empatisk individ, der hun blant annet bruker empatien til å vise flere sider av en sak, eksempelvis i «Flink i senga». Her setter hun seg inn i situasjonen til Jonas for å forklare til Eva at det å ikke ville introdusere han til moren hennes gir signaler om at hun er flau over han. Nooras empatiske natur kommer også til syne når hun merker at Vilde har sluttet med sine normale spisevaner, noe som skjer først i «Hvem hooka du med?». I «Gravid» tar hun Vilde til siden og sier at hun ser hva hun driver med. Når Vilde sier at hun ikke vet hva hun snakker om, svarer Noora «jo, jeg vet det». Med dette viser hun at hun har opplevd noe av det samme, og det viser både en karakterdybde og at hun har flere egenskaper som avviker fra styrken hun har vist tidligere. På denne måten blir hun en statisk karakter som tenderer mot å være kompleks.

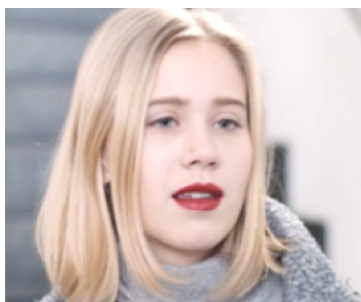
Noora står også opp for venninnene sine. Hun vil ikke la Vilde gå med gensen til William og paradere det rundt som et «levende trofé». Dette fører til at Vilde vil levere gensen tilbake til William, og understreke dette poenget til han i «Mindreverdighetskomplekser». Likevel er det Noora som må stå opp for Vilde, noe som er et av hennes mest minneverdige øyeblikk fra sesong en. William sier at Vilde ikke er fin nok til å være et trofé, og da velger Noora å skjelle han ut og sette han ordentlig på plass.

Noora liker å ha kontroll, og dette inkluderer å ha kontroll over William, ettersom hun forstår – gjennom Vildes formidlinger og erfaringer med han – at han vanligvis er den kontrollerende parten. Utskjellingen resulterte i Williams interesse for henne, men i «Drittsekk» sier hun klart nei til han. Det samme skjer i «Slutt å lek så jævla interessant», selv om man ser antydning til

smiger. Det virker som om Noora liker å si nei til William, fordi hun vet hvor mange som har sagt ja tidligere (figur 4.4-1). Når William ber henne slutte å leke interessant virker det som om hun blir fornærmet (figur 4.4-2). Igjen får han henne til å smile med replikken «fy faen så vakker du er». Hun sier ingenting, men ansiktsuttrykket viser at hun blir smigret (figur 4.4-3).

Figur 4.4-1: Noora avviser William.

Figur 4.4-2: Noora blir fornærmet av William.

Figur 4.4-3: Nooras reaksjon når William kaller henne vakker.

En viktig grunn til at Noora blir fremstilt som tøff og selvstendig, er den interne fokaliseringen til Eva som hovedrolle. Som nevnt tidligere, markerer Noora en kontrast til karakteren Eva som fremstilles som mer usikker og uselvstendig. Eva ser opp til Noora på grunn av hennes kvaliteter, og derfor blir disse kvalitetene forsterket gjennom den interne fokaliseringen og Evas formidling av Noora. Noora er altså en viktig birolle i sesong en, mest fordi hun er et forbilde for hovedrollen.

Noora er en statisk karakter som tenderer mot å være kompleks. Dette er fordi hun blir fremstilt med noen få, men tydelige egenskaper, og at hun senere viser at hun også har flere egenskaper enn de som først kan karakteriseres som hennes kjennetegn. Egenskapene hos Noora blir forsterket gjennom intern fokalisering. Eva ser opp til Noora og vil være mer lik henne. Det er derfor hun blir fremstilt på denne selvsikre og selvstendige måten.

4.4.2 Sesong to: Noora

I starten av sesong to svarer Noora på forventningene man har til henne etter den første sesongen, eksempelvis ved at hun nekter å inngå en

sponsoravtale med solariumskjeden Brun og Blid som hun mener bidrar til et «umenneskelig kroppspress» gjennom sin markedsføring. Hennes selvstendighet demonstreres blant annet gjennom at hun bor i kollektiv, og det virker nesten som hun har en «morsrolle» i dette kollektivet. Hun tar vare på romkameratene sine og har blant annet hovedansvaret for klesvask. Noora står også fast på sin mening om William i «You lose», men blir samtidig utfordret av hans bestrebelser for å få henne med på en date. Han bruker også Vildes interesse for han slik at de kan møtes, noe som treffer Nooras rettferdighetsinstinkt. Hun prøver å avvikle situasjonen ved å be Eskild avlede Vilde fra tanken på William i «Eskild», men uten hell. Hun vil samtidig ikke såre Vilde ved å si at det er henne selv William egentlig er interessert i. Noora viser fortsatt at hun er et selvstendig, selvsikkert og bestemt individ. Likevel tyder det på at en utvikling vil skje i karakteren gjennom å bli utfordret i møte med Williams motstridende verdier.

Noora lar seg påvirke av William, og ettersom han bruker Vilde igjen i «Strong and independent», takker hun motvillig ja til å bli med han på en date. Før daten i «For Vilde» vurderer Noora om hun skal ta på seg leppestift eller ikke (figur 4.4-4). Det kan virke som at Vildes kommentar i «Seksuelle objekter» om at Noora bruker leppestift fordi hun er pen er i bakhodet hennes. Noora forklarte til Vilde at hun ikke gjorde det for guttenes skyld, men Vilde forstod ikke forskjellen. Noora velger å legge fra seg leppestiften, men ombestemmer seg raskt og påfører den (figur 4.4-5). Eskild kommer inn på rommet hennes, sier at hun er fin og lure på hvor hun skal (Figur 4.4-6). Noora svarer at hun ikke er fin, og tørker raskt av leppestiften igjen (Figur 4.4-7). Hun vil ikke være fin for William, fordi hun ikke vil at det skal være *for* han at hun bruker leppestift. Hun vil ikke få han til å tro at hun er interessert ved at hun har pyntet seg for han. Hun viser altså usikkerhet angående sitt eget utseende og uttrykk, hvor hun tidligere har vært svært selvsikker. Dette illustrerer Williams påvirkning på Noora, allerede før hun har blitt kjent med han.

Figur 4.4-4: Noora vurderer å ta på leppestift.

Figur 4.4-5: Noora tar på leppestift.

Figur 4.4-6: Eskild sier at Noora er fin.

Figur 4.4-7: Noora tørker av leppestiften igjen.

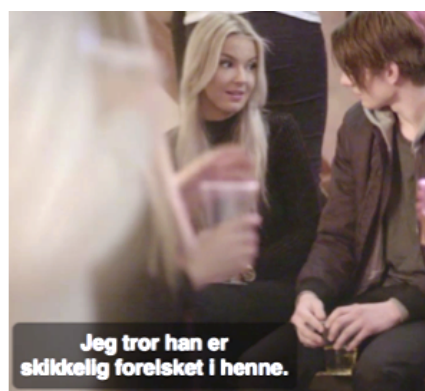
Det virker som om Noora faktisk er interessert i William, men ikke vil innrømme det for seg selv. Interessen kan være grunnen til at hun holder han på avstand, og forsøker å være nærmest frekk for at han skal slutte å være interessert i henne på daten. Dette er samme logikk som William brukte mot Vilde, selv om han angrep utseende istedenfor oppførsel. William har forskjellige verdier enn henne, og hun føler at han manipulerer og kontrollerer henne – en følelse som kanskje kommer av at hun selv mister kontrollen rundt han fordi hun er interessert. Av tidligere erfaring med en muligens lignende «drittsekk», og en frykt for klisjéen å falle for en type person som William når det også kanskje er et spill, gjør at hun nekter for interessen. Interessen hennes for William blir derimot tydelig i «Natta Noora». Når de snakker sammen virker det som hun gjør opp for seg for daten, og faktisk gir han en sjanse til å bli kjent. Kanskje fordi han ikke er pågående, og kanskje fordi hun ser hvordan han ser på henne; Noora liker å være sammen med han. Noora velger å lyve om at hun ikke kommer seg hjem for å kunne sove over hos William. Han påstår at hun liker han, mens hun fortsetter å nekte. Hun blir derimot avslørt når det viser deg at hun hadde muligheten til å dra hjem, men valgte å bli. Dette kan hevdes å være lite typisk Noora basert på hennes tidligere egenskaper og ytringer, og demonstrerer derfor at Noora tenderer mot å være en kompleks karakter.

Noora fortsetter å bli utfordret av William. Hennes følelser for han, i tillegg til hennes frykt, gjør at hun fortsetter å nekte for interessen. William fortsetter forsøket på å innlede et forhold med Noora på grunn av hennes tvetydige signaler. Han spør om hun er sjalu, noe Noora understreker at hun ikke er. Det virker likevel som om hun er sjalu i «Help The Penetrators – and Syria» når hun ser William prate med en annen jente. Samtidig ytrer Eva sjalusi i forhold til den nye kjæresten til Jonas. Dette understreker Nooras sjalusi i den forstand at ordene til Eva beskriver det hun selv opplever når hun ser på William (figur 4.4-8, 4.4-9, 4.4-10 og 4.4-11).

Figur 4.4-8: Eva snakker om Jonas sin nye kjæreste.

Figur 4.4-10: Eva er sjalu på hvor forelsket Jonas er.

Figur 4.4-9: Noora ser på William med en annen jente.

Figur 4.4-11: Ordene til Eva beskriver også Nooras sjalusi.

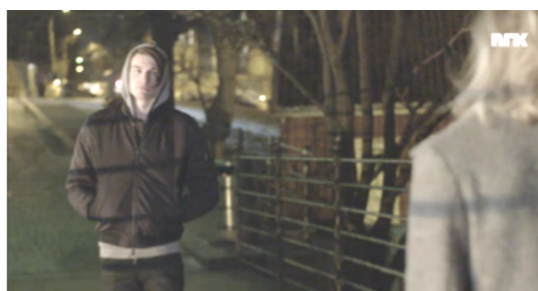
Noora står ovenfor et vanskelig valg etter at William gir henne en utvei i «Help The Penetrators – and Syria». William forsøker å betrygge henne ved å si at han bryr seg om henne, noe hun ikke vil tro på i frykt for å bli såret hvis hun lar seg bli lurt av han. William spør om hun ikke er lei av å late som hun ikke liker han. Han ber henne si rett ut, én siste gang, at hun ikke liker han, og

lover å gi seg etterpå. Noora sier at hun ikke liker han, og han går. Noora har derfor mulighet til å la han gå, og trenger derfor ikke å bekymre seg for å falle for William, eller at Vilde skal finne ut om de to. Likevel følger Noora etter han for å understreke hva det er hun ikke liker med han (figur 4.4-12), og William spør om det var alt (figur 4.4-13). Man ser at Noora sukker, og er nærmest oppgitt over seg selv og det valget hun er på vei til å ta (figur 4.4-14). Hun trosser frykten sin, og går bort og kysser han (figur 4.4-15).

Figur 4.4-12: Noora begrunner hvorfor hun ikke liker William.

Figur 4.4-14: Noora sukker.

Figur 4.4-13: William spør om det var alt.

Figur 4.4-15: Noora kysser William.

Selv om Noora overga seg til lysten sin, er ikke frykten for å falle for William borte. Hun trekker seg derfor raskt unna han igjen så fort hun finner tegn på at han kan såre henne. I «Gifte oss», når William ser at broren er hjemme, understreker han at Noora ikke er kjæresten hans, er frekk mot henne og ber henne dra. Han unnskylder oppførselen sin i «Så snakk da!», og gir en forklaring. De definerte seg som kjærester – Noora med motstand som vanlig, og William som pådriver. I «Samma ulla» snakker jentene om hvor mange de tror at William kommer til å ha sex med i russetiden, samt motstridende informasjon til Williams forklaring om broren hans. Noora var på vei til å gi opp forholdet igjen, og hun konfronterer William i «Aldri elska meg». William forsøker å betrygge henne, og hun blir igjen overbevist av han.

Senere blir forholdet nok en gang satt på prøve etter en voldelig hendelse utført av William. De snakker om det i «Krig» hvor William vil få krangelen overstått, mens Noora ikke vil krangle. William sier «ikke gjør dette, Noora» når han forstår at hun er på vei til å trekke seg unna igjen. Noora ber om å få litt «space» for å gi henne tid til å tenke. Hun sier at hun ikke klarer å tenke når hun er sammen med han, for alt blir rotete i hodet hennes, som understreker Williams sterke påvirkning på Noora.

Sana hjelper Noora med å sortere i tankene hennes om William i «Bare tenker på William». Hun avviser det Noora sier om at han er kontrollerende og manipulerende, og sier at Noora på ingen måte trenger å være svak bare fordi han utfordrer henne. Samtalen med Sana er derfor viktig for Noora, fordi det får henne til å forstå at hun kan være selvstendig selv om hun er sammen med William. Når Noora snakker med Vilde i «Vilde», forteller hun sannheten om henne og William og er dermed klar for å offentliggjøre deres forhold, noe som viser en utvikling og modning hos Noora. Selv med tvil om William er bra for henne, vil hun overkomme frykten og forbinde seg til han fullstendig.

Før Noora får fortalt William om hennes erkjennelse havner hun i en ubehagelig situasjon som kan ødelegge forholdet deres. I håp om å møte William, ringer hun på døra hans i «Har dere venta på meg?». Istedenfor er det broren hans, Nicolai, som åpner. Nicolai bekrefter det hun tidligere hadde fryktet om William; at han er manipulerende og egentlig ikke bryr seg, og at hun var nok en jente som hadde falt for spillet hans. Noora, tydelig opprørt, senker hvitvinen hun hadde avslått tidligere og blir værende på festen til Nicolai. Dagen etterpå – i «Ferdig» – våkner hun naken ved siden av Nicolai og hans venninne, Mari, uten hukommelse fra kvelden før. Noora frykter derfor at hun har hatt sex – mest sannsynlig uten hennes samtykke – med Nicolai. Denne nye frykten er langt verre enn frykten for å falle for William. Det at hun hadde hatt denne frykten for å falle for William gjorde hun mottakelig for å tro på Nicolais negative ord om han. Det hun derimot ikke hadde sett komme var at hun kunne havne i en situasjon hun fryktet enda mer.

Noora forsøker å finne om hun faktisk hadde blitt dopet ned og voldtatt slik hun mistenker i «Alene». Mens hun forsøker å finne ut hva som skjedde

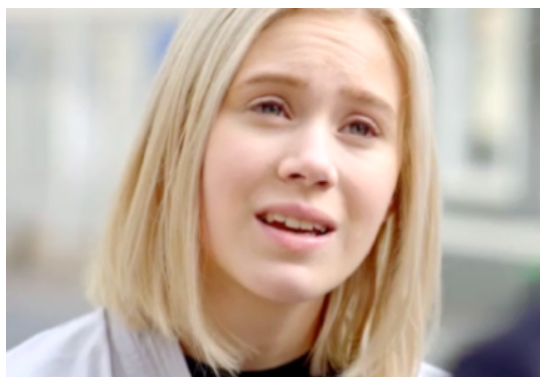
den kvelden, skyver hun alle andre unna – spesielt William. I «Føkke det opp mellom oss to» får Noora svar fra Nicolai, hvor han sa at ingenting skjedde. Lettet, selvfølgelig, går hun tilbake til William. William åpner seg for Noora, og forklarer blant annet at broren hans er en psykopat. Det at William viser sårbarhet ovenfor Noora gjør at frykten for å falle for han minsker. Nicolai sender en ny melding om at han «kødda», og at hun var en «liten hore» på festen, og legger ved et nakenbilde av henne. Oppførselen Nicolai beskriver er lite karakteristisk for Noora, ettersom det til og med er en del av hennes frykt å bli oppfattet slik. Noora har fortsatt ingen hukommelse fra kvelden, og må vurdere hvorvidt hun skal tro på Nicolai. Likevel har hun bekreftelse på at Nicolai besitter et nakenbilde av henne, noe han potensielt vil spre videre. Noora fortsetter med å ville takle utfordringen alene.

William er med på å styre Noora mot å møte sin nye frykt, som er å innrømme ovenfor andre den ubehagelige situasjonen hun er i, i tillegg til vise sårbarhet og «svakhet». Han bidrar med å få henne til å åpne seg om hva som har skjedd. Han kommer og passer på henne, uten å presse henne til å fortelle hvorfor hun har stengt seg inne i flere dager. Han får henne til å dra på 17. mai-frokost i «17. mai», slik at hun kunne være med venninnene sine. Noora betrygger William og sier at hun skal fortelle alt når hun er klar, og at hun elsker han. Dette tyder på at Noora har overkommet frykten for å falle for William. Noora åpner seg til jentene og sier hva hun tror har skjedd. De tar med henne til legen for å finne ut hvordan de kan finne bevis som de kan bruke mot Nicolai. Det at Noora viser sårbarhet ovenfor William og venninnene sine gjør henne til en kompleks karakter og viser samtidig en karakterutvikling. Hun ble satt i sin frykt, og ville nå takle dette med hjelp fra venninnene sine. Å be om denne hjelpen går i utgangspunktet imot hennes verdi om å være selvstendig, men hun innser at hun ikke trenger å takle alt alene.

Med støtte og oppfordring fra venninnene velger Noora å konfrontere Nicolai om hva som skjedde den kvelden. Han truer med å spre nakenbildet av henne. Noora står derimot opp for seg selv, og støtter seg på den norske loven for besittelse av bildet samt skjenking av mindreårige, og velger å

anmelde han. Hennes maktdemonstrasjon gjør at Nicolai vil hevne seg, og han forteller derfor til William at de hadde hatt sex. Når William spør om det stemmer i «Det verste som kunne skje» hadde ikke Noora fått svar på hva som virkelig skjedde, og alt hun kunne si til William var «jeg vet ikke». Såret tar William avstand fra Noora og vil ikke snakke med henne. Igjen blir støtten fra venninnene viktig for Noora. Hun tar til seg motet hun fikk gjennom å støtten av jentene og konfrontasjonen av Nicolai, og snakker med Mari i «Noia». Gjennom henne får Noora endelig svar på hva som egentlig skjedde, hvor det viste seg at alt Nicolai sa var løgn, og at Noora var helt uskyldig. Selv med oppklaringen, stod Noora ovenfor en ny utfordring, som var å få William tilbake.

Etter at William trodde at Noora hadde hatt sex med broren hans, trakk han seg unna. Nå var det altså Noora som måtte jobbe for å få William tilbake. Det ordner seg heller ikke ved å fortelle han at det ikke skjedde noe den kvelden, for William var fortsatt såret og valgte å unngå henne. Noora får vite at William hadde dratt til London, og han skulle tilbake dit etter å ha tatt eksamen. Noora får endelig tak i han når hun får vite at han er på skolen i «Williammåsvare», og sier at hun ikke vil la han dra avgårde uten at de har snakket sammen først. Hun er fast bestemt på å få han tilbake. William kommer utenfor leiligheten til Noora i «Fredag klokken 17» for å snakke, og har dårlig tid før avreisen til London. Her ber Noora han om å slutte med drittsekk-oppførselen sin bare fordi han er såret (figur 4.4-16). Hun sier at det er et valg å la broren hans ødelegge for de to. Hun prøver å overbevise han om å ikke stenge alle ute fordi det er ensomt, og her snakker hun fra erfaring. Hun viser sårbarhet og mangel på frykt for å uttrykke sine følelser (figur 4.4-17), noe som tydelig demonstrerer hennes utvikling. Hun ber han om at de skal bli sammen igjen, og er både tøff og sårbar, og har ikke lenger en frykt for å falle for William. Når han likevel drar blir hun selvfølgelig såret, men hun har i det minste gjort det hun kunne. Hun ringer Eva umiddelbart for å fortelle hva som har skjedd (figur 4.4-18), noe som demonstrerer at hun ikke lenger er redd for å vise sårbarhet ovenfor venninnene sine. William kommer likevel tilbake rett etterpå, og da er det han som gir etter for Noora (figur 4.4-19).

Figur 4.4-16: Noora ber han slutte med oppførselen sin.

Figur 4.4-17: Noora viser sårbarhet og ber William bli.

Figur 4.4-18: Noora forteller hendelsen til Eva.

Figur 4.4-19: William kommer etter henne.

Forholdet mellom Noora og William er etter denne hendelsen bedre enn noen gang før, mye fordi Noora overkom frykten for å falle for han. Denne frykten gjorde henne mottakelig for å tro på Nicolai da han snakket nedlatende om William. Dette førte til et skifte i frykten for Noora, denne gangen rettet mot situasjonen hun ble plassert i på grunn av Nicolai. Det var altså Nicolai som ødela for forholdet deres gjennom å lyve til både Noora og William. Noora er derfor ikke lenger redd for å falle for William, for han har bevist og betrygget henne om at han ville være der for henne. Det at Noora har overkommet sin frykt demonstreres ved at hun har sex med William i «Forever young», noe hun ikke ville gjort tidligere. Dette er et tydelig tegn på at utvikling har skjedd i karakteren.

Noora er en statisk karakter som tender mot å være kompleks gjennom starten av sesongen. Hennes frykt er å bli såret av William, noe som gjør at hun ikke vil falle for han. Det at hun likevel gjør det er med på å vise egenskaper som bidrar til å gjøre henne til en statisk karakter som tenderer mot å være kompleks. Det er derimot ikke William, men Nicolai som sårer

henne. Hun tror at hun har blitt dopet ned og voldtatt av Nicolai, og forsøker å takle dette alene mens hun distanserer seg fra sine nærmeste støttespillere. Det at hun endelig forteller det til jentene, og bruker deres støtte for å tørre å stå opp for seg selv mot Nicolai i tillegg til å spørre Mari om sannheten, er det som gjør henne til en kompleks karakter. I tillegg overkom hun frykten for å falle for William ved å la han hjelpe henne med å nå ut til venninnene sine.

Som nevnt tidligere var vekslingen av hovedrolle fra Eva til Noora naturlig. Dette gjelder også for Noora som vekslet fra å være birolle til å bli hovedrolle. Grunnen til dette er at det ble bygget opp en interesse rundt Noora som birolle, mens Eva fikk fortalt sin historie. Spørsmålet om hva som ville skje videre med Eva ble de overskygget av interessen for Noora, og om Noora ville la William få en sjanse.

I likhet med Eva gjennomgår også Noora en karakterutvikling i sin sesong som hovedrolle. Dette skjer gjennom møter med frykten sin – det å falle for William – for videre å forstå at det ikke var han hun trengte å frykte. Når hun blir satt i sin frykt gjennom Nicolai, forteller hun det til venninnene, og videre konfronterer han. Hun tør også å vise sårbarhet ovenfor William og jentene. I likhet med Eva blir derfor det å være en del av en venninnegjeng viktig for Noora, hvor hun også støtter seg på de. Hun har en modningsprosess som hovedrolle, og altså en karakterutvikling. Noora innser at det å være selvstendig ikke behøver å bety at hun må være alene.

4.4.3 Noora som birolle igjen

Som birolle i sesong tre utmerker ikke Noora seg på samme måte som i sesong en. Hun blir en bakgrunns karakter på samme måte som Eva etter hennes veksling fra hovedrolle til birolle. Når Noora snakker på FaceTime med Isak, Eskild og Linn i starten av sesongen kommer det frem at hun har flyttet til London for å tilbringe til og utvikle forholdet hennes med William. Han jobber mye, og hun har ikke klart å etablert et sosialt nettverk. Hun er fortsatt med i Facebook-chatten til kollektivet, og har kontakt med vennene sine hjemme. Det virker som hun ikke trives noe særlig i London, selv om hun påstår at hun gjør det.

Noora kommer hjem igjen i «Bånder». Hun forklarer til de i kollektivet i «Sjalu» at hun flyttet hjem og bort fra William fordi han var konstant fraværende. Hans atferd var klart preget av at han tilbrakte mye tid sammen med faren sin, der han fokuserte på penger og å imponere faren. Når Eskild sier at hun har blitt «dumpa» av William, understreker Noora at hun ikke har blitt «dumpa» fordi det var hun som reiste fra han. Hun uttrykker at det heller ikke er slutt mellom de to, men at de har en pause i forholdet deres. Noora sier også at hvis William virkelig elsker henne, så kommer han til å komme etter henne.

Noora viser altså selvstendighet ved å forlate William fordi hun ikke ville godta å behandles på den måten, men samtidig uselvstendighet ved å ikke klare å gi slipp. Hun håper at han skal komme etter henne, og dette håpet varer ut sesongen. Flere kommenterer at det ikke vil skje, men de sier likevel ingenting direkte til Noora fordi de forstår at hun er mye mer sårbar og skjør enn tidligere. Det er som om hun er i fornektelse om at det egentlig er slutt. Noora er altså ikke den samme personen lenger. Håpet på at William skal komme har absorbert en del av «Noora-gnisten» som var tilstede i sesong to, noe som gir uttrykk for hennes økende grad av sårbarhet. Hun falt for William, og må nå forsøke å takle en kjærlighetssorg som tidligere var en av hennes store frykter. Nooras relasjon til William markerer altså en tydelig endring i karakteren i vekslingen mellom hovedrolle og birolle.

Noora utmerket seg som en selvstendig og tøff birolle i sesong en. Interessen bygget seg opp for at hun skulle bli den neste hovedrollen. Sesong to var preget av det turbulente forholdet mellom henne og William, noe som førte til at hennes selvstendighet ble testet, samt til den ubehagelige hendelsen med Nicolai. Mot slutten av denne sesongen fant hun tilbake til seg selv – men en versjon av seg selv der selvstendighet ikke trengte å bety at hun måtte være alene. I sesong tre, derimot, rettes mye av fokuset vekk fra Noora. Siden tematikken i sesong tre er nokså ulik sesong to, i tillegg til at det er en annen hovedrolle, medfører det en tydelig kontrast i den interne fokaliseringsen, og Noora blir en bakgrunns karakter. Hun fremstilles hverken som tøff, selvstendig eller som en karakter det bygges mye interesse rundt,

mye på grunn av at hovedrollen Isak overskygger henne. Måten hun fremstilles på eksemplifiseres i scenen «Samme tid et helt annet sted». Isak møter Noora og Eskild i gangen, og reagerer på at hun tørrvasker veggen (figur 4.4-22). Måten Eskild deretter illustrerer at Noora har blitt «gal» på – altså relativt i forhold til hvordan man kjenner henne fra tidligere – understreker hvordan de poengterer dette uten at Noora er klar over det, og at hun er faktisk i bakgrunnen (figur 4.4-23).

Figur 4.4-20: Isak reagerer på Nooras oppførsel. Figur 4.4-21: Eskild illustrerer at hun har blitt «gal».

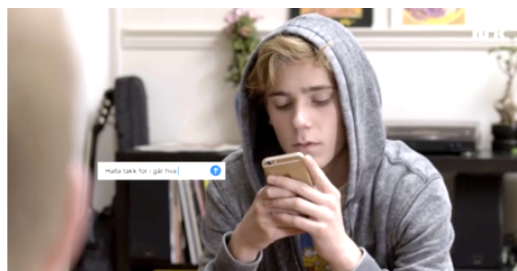
Dette demonstrerer også en klar parallell til Eva, ettersom fokuset ble rettet vekk fra henne etter sesong en. Dermed kan man trekke konklusjonen at en karakters veksling fra hovedrolle til birolle resulterer i at karakteren blir en bakgrunns karakter. På samme måte som med Eva er Noora mer representert i den første sesongen som birolle enn den andre. Det kan også virke som om Noora kanskje «trengte en sesong» før hun kan finne selv igjen, slik som Eva gjorde i sesong to. Det er derfor ikke utenkelig at hun blir mer lik den hun var som hovedrolle i sesong fire, slik Eva ble i sesong tre.

Som nevnt tidligere har intern fokalisering en viktig effekt på hvordan Noora fremstilles i de ulike sesongene; det handler ikke kun om karakterdybde, karakterutvikling og endring. Noora ble fremstilt som en person Eva idylliserte i sesong en, og dermed ble de egenskapene som kom til uttrykk i sesong en forsterket. Isak har på den andre siden ikke det samme forholdet til Noora som Eva hadde. For han er hun bare en som bodde i kollektivet før, og som kom tilbake. I «Sjalu» åpner Noora seg angående det som skjedde i London og hvorfor hun forlot William, mens Eskild og Linn trøster henne (figur 4.4-24). Isak er mer opptatt av å tekste Even enn å høre på Nooras fortelling (figur 4.4-25). Selv når hun har returnert og bor under samme

tak som Isak, blir hun altså lite representert i sesongen. Det er derimot viktig å poengtere at Noora og Isak har en vennlig, overfladisk relasjon.

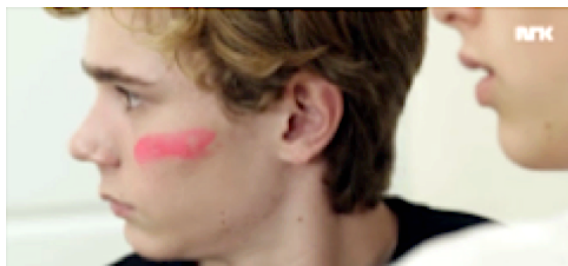
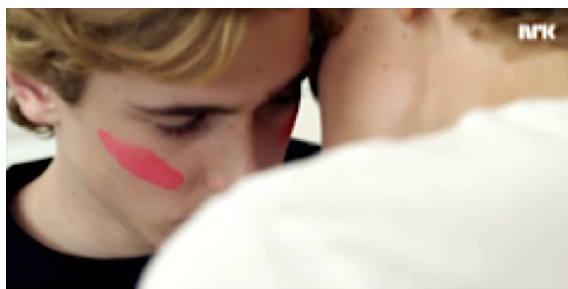
Figur 4.4-22: Noora forteller om hvorfor hun kom tilbake fra London.

Figur 4.4-23: Isak bryr seg mer om å tekste med Even enn å høre på Noora.

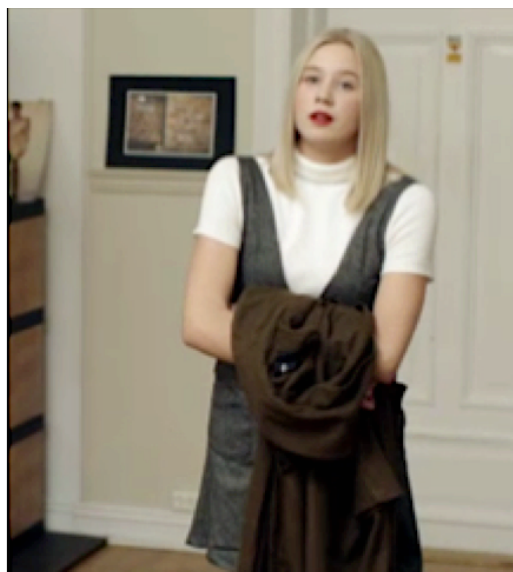
Noora er en statisk karakter som birolle i sesong tre. Her fremstilles hun med få, men tydelige egenskaper. I sesong en tenderte hun mot å være kompleks, men det gjør hun ikke i sesong tre. På den andre siden er det en etterkompleks statiskhet tilstede, på samme måte som for Eva. Noora virker uinteressant i sesong tre, men det var hun på ingen måte i sesong en og to, og det har ikke seerne nødvendigvis glemt. Dette blir også tydelig gjennom replikken «Noora er tilbake» som Isak sa til Jonas i «Prøvde å ringe deg». Likevel er det en annen Noora enn den man er vant til å se. Hun er statisk og har få egenskaper, og de egenskapene hun fremstilles med er ikke de samme som man interesserte seg for i de to andre sesongene – spesielt som birolle i sesong en. Den *førkomplekse statiskheten* er altså ikke den samme som den etterkomplekse.

Interessen rundt Noora blir gradvis redusert fra starten av sesong tre, ettersom søkelyset er på Isak. Den reduserte interessen blir tydelig markert i «Bånder», når hun kommer hjem fra London. Det oppstår en spenningsfylt situasjon mellom Isak og Even der de er i ferd med å kysse, men Noora kommer hjem og avbryter dem (figur 4.4-24, 4.4-25 og 4.4-26). Det at hun kommer og krever denne oppmerksomheten fra seeren gjør at man oppfatter henne som et forstyrrende element i handlingen og at det derfor ikke er *hun* man er interessert i nå. Dette eksemplet illustrerer en annen effekt ved Nooras veksling fra hovedrolle til birolle, nemlig en opplevd frustrasjon over at en birolle krever oppmerksomheten fra hovedrollen.

Figur 4.4-24: Isak og Even er på vei til å kysse.

Figur 4.4-25: Isak og Even blir avbrutt av en lyd fra gangen.

Figur 4.4-26: Noora står i gangen.

Oppsummert medfører Nooras veksling fra hovedrolle til birolle at hun blir en bakgrunnskarakter i Isaks historie – mer enn det hun var i sesong en. Når Noora kommer hjem fra London grunnet dårlig trivsel, er det ikke den samme versjonen av henne som returnerer. Hun viser selvstendighet gjennom å forlate William, men ettersom hun mener at de bare har en pause, lever hun i håpet om at han skal komme etter henne. Hun er i fornektelse om at det egentlig er slutt, for da må hun takle konsekvensene av kjærlighets sorgen. Det virker som Isak også viser lite interesse for Noora. Grunnet intern fokalisering og Isaks forhold til henne, er hun nærmest som en skygge av seg selv fra de tidligere sesongene. Hun har blitt redusert til en relativt uinteressant birolle. Noora er en statisk karakter i sesong tre, men det er en etterkompleks statiskhet tilstede. Hun fremstilles med et lite egenskapsmangfold, og det er ikke de samme egenskapene som vekket stor interesse i sesong en – både hos Eva og blant seerne. Den førkomplekse statiskheten er altså en annen enn den etterkomplekse statiskheten. På denne måten påvirkes karakteren Noora av vekslingen i *SKAMs* hovedroller mellom sesong en, to og tre. Noora var altså en viktig birolle i sesong en, hun utviklet seg som hovedrolle, endret seg i vekslingen til birolle, og ble påvirket av intern fokalisering.

4.4.4 Avslutning: Noora

Jeg har nå analysert karakteren Noora for å undersøke hvordan hun endrer seg ved å veksle fra birolle, til hovedrolle, til birolle igjen. I sesong en var Noora er en viktig birolle som utmerket seg som selvsikker, selvstendig og bestemt. Hun hadde et klart grep om sin identitet, og var ikke redd for å stå opp for rettferdighet. Hun var en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks. Egenskapene ble forsterket siden Eva var hovedrolle, ettersom Eva så opp til henne – altså gjennom den interne fokaliseringen som er tilstede i *SKAM*. Overgangen fra å være birolle til å være hovedrolle var naturlig, ettersom Eva hadde fått fortalt historien sin ferdig i sesong en, og ettersom det ble bygget opp en interesse for Noora, samt en potensiell kjærlighetshistorie mellom Noora og William.

Som hovedrolle ble Noora utfordret av William og hans kontrasterende verdier. Ettersom hun fryktet å falle for William, nektet hun for interessen – både for seg selv, William og for venninnene. Det ble likevel mer og mer tydelig at hun utviklet en slags betatthet for han. Hun grep muligheten for å avvise William for siste gang, men angret i etterkant – og ga gradvis etter for han. Forholdet deres var svært turbulent siden Noora var på vei til å gi opp hver gang hun så tegn til at han kunne såre henne. Hennes frykt for å falle for William og de potensielle sårende konsekvensene gjorde at hun trodde på broren hans da han snakket nedlatende om han. Det Noora derimot ikke forventet var at Nicolai var personen som til slutt såret henne. Hun trodde at hun hadde blitt voldtatt, og forsøkte å takle dette alene mens hun distanserte seg fra alle – spesielt William. Her ble Noora satt i sin frykt.

Noora konfronterte frykten sin, og ved å fortelle det til venninnene sine, konfrontere Nicolai og å spørre Mari ble hun kompleks og hadde en karakterutvikling. Likevel gjorde Nicolai mer skade ved å fortelle til William at de hadde hatt sex, noe som såret han og gjorde at han tok avstand. Noora fant ut av at ingenting hadde skjedd likevel, og gjorde alt hun kunne for å få William tilbake. Med mye motstand fra William, ga også han etter til slutt. Hun valgte også å inngå en seksuell relasjon med han, noe hun ikke ville turt tidligere, siden hun fikk bekreftet at han ikke ville såre henne. Hun var ikke

redd for konsekvensene av å falle for William lenger, og heller ikke det å fremstå sårbar. Hun forstod at det å være selvstendig ikke trengte å bety å måtte være alene.

Overgangen fra hovedrolle til birolle igjen var ikke like naturlig som den motsatte overgangen. Det «krevde» at en interesse ble bygget opp rundt Isak som hovedrolle først, før hun kunne komme hjem. Dette ble tydelig da hun avbrøt Isak og Even i et viktig øyeblikk, hvor man merket at interessen har skiftet over til Isak, og bort fra henne.

Som birolle i sesong tre var Noora annerledes enn i de tidligere sesongene, og har derfor gjennomgått endringer. Hun hadde forlatt William i London, og viste selvstendighet ved dette valget. Likevel viste hun samtidig en uselvstendighet ved at hun gjennom sesongen håpte på at William skulle komme etter henne. Hun var i fornektelse om at det var slutt, for da måtte hun takle konsekvensene av bruddet som er var del av hennes frykt. Noora var hverken er tøff, selvstendig, eller selvsikker som birolle i sesong tre; hun var kun en bakgrunnskarakter. Det at Noora virket uinteressant i sesong tre handlet også om intern fokalisering gjennom at Isak viste lite interesse for henne.

Noora var en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks i sesong en, ble kompleks i sesong to, og ble redusert til å kun være statisk i sesong tre, men det var en etterkompleks statiskhet. Ettersom hun hadde endret seg, og ikke var den samme karakteren som birolle i sesong en og sesong tre, var altså den førkomplekse statiskheten en annen enn den etterkomplekse. Dette skyldes også den interne fokaliseringen og den forskjellige interessen hovedrollene hadde hatt for Noora som birolle.

4.5 Isak

I sesong tre er det Isak som er hovedrolle. Jeg vil derfor analysere Isak i de første to sesongene hvor han er en birolle, for videre å analysere Isak som hovedrolle for å se om han utvikler seg. Jeg vil altså undersøke hvordan karakteren Isak påvirkes av å veksle fra birolle til hovedrolle, i tillegg til om han påvirkes av at det er andre hovedroller i sesong en og to.

4.5.1 Isak som birolle

Som birolle i sesong en og to fremstår Isak som en jovial og tilbakelent person som kan komme overens med de fleste. Likevel markerer han seg ikke som en svært sosial person, noe Jonas påpeker i «Loner» når han spør Eva om Isak kan være med på hytteturen deres for unngå at han blir alene hele høstferien. Han er også en hjelpsom, eksempelvis illustrert i «Chill», der han hjelper Eva å forså at det er handlinger som definerer hvem man er. Når Eva betror seg til Isak i «Jævlig menneske» om at hun har «hooket» med Penetrator-Chris, viser det seg senere i «Ikke noe mer dritt» at Isak har spredd ryktet videre. I sesong en kommer Isaks familieforhold til overflaten når Eva er på vei til å konfrontere Isak om ryktespredningen. Det viser seg at faren har forlatt Isak og hans noe ustabile mor. Noe mer om dette får ikke seeren vite før sesong tre. Avsløringen av Isaks videreformidling av Evas betroelser førte til et turbulent forhold mellom dem, men han forklarer tilfellet som et resultat av at han hadde følelser for Eva.

I «O come all ye faithful» kommenterer Noora til Eva at hun betviler disse såkalte følelsene Isak har for Eva. Grunnen til dette var at hun hadde funnet homoseksuell pornografi på mobilen til hans, og konkluderte med at han måtte være homofil. I «De sexistiske jævlene» blir denne konklusjonen utfordret ettersom Isak er i et forhold med Sara – en av jentene i Pepsi Max-gjengen – men dette forholdet er kortvarig. Gjennom sesong to vurderer jentegjengen om han faktisk er homofil eller ikke, og Eva spør Nooras homofile romkamerat, Eskild, i «Isakyaki» om å undersøke dette videre. De ble likevel ikke noe klokere gjennom Eskilds bestrebelser. På hytteturen i «Du vet noe» blir Isak indirekte kalt «homse» av Jonas når han kommenterer at Isak bare kan «homselåter», og direkte av Jonas sin kompis, Elias, i «Hva faen var det?». Hans reaksjon er å spørre hvorfor alle kaller han «homse» og uttrykte irritasjon over mangelen på originalitet. Dermed virket det ikke som at Isak ble spesielt emosjonelt berørt av guttenes bemerkninger.

I likhet med både Eva og Noora er Isak mer representert i den første sesongen som birolle enn den andre. Dette kan forklares med den interne fokaliseringen som er tilstede i *SKAM*, der Isak fremstår som en av de beste

vennene til Eva i sesong en, men har derimot ikke et nært forhold til Noora i sesong to. Derfor bygges det ikke opp en interesse for Isak på samme måte som det gjorde for Noora før hun ble hovedrolle. Han markerer seg likevel som hovedrolle i sesong tre. Mens Noora begynte sin sesong med «medvind», begynte Isak sin sesong i «motvind». Noora er en sentral birolle i sesong en, noe Isak ikke er i sesong to. Dermed trengtes mer overbevisning for at man skulle bli like interessert i han som man hadde vært i Noora like før hun ble hovedrolle. «Medvinden» og «motvinden» som de to karakterene påbegynte sine sesonger i illustrerer en sentral faktor i forhold til hvordan rolleeksling utarter seg i *SKAM*.

Isak er en viktig birolle i sesong en. Han fungerer som en sentral støttespiller for Eva i perioder det hun opplever motgang, eksempelvis i «Føkke opp alt som er fint» (figur 4.5-1 og 4.5-2). Han hjelper henne også med å innse at hun må konfrontere frykten sin istedenfor å rømme fra den.

Figur 4.5-1: Eva er lei seg etter utro-avsløring.

Figur 4.5-2: Isak trøster henne.

I sesong to er ikke Isak en like vesentlig birolle som i sesong en fordi han ikke har denne relasjonen til Noora. For Noora er han Eva sin venn som kanskje er homofil. Hun vil ikke at Eskild skulle undersøke dette i «Isakyaki» fordi hun mener at det ikke er deres sak. Likevel blir hun nysgjerrig etter å ha sett han sammen med Penetrator-Chris, og begynner deretter å spekulere sammen med Eva om de har et hemmelig forhold. Denne hendelsen demonstrerer også hvordan karakteren Isak blir betraktet fra utsiden, der sesongens hovedrolle betrakter han på langt hold sammen med en annen birolle. De spionerer på Isak og Penetrator-Chris fra vinduet i «Call me» (figur 4.5-3) og ser at Isak gir et «call me»-tegn til Penetrator-Chris (4.5-4). På denne måten bidrar intern fokaliserings som et spenningsoppbyggende virkemiddel.

Figur 4.5-3: Noora og Eva spionerer på Isak.

Figur 4.5-4: Isak gir «call me»-tegn til Penetrator-Chris.

Isak betraktes av Noora og Eva som både snill, lojal og uskyldig – som om det ikke finnes noe vondt i han. Likevel bidrar han til å påvirke historiene til både Eva og Noora i negativ retning. I sesong en er det han som står bak utro-avsløringen som gir Eva motstand. Han begrunner det med at han hadde følelser for Eva, og ville ødelegge for henne og Jonas, selv om det senere viste seg å ikke stemme. I sesong to avtaler han med Penetrator-Chris at Penetrator-guttene skal inngå en voldelig konfrontasjon med Yakuza-guttene i «Riot». Her kommer en revansjesøkende side ved Isak frem, ettersom disse guttene hadde banket opp bestevennen, Jonas. Dette er også forklaringen på tegnet Isak ga til Penetrator-Chris, og på hvorfor de møttes i skjul. Dermed er det rimelig å konkludere at Isak er en viktig birolle i de to første sesongene, selv om han er en bakgrunnskarakter i sesong to. Dette er også noe Damm poengterte i sin definisjon av birolle; det at de likevel kan ha en stor betydning for handlingen (Damm, 2007).

Som birolle er Isak en statisk karakter som tenderer mot å være kompleks. Det er flere tilfeller og eksempler som argumenterer for at Isak tenderer mot å være en kompleks karakter. For eksempel når det avsløres at det er han som står bak utro-avsløringen i sesong en, at han har vanskelige familieforhold, og at han muligens enten fortrenger eller hemmeliggjør sin seksualitet. Dette er faktorer som legger til rette for at Isak blir en kompleks karakter i sesong tre, noe jeg vil diskutere i neste delkapittel.

Oppsummert er Isak en relativt stabil birolle som ikke endrer seg svært mye mellom sesong en og to, bortsett fra at den interne fokaliseringen medfører en forandring i grad av representasjon. Dette gjør han også til en bakgrunnskarakter, i likhet med Eva og Noora. Han er jovial og tilbakelent, og

fremstår uskyldig og snill. Likevel er han også en katalysator for dramatik for begge hovedrollene. Det virker som om både Eva og Noora har samme syn på Isak, ettersom han er stabil og ikke endrer seg. Han er en statisk karakter som tenderer mot å være kompleks mot slutten av sesong en. Det at Isak ikke er like mye med i sesong to gjør også at han begynner sin sesong uten at det er bygget opp noen særlig interesse for han, annet enn det uavklarte spørsmålet om han er homofil eller ikke.

4.5.2 Sesong tre: Isak

I starten av sesong tre antydes det at Isak ikke er så interessert i jenter som det han ønsker å uttrykke. Isak er med i en guttegjeng bestående av Jonas, Mahdi og Magnus. I «Lykke til Isak» diskuterer gjengen de nye førsteklassejentene. Isak hevder at de ikke er spesielt fine, men trekker frem én jente: Emma. Kompisene mener at han ikke har sjans på henne, men han motbeviser dem når han klarer å «hooke» med henne like etterpå. Guttene drar, noe Isak legger merke til og vil derfor unnsnippe Emmas iver. Dette demonstrerer den heteronormative fasaden Isak ønsker å opprettholde.

Isaks antydninger til mannlig interesse kommer tydelig frem gjennom sesongens interne fokaliserings, noe som eksemplifiseres i «Går ned på chicks». Isak legger merke til en gutt som sitter på andre siden av kantina, og det stjeler oppmerksomheten hans fra det vennene snakker om. Kontakten mellom Isak og den mystiske gutten fortsetter, og de møtes for første gang på et møte til Kosegruppa – en av skolerevyens komitéer – der han får vite at gutten heter Even. I denne gruppa er også Emma et medlem. Mens komitémøtet pågår forlater Isak rommet, gjemmer seg på lokalets toalett og begynner å spille på mobiltelefonen. Etter en liten stund kommer Even inn på toalettet, noe som fører til kontakt mellom partene. Even demonstrerer et snev av dominans ved å bruke opp de gjenværende papirtørklene på toalettet, og Isak fremstår nervøs. Likevel bryter Even nervøsiteten med å invitere Isak ut for å røyke marijuana. Etter en stund kommer Emma og spør Isak om han vil være i par med henne i Kosegruppa. Even kommer i forkjøpet av Isaks respons og sier at han og Isak skal være sammen, selv om de ikke hadde

inngått denne avtalen på forhånd. Dermed tydeliggjøres det at Isak lar Even ta initiativ til å opprette kontakt.

Det kommer klart frem at Isak stiller spørsmål rundt sin egen seksualitet. I «Grindr» spør han Eskild – den homofile romkameraten hans – om kjennetegn ved en homofil gutt. Det virker som han spør for sin egen del, og i håp om å bekrefte deler av hans spekulasjon rundt Even. Eskild svarer at det er mistenkelig hvis man har en profil på Grindr, en dating-app for menn som er liker menn. I tillegg påpeker han at det er mistenkelig hvis man snakker med fremmede gutter om oralsex, noe som får Isak til å tenke på hans første samtale med Even. Når Isak ikke får sove i «Gay», forsøker han å «google» seg frem til om han er homofil, men internettet ser ut til å avgjøre dette basert på stereotyper. Isak passer ikke inn i disse rammene.

Isak er interessert i å finne ut mer om Even. Han finner ikke Even på sosiale medier, men kommer over en video der han blir intervjuet av en klassekamerat i «Even». I intervjuet avslører han favorittregissøren sin, og Isak søker han opp og ser en av filmene hans. Isak forsøker altså å bli bedre kjent med Even gjennom hans interesser. Han spør også Vilde om det blir flere gruppemøter i «Ikke vær frekk», i håp om å møte Even der. Isaks fiksjon rundt Even markerer også et utviklende tendens av utforskende atferd hos han. Dette er en egenskap som Isak ikke hadde før sesong tre, og er derfor et eksempel på hvordan vekslingen i hovedroller påvirker hvordan Isaks egenskapsmangfold fremstilles.

Isaks interesse for Even fortsetter dermed å vokse samtidig som han vil holde Even skjult for guttegjengingen. I «Mekke øl» møter han tilfeldigvis Even på trikken, og Isak spør om han kunne kjøpt øl til han. Even hadde glemt legitimasjon, og ber Isak om bli med han hjem for å lete. De ender i stedet opp med å røyke marijuana, og gjennom smil og latter uttrykkes det trivsel mellom de to guttene (figur 4.5-5 og 4.5-6). Isak lyver derfor til guttegjengingen og til Emma om at det ikke blir noe av vorset hennes slik at han kan tilbringe tid med Even. Etter en stund får de besøk av noen venner av Even, deriblant Sonja, som Even introduserer som kjæresten sin. Denne hendelsen resulterte i sterk skuffelse for Isak. Hans løgner ovenfor vennene sine blir også avslørt.

Figur 4.5-5: Isak ser på Even.

Figur 4.5-6: Even morer seg i Isaks selskap.

Etter Evens kjæresteavsløring forsøker Isak å ta avstand, både fra Even og fra homofili. I «Ultrahomse» sitter Isak og guttegjengene og observerer en gruppe jenter som danser. Når danseinstruktøren etterhvert forteller guttene at «showet er over», kommenterer Isak: «trenger han fyren å være så gay eller?» til Jonas. Jonas forstår ikke hva han mener, og Isak sier at han er «ultrahomse». Jonas hevder at kommentaren var unødvendig, noe som resulterer i utviklingen mot en konfrontasjon mellom de to, ettersom begge mener at den andre har vært sur i det siste. De blir avbrutt av Even som går forbi dem og gir Isak capen sin tilbake. Jonas spør hvem han var, og Isak sier at Even kun er en «revynørd» i Kosegruppa. Denne scenen viser altså hvordan Isak både tar avstand fra Even og fra homofili.

Ikke lenge etter opplever Isak behov for å være i Evens nærvær, og bruker Emma for å utforske intimitet med Even. På vorset i «Båndet» sitter Isak og Emma sammen i en sofa og trives i hverandres nærvær, men så raskt Even og Sonja kommer inn i rommet bryr han seg ikke lenger om samtalen; han ser heller på Even. I håp om at Even skal se dem, tar Isak en slurk av ølen sin før han «hooker» med Emma. Emma drar han videre med inn dansegulvet, der Isak ser at Even «hooker» med Sonja. Dette gjør at han kysser Emma igjen, selv om det er Even han ser på (figur 4.5-7). Det blir derfor tydelig at det er Even han egentlig ønsker å kysse. Kort tid etter legger Even merke til Isaks stirrende blikk (figur 4.5-8). De utforsker intimitet gjennom øyekontakt, noe som resulterer i et av de mest intense øyeblikkene i sesongen. Det virker som om begge ønsker å kysse hverandre, og at de bruker jentene for å gjøre det. Dette bidrar til å bygge opp en lyst hos begge.

Figur 4.5-7: Isak ser på Evan mens han kysser Emma.

Figur 4.5-8: Evan ser på Isak mens han kysser Sonja.

Når Isak blir igjen for å rydde etter vorset kommer Even for å hjelpe til. De er alene i leiligheten, og Even tar initiativ til å kysse Isak, men blir avbrutt av Nooras plutselige hjemkomst. Tråden blir likevel plukket opp igjen i «21:21», der Isaks ønske om å kysse Even endelig blir innfridd. Dette er et øyeblikk av stor betydning for Isak, og det fører til at han og Even endelig kan tilbringe tid sammen uten hemninger. Isak og Even fortsetter å leve i sin egen «boble» av lykke i «Hjernen er alene», der de ligger i sengen sammen, kysser hverandre og røyker marijuana. Even uttrykker hvor fint han har det i Isaks nærvær ved å ytre at han kunne tilbringe evigheten sammen med Isak på det rommet.

Isak forsøker å holde Even og vennene side separat, noe som fører til at han gradvis sklir ut av guttegjengingen. I «Prøvde å ringe deg» finner Jonas ut at Isak var på vors uten han, Magnus og Mahdi, og fremsto dermed som svært skuffet. Han påpeker også at Magnus hadde bursdag den lørdagen Isak og Even var i sin egen lille «boble», noe Isak derfor hadde glemt. I «Familieselskap» spør han hva som skjedde i bursdagen (figur 4.5-9), og Jonas sier bare at det er en lang historie. Guttene fortsetter å snakke internt om hva som skjedde den helgen, og Isak blir derfor ikke inkludert i samtalen. Man ser at Isak føler seg utenfor (figur 4.5-10).

Figur 4.5-9: Isak spør guttene hva som skjedde i bursdagen.

Figur 4.5-10: Isak føler seg utenfor og blir ikke inkludert i samtalen.

På den andre siden utvikles forholdet mellom han og Even, eksempelvis fordi de får vite mer om familieforholdene til hverandre. I «Pride» ligger Isak i sengen sin og smiler mens han tenker på Even. Han lukter på puten sin og det er tydelig at han er forelsket.

Isaks internaliserte homofobi er likevel fortsatt tilstede, noe som også kommer frem i «Pride». Eskild kommer inn på rommet til Isak med en lufttrener. Han påpeker at det er i tilfelle han får besøk av Even igjen. Isak innrømmer at han har en «greie» med Even, og Eskild uttrykker glede på hans vegne. Isak understreker likevel at det ikke betyr at han er homofil. Eskild sier at det ikke er det som betyr noe, men det at han har funnet en han liker. Isak sier at det ikke er noe galt i å være homofil, men at han ikke definerer seg selv som en «sånn *homo*-homo». Isak hevder at Eskild er en «sånn» person, og at han respekterer at han kjører den «homopakka» fullt ut, men er ikke «sånn» selv. Eskild understreker at han ikke kjører noen «homopakke», men kun er seg selv. Isak sier han forstår det, men at han synes det er synd at det å være homofil skal forbindes med å være «sånn», og at det er en stereotype med negative virkninger for de som ikke passer med den beskrivelsen. Denne hendelsen forverrer relasjonen Isak har til Eskild, som potensielt kunne vært en viktig støttespiller.

Isaks forhold til de rundt han går inn i en turbulent periode etter dette. Emma er sur på han fordi hun mener at han «lot henne» være interessert i han selv om han er homofil, og ber han komme seg ut av skapet. Dette, i tillegg til Evens distansering, gjør at hans frustrasjon ovenfor andre og seg selv akselererer, der han til slutt «flyr på» Mahdi etter en kommentar som vekker stor irritasjon hos Isak. Han er sint og frustrert mens han går alene hjem i «Bros». Nå har han hverken guttegjengene eller Even slik han tidligere hadde. Isak er nervøs før han kommer på skolen igjen etter alt som skjedde den helgen. Denne nervøsiteten for oppmøte på skolen er ikke noe Isak har uttrykt tidligere. I «Returned» møter han Jonas og spør om Mahdi fremdeles er sur på han. Jonas hevder at ingen er sure, men heller bekymret for hans uvanlige oppførsel den siste tiden. Når han møter på Even i «Kan du varme et til meg også?», vil ikke Isak snakke med han, og går etter å ha utvekslet noen

få ord. Slik ser man at Isak gjennomgår en utfordrende og ensom periode i livet sitt, noe som både bidrar til karakterens kompleksitet, samtidig som det illustrerer hvordan det å være hovedrolle legger til rette for utforsking av karakterens følelsesregister.

Isak velger å ytre sine problemer til Jonas i «Vært litt spess i det siste». Isak forteller at hans oppførsel har vært litt uortodoks i det siste fordi han liker en person. Jonas gjetter at det er Emma, men Isak ber han gjette videre. Han nevner Vilde, men møtes med latter, og Jonas ber han heller bare fortelle det. Isak velger nervøst å gi et hint; at det ikke er en jente (figur 4.5-11). Han følger med på Jonas som tenker, og som spør om det er han selv (figur 4.5-12). Lettet ler Isak og sier nei (figur 4.5-13). Da spør Jonas om det er Even, noe som stemmer. Endelig får Isak pratet med noen om situasjonen med Even, som har frustrert han gjennom de blandede signalene han har fått.

Figur 4.5-11: Isak sier at det ikke er en jente.

Figur 4.5-12: Jonas spør om det er han.

Figur 4.5-13: Isak ler lettet og sier nei.

Isak fortsetter å fortelle om hans relasjon til Even. I «Guru» redegjør han situasjonen for Eskild, deriblant hans pågående forhold med Sonja. På dette punktet har Isak blitt så trygg på seg selv at han våger å fortelle til guttegjengingen at; «jeg er ikke *homo*... eller jo kanskje jeg er litt homo da». Dette er første gang han betrakter seg selv som «homo», noe som er et definerende øyeblikk for Isak ettersom han lenge har hatt negative konnotasjoner til ordet.

Isaks forhold til både Even og vennene sine utvikler seg i en positiv retning herfra. Even kontakter Isak igjen når Isak og guttegjengingen vorser sammen i «Slutt å meld meg». Guttene hjelper Isak med å formulere et godt svar på en melding han hadde fått fra Even, og de fremstår som oppriktig interessert i deres relasjon. Dette gir uttrykk for at Isak endelig har pålitelige

støttespillere som han kan henvende seg til i møte med utfordringer, noe han til den graden ikke hadde tidligere. Ved vekslingen i hovedrolle fra Noora til Isak, ble det altså mer rom for at Isak kunne gjennomgå karakterutvikling – her i form av både personlig- og sosial utfoldelse. Kort tid etter får Isak vite at Even står utenfor. Isak løper bort til døra alene, sier hei til Even, og kysser han med en gang. Begge gir uttrykk for at de vil ha hverandre, og nå har de endelig mulighet til å kultivere forholdet deres uten store hindringer.

Et vendepunkt i handlingsforløpet oppstår derimot i en konflikt mellom han, Even og Sonja. I «15:15-01:01» får Isak melding av Sonja som ber han ringe når han er alene, men han gjør ikke noe med den mystiske meldingen. Like etter møter han Even, og de sjekker inn på en suite sammen – en idé Even hadde. Senere utvikler Evens idé mangfold seg betraktelig (figur 4.5-14), mens Isak er skeptisk til den hysteriske måten han oppfører seg på (figur 4.5-15). Senere på natta er Even våken, og Isak ber han legge seg. Even sier han bare skal ut og kjøpe mat, og går ut naken. Isak er redd på Evens vegne, og ringer Sonja for å fortelle om hendelsen. Sonja møter han og sier at politiet har han. Hun forteller at Even er manisk, og påstår at han ikke er forelsket i Isak; det er bare en av hans mange «syke» idéer (figur 4.5-16). Hun sier at han ikke tåler å røyke marijuana, noe han har gjort med Isak ved flere tilfeller. Hun ber Isak om å holde seg unna. Isaks reaksjon vises i figur 4.5-17.

Figur 4.5-14: Even er oppstemt og har mange idéer. Figur 4.5-15: Isaks reaksjon på Evens oppførsel.

Figur 4.5-16: Sonja forteller at Even er manisk. Figur 4.5-17: Isaks reaksjon på det Sonja sier.

Etter å informere seg om mani og bipolar lidelse, sender han melding til Even. Isak ytrer hans tilstand av forvirrelse og ber Even om å slutte å melde han.

Som avtalt møter Isak sine foreldre i kirken i «O Helga Natt», en scene som kan hevdes å være den sterkeste i *SKAM*. Før kirkekonserteren får Isak en melding av Even. Han skriver at han sitter der de møttes første gang, tenker på han, og unnskylder seg for måten han hemmeligholdte hans psykiske lidelse og skremte Isak på. Han understreker videre: «Jeg var redd for å miste deg. Hadde glemt at det ikke går an å miste noen, at alle mennesker er alene uansett. Et annet sted i universet er vi sammen i uendelig tid, husk det». Han avslutter meldingen med å si at han elsker han. Mens sangeren fremfører «O Helga Natt» innser Isak plutselig at meldingen fra Even hadde en annen betydning enn å bare si unnskyld. Han husker det han leste om at en manisk episode ofte følges av en dyp depresjon, i tillegg til Evens tidligere referanser til selvmord (figur 4.5-18). Han forlater konserten (figur 4.5-19), og oppsøker stedet der Even trolig befinner seg. Even sitter ikke der, og Isak tenker det verste (figur 4.5-20). Isaks ansiktsuttrykk forblir den samme gjennom dette handlingsforløpet – med et tomt, men samtidig bekymret blikk. Like etterpå snur han seg og ser Even (figur 4.5-21). Isak uttrykker sterk lettelse, nærmer seg han, og viser nærhet, ømhet og trygghet ovenfor Even. Han runder av scenen med den treffende replikken: «Du er ikke alene» (figur 4.5-22).

Figur 4.5-18: Isak innser betydningen.

Figur 4.5-19: Isaks går ut av kirken.

Figur 4.5-20: Even er ikke der.

Figur 4.5-21: Isak ser Even komme gående.

Figur 4.5-22: Isak sier at han ikke er alene.

Isak fortsetter å ta vare på Even gjennom hans depressive periode. Isak spør om råd fra Sonja om den beste måten å forholde seg til Evens lidelse på. Hun sier at han bare må ta det dag for dag eller minutt for minutt. Even sier at forholdet deres ikke kommer til å fungere fordi han kun kommer til å såre han. Isak, som tydelig har modnet, sier klart nei fordi han akter ikke å skyve han bort igjen. Herfra etablerer de et gjensidig kjærlig og nært forhold. Det foreligger en slags harmoni over alle Isaks relasjoner, deriblant hans forhold til Even, til vennene og til foreldrene.

I sesongens siste scene, «NÅ», er alle hans – og seerens – nære og kjære samlet i kollektivet. Guttegjengene snakker sammen og rådfører Magnus om hvordan han skal flørte med Wilde. Even ytrer et forslag, som til slutt blir det som gjennomføres. Dette eksemplifiserer hvordan Even har blitt inkludert i denne gjengen, noe som videre understreker den foreliggende harmonien. Når guttene går kysser Even og Isak hverandre uten noe preg av skam, noe som i de tidligere sesongene og starten av sesong tre har vært en utenkelig tanke. Utviklingen gjennom sesongene, samt vekslingen fra birolle til hovedrolle har dermed bidratt til Isaks økende selvtillit. Isak konverserer også med Eva om hva som har skjedd siden sist, og begge uttrykker savn for deres nære vennskap. Han unnskylder oppførselen sin fra sesong en der han bidro til å ødelegge for Eva og Jonas' forhold. Hun understrekte at de selv ødela sitt eget forhold, noe som demonstrerer hvordan begge har modnet. Hun spør videre om Even er mannen i hans liv, noe Isak svarer med usikkerhet ettersom han har erfart at forhold går opp og ned. Likevel sier han at de har det bra nå, og at han verdsetter forholdet. Isak hevder også at han levde uekte før, og at han nå er opptatt av å leve mer ekte – uavhengig av opp- og nedturen.

Som birolle i sesong en og to har Isak vært en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks. Som hovedrolle blir Isak kompleks når han konfronterer frykten for det faktumet at han er homofil, og ikke minst generaliseringen han ikke ville bli et offer for. Dette skjer mer konkret i scenen «Vært litt spess i det siste» når han velger å åpne seg for Jonas.

Som nevnt tidligere startet Isak sin sesong i «motvind» i motsetning til Noora. Det ble ikke bygget opp en interesse for Isak før han ble en hovedrolle, slik det ble for Noora. Derfor måtte dette skje i starten av sesong tre istedenfor. Overgangen fra birolle til hovedrolle ble derfor relativt brå for Isak.

Isak har utvilsomt undergått en modningsprosess som hovedrolle, og dermed også en karakterutvikling. Gjennom sesongen blir han mer sikker på sin egen identitet og seksualitet. Når han forteller at han er interessert i gutter, og åpner seg for Jonas, Magnus og Mahdi, utvikler han også en sterkere relasjon med dem. De var også viktige støttespillere for Isak da forholdet til Even var turbulent. Gjennom sesongen åpner han øynene for mangfold og ulikheter blant mennesker, eksempelvis angående homofili og psykisk helse. Hans nye interesse for å forstå disse bidrar også til hans karakterutvikling.

4.5.3 Avslutning: Isak

Jeg har nå analysert karakteren Isak for å finne ut hvordan han påvirkes av å veksle fra birolle til hovedrolle. Som birolle i sesong en og to var Isak en stabil karakter som forble uendret, i motsetning til Eva og Noora som endret seg mellom den første og andre sesongen som biroller. Han fremstod som en tilbakelemt person. Han var også en viktig birolle i begge sesongene, ved at han påvirket hovedrollenes historie i en negativ retning – bevisst for Eva, men ikke i hvilken grad, og ubevisst for Noora.

Isak var en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks da det kom frem at han ikke hadde det bra hjemme, og at han kanskje var homofil. Det at han var stabil vil også si at Eva og Noora hadde det samme synet på han. Likevel var han mer med i den første sesongen som birolle enn den andre hvor han kun var en bakgrunns karakter. Dette var fordi han var en god venn av Eva, men kun en bekjent for Noora, og Isaks representasjon i de to sesongene ble derfor påvirket den interne fokaliseringen.

Det at han ikke var mye representert i sesong to gjorde også at det ikke ble bygget opp en interesse rundt han før han ble en hovedrolle, og dette måtte derfor skje i sesong tre. Overgangen ble derfor relativt brå for Isak sammenliknet med Noora.

Som hovedrolle måtte Isak vurdere sin egen seksualitet. Han ønsket å opprettholde en heteronormativ fasade mens han samtidig ble interessert i Even. Da Even avslørte at han hadde kjæreste forsøkte Isak å distansere seg fra han, og fra homofili. Likevel utforsket han intimitet med Even, og det ble bygget opp en lyst hos begge. De fikk endelig kysset hverandre, og var lykkelige sammen. Isak var samtidig på vei til å ski ut av guttegjengene med hans stadige unnskyldninger for å ikke være med dem. Hans internaliserte homofobi var fortsatt tilstede, selv om han var forelsket i Even. Even ga blandede signaler, noe som frustrerte Isak. Isaks forhold til de rundt han var turbulent på grunn av hans frykt, og – i likhet med Noora – var han alene om å forsøke å takle det. Han ytret sine problemer til Jonas, og fikk endelig noen å snakke med om sin frustrasjon. Han åpnet seg videre til Eskild, og til Magnus og Mahdi. Han brukte også ordet «homo» om seg selv – et ord som han lenge hadde hatt negative konnotasjoner til – og overkom sin frykt gjennom å åpne seg og bli tryggere på sin identitet og seksualitet. Her ble han en kompleks karakter, samtidig som det viste en karakterutvikling.

Etter en positiv periode for Isak, hvor han både hadde gode støttespillere i vennene sine, og hadde Even som viste gjensidige følelser, møtte han nok en utfordring. Even fikk en manisk episode, og Sonja hevdet at Evens forelskelse i Isak skyldtes hans mani. Isak tok derfor avstand fra Even igjen, og var tydelig såret. Han fikk senere en melding av Even hvor han unnskyldte seg. Isak innså at meldingen kunne være et selvmordsbrev – eller et rop om hjelp – og oppsøkte Even for å betrygge han om at han ikke var alene. Isak var omsorgsfull og støttet Even gjennom hans depressive periode. Etter dette etablerte de et kjæresteforhold, og det forelå en slags harmoni over alle hans relasjoner. Isak hadde dermed en modningsprosess og karakterutvikling som hovedrolle. Han ble mer opptatt av å faktisk være seg selv enn å frykte andres tanker om han, og gikk fra å være relativt transsynt angående homofili og psykiske lidelser til å bli mer åpen. Han tilegnet seg flere egenskaper gjennom sesongen, noe som understrekte hans kompleksitet og karakterutvikling.

4.6 Sesong fire: Sana

Fredag 7. april 2017 ble det avslørt at Sana ville være hovedrolle i sesong fire, som også ville være den siste sesongen av *SKAM*. Det er utenfor oppgavens tidsramme å inkludere sesong fire og en analyse av Sana. Likevel vil det interessant å se hvorvidt analysene av Eva, Noora og Isak kan si noe om Sana som hovedrolle i sesong fire.

Det vi vet om Sana fra før er at hun er en karakter drevet av vilje. Viljedrevne karakterer i Hutzlers karaktertypemodell er de som ønsker makt, vil være fryktet, er raske til å ta hevn og vil beskytte det de ser på som sitt. De viser heller ingen sårbarhet (Hutzler, (u. å.)k). I analysen i kapittel tre fant jeg ut at Sana var den karakteren som var tydeligst inspirert av karaktertypen i Hutzlers modell. Hutzler hevder at en viljedrevet karakter er en av de vanligste karaktertypene å finne i filmer og serier, men Sana vil på ingen måte være uoriginal:

A character driven by the Power of Will is one of the mostly frequently utilized characters in film and television. Although typically cast in the role of the antagonist, villain, heavy, muscle, enforcer or nemesis, this Character Type also makes a vibrant and complex protagonist. Although most often developed as a male character, a Power of Will character can also be a formidable female. (Hutzler, (u. å.)k)

Det Hutzler forklarer her er at den typiske viljedrevne karakteren er en mannlig antagonist. Hun understreker at både det å ha en viljedrevet protagonist – eller hovedrolle – og det å ha en viljedrevet kvinnelig karakter gjør karakteren interessant. Med Sana som hovedrolle i sesong fire får vi altså begge deler.

Sana har gjennom serien vært en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks, men i liten grad. I den første sesongen var hun kun statisk, hvor egenskapene fra en viljedrevet karaktertype har vært tydelige. Likevel viste hun det Noora kalte en «soft side» i «Bare tenker på William» i sesong to. I sesong tre var hun villig til å innrømme feil og viste støtte ovenfor Isak. Disse «mykere» egenskapene er det som har gjort henne til en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks. Sana har vært en stabil karakter

som birolle i alle tre sesongene. De viljedrevne egenskapene har altså vært tydelige hele veien. Dette vil si at både Eva, Noora og Isak har hatt det samme synet på henne, hvor hun derfor ikke har blitt påvirket av vekslingen og hovedrollenes interne fokalisering.

Som nevnt tidligere forventer jeg å se at Noora er mer lik slik hun var i sesong en og to i sesong fire. Dette fordi hun antakeligvis «trengte en sesong» – sesong tre – før hun kan finne selv igjen, på samme måte som Eva. Eva «brukte» en sesong som birolle – sesong to – på å finne seg selv, noe hun klarte å gjøre i sin andre sesong som birolle – sesong tre. Det vil derfor være like naturlig at Isak også vil «bruke» sesong fire på å finne ut hvem han er, og derfor endre seg og fremvise andre egenskaper på grunn av vekslingen fra hovedrolle til birolle. Likevel ser jeg det som lite sannsynlig ettersom det er den siste sesongen av *SKAM*, hvor han derfor ikke får funnet tilbake til seg selv igjen. Jeg forventer derfor at Isak ikke vil endre seg i denne sesongen.

Det kan likevel forventes at både Eva, Noora og Isak vil påvirkes av at Sana er den nye hovedrollen i sesong fire grunnet intern fokalisering. Egenskapene de fremstilles med vil altså skyldes Sanas syn på Eva, Noora og Isak. Deres egenskaper vil derfor kunne bli forsterket eller svekket gjennom Sanas syn og formidling av dem. I tillegg vil også graden av representasjon for birollene Eva, Noora og Isak kunne påvirkes av den interne fokaliseringen til Sana som hovedrolle.

Overgangen fra birolle til hovedrolle for Sana vil, i likhet med Noora, være naturlig. Dette er fordi det har blitt bygget opp en interesse for Sana jevnt over i de første tre sesongene, og spesielt de to siste hvor hun viser tegn til å ha en mykere side. Interessen for hvem Sana *egentlig* er har derfor gjort det naturlig at hun skal fortelle sin historie i sesong fire. Likevel, på samme måte som for Isak, vil overgangen preges av den store interessen seerne har hatt for den forrige hovedrollen. Det gjør at interessen for Sana også må bygges opp videre i starten av sesong fire.

Som jeg har funnet ut gjennom analysene av Eva, Noora og Isak, blir de komplekse som hovedroller når de konfronterer frykten sin. Dette vil mest

sannsynlig også gjelde for Sana. Noe som har vist seg å være en tendens er at frykten til hovedrollene er først én ting som de er på vei til å overkomme, så skjer det noe som utfordrer de enda mer. Eva fryktet at Jonas var utro, og var derfor selv utro med Penetrator-Chris på en fest. Når det gikk rykter om at han hadde kysset en jente på denne festen, fryktet hun at hennes utroskap ville bli avslørt. Noora fryktet å falle for William, var på vei til å overkomme den frykten, og ble deretter satt i en annen frykt hvor hun trodde at hun hadde blitt voldtatt av broren hans. Isak fryktet at han var homofil, men han falt for Even og overkom frykten. Så viste det seg at Even var bipolar, en utfordring han ikke visste hvordan han skulle takle. Dette kan dermed forventes å ses hos Sana også – at hun på vei til å overkomme sin opprinnelige frykt, eller faktisk overkommer den, før hun igjen blir utfordret av noe vanskeligere som hun ikke hadde sett komme.

Basert på første episode ser Sana sin frykt ut til å være det å ikke klare å balansere det å være en del av det moderne norske samfunnet og samtidig holde fast på sin religionstro. Det at denne balansen er vanskelig blir illustrert i en telefonsamtale med moren hennes i «Fy faen», hvor Sana understreker at hun klarer å ha norske venninner og samtidig være seg selv. Likevel ser man at balansen blir utfordret i den første episoden. I starten av «Er jeg sen?» ser Sana noen gutter som viser frem sine magemuskler fra vinduet i trikken. Hennes nytelse av synet blir brått avbrutt av et bønnerop fra mobilen som varslet at det var tid for bønn. På den andre siden blir hennes bønn avbrutt av to personer som kom inn på rommet hun befant seg i for å «hooke», ettersom hun befant seg på en fest mens hun samtidig utførte sin bønn i «Fy faen».

I «Er jeg sen?» sier Vilde sier det er greit om Sana er seksuelt frustrert, og Sana understreker like tydelig som Noora om William og Isak om homofili at hun *ikke* er seksuelt frustrert, og at hun *ikke* går rundt å tenker på gutter og sex og føler hun går glipp av noe. Med tanke på hvordan hun så på guttene fra trikken virker ikke dette å stemme. I «Slave» blir det også tydelig hvilken gutt hun tenker på. Når Sana hører broren hennes si Yousef sitt navn, fikser hun seg i speilet og påfører leppestift før hun går inn og hilser. Når hun skal

levere nøkler til broren sin på treningssentret i «So hot» sliter hun også med å fokusere når hun ser Yousef.

Før Sana går inn døren på treningssentret ber hun Eva, Chris og Vilde vente utenfor. Vilde hadde tidligere snakket om å spleise Noora med noen nye, kjekke gutter. Jentene går inn likevel og finner det de så etter, selv om Sana ville holde guttene skjult for sin egen del. Hun forsøker å snakke de ned ved å si at de er «drittunger» i «Fy faen» før de skulle møtes til fest. Dette for å få noe av interessen til jentene bort. Sana står også utenfor når hele gjengen er på t-banen. Yousef kommer bort til henne og ser på henne. Hun ser bort og later som hun ikke bryr seg før hun møter blikket hans igjen. Han sier til henne: «Du hater å henge med oss, du». Likevel er det trolig ikke det å tilbringe tid med dem hun «hater», men det at hennes venninnegjeng har «markert» disse guttene som de nye, kule og kjekke guttene de vil «henge» med. Sana hadde ikke sagt til jentene at hun var interessert i Yousef. Da Sana så at Noora og Yousef snakket og lo sammen på festen fremstod hun skuffet og lei seg. Slik sluttet den første episoden.

Flere har kommet med forskjellige teorier om hva de tror kan skje i sesong fire med Sana som hovedrolle, og noen av disse har Angelica Martinsen skrevet om i artikkelen «5 teorier om siste 'Skam'-sesong». De mest relevante teoriene, og som alle for så vidt kan stemme samtidig, er at Sana bevisst skaper kaos for de andre karakterene, at hun mister jomfrudommen før ekteskap, og at man får se konsekvensene av en kulturkollisjon (Martinsen, 2017).

Da Noora spurte Sana i «Bare tenker på William» i sesong to om hun ikke hadde lyst til å drikke seg «drita» og «hooke», sa hun at det selvfølgelig fristet, men at troen hennes var større enn lysten. Men hva om lysten blir større enn troen i sesong fire? Sana er en viljedrevet karakter som er rask til å ta hevn og vil beskytte det hun mener er sitt. Vil hun kanskje hevne seg mot Noora på noe vis fordi hun får Yousef interessert i henne? Det finnes flere spørsmål som er mulig å stille etter den første episoden av sesong fire.

Noe som er svært sannsynlig, basert på analysene av Eva, Noora og Isak, er at man vil se en karakterutvikling hos Sana. Flere av hennes myke og

sårbare sider som avviker fra de sterke viljedrevne egenskapene hennes vil antakeligvis komme frem. Hun vil trolig behøve å åpne seg for vennene sine, i likhet med Eva, Noora og Isak, og deres støtte vil videre kunne bli viktig for å konfrontere hennes problemer og takle hennes største utfordring. Fremvisningen av egenskaper i møter med hennes frykt vil sannsynligvis gjøre Sana til en kompleks karakter som hovedrolle i sesong fire.

4.7 Oppsummering: Vekslende hovedroller

Dette kapittelet har gjennom analyser av hovedrollene hatt som mål å besvare hovedproblemstillingen: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i SKAM gjennom de første tre sesongene?

Før tekstanalysen trakk jeg frem karakterenes frykt og fortid. Eva sin frykt var å ikke være bra nok. Hun flyttet venneløs til Oslo som tolvåring, og etablerte et vennskap med Ingrid. Hun var videre utro med kjæresten hennes. Noora sin frykt var å miste sitt grep på hvem hun var. Noora følte seg uønsket av foreldrene, og flyttet hjemmefra som femtenåring. Hun har også slitt med spiseforstyrrelser og har et anstrengt forhold til sex etter å ha mistet jomfrudommen sin til en «drittsekk» som trettenåring. Isak sin frykt var at han var homofil, og ville ikke bli et offer for somfunnets generalisering ovenfor homofile. Han har hatt et anstrengt forhold til foreldrene sine, hvor moren virker å slite psykisk i tillegg til å være kristen, noe Isak hadde lite forståelse for.

Karakteren Eva ble en *kompleks karakter* som hovedrolle da hun konfronterte frykten sin – det å ikke være bra nok. Hennes største utfordring var da hun fikk motstand etter en utro-avsløring. Hun taklet utfordringen ved å stå opp for seg selv. Eva begynte sin sesong som usikker og uselvstendig. Sesongen endte med selvstendighet gjennom å behovet for finne ut hvem hun var, og det på egenhånd. Hun hadde en modningsprosess, og derfor en *karakterutvikling* i sesong en som hovedrolle. Overgangen fra hovedrolle til birolle ble naturlig fordi hun fikk avrundet sin historie og ble overskygget av interessen for Noora som ny hovedrolle.

Som birolle var Eva en *bakgrunnskarakter*, men fortsatte likevel å endre seg. I sesong to var hun fortsatt usikker på hva slags type person hun var. I sesong tre virket hun mer selvstendig, som om hun hadde funnet seg selv. Eva endret seg både innenfor sesong to, og i vekslingen mellom sesong to og tre. Endringen skyldtes også hovedrollenes syn på henne gjennom *intern fokalisering*. Som birolle i var hun en *statisk karakter*, men det var en *etterkompleks statiskhet*.

I sesong en var Noora er en birolle som utmerket seg som selvsikker, selvstendig og bestemt. Egenskapene ble forsterket gjennom intern fokalisering og at hovedrollen, Eva, beundret disse egenskapene hos Noora. Hun var en *statisk karakter som tenderte mot å være kompleks*. Overgangen fra birolle til hovedrolle ble som nevnt naturlig fordi det ble bygget opp en interesse for Noora, og for en potensiell kjærlighetshistorie mellom Noora og William.

Som hovedrolle ble Noora utfordret av William som hun fryktet å falle for. Hun ga etter for følelsene og trosset frykten. Forholdet var ustabil fordi Noora tok avstand da hun så tegn til at han kunne såre henne. Likevel var det ikke William, men broren hans, Nicolai, som såret henne ved at hun trodde hun ble voldtatt av han. Hun forsøkte å finne ut av dette alene mens hun skjøv alle unna. Noora konfronterte frykten sin, og ble kompleks ved å åpne seg for venninnene sine, og å konfrontere Nicolai og Mari. Da William trodde at de to hadde hatt sex var det han som tok avstand. Noora jobbet hardt for å få han tilbake, og det klarte hun. Hun endte med å tørre å vise sårbarhet, og forståelsen av at hun ikke måtte å være alene for å være selvstendig. Overgangen fra hovedrolle til birolle igjen var derimot ikke like naturlig. Det «krevde» at interessen skulle skiftes over til Isak før hun kom hjem.

Som birolle i sesong tre hadde Noora endret seg. Hun hadde forlatt William i London. Valget viste selvstendighet, men hun håpet likevel at han skulle komme etter henne. Hun var i fornektelse om at det var slutt, og ville ikke takle konsekvensene hun fryktet. Noora viste ikke lenger de egenskapene hun var kjent for, og ble en *bakgrunnskarakter*. Det at Noora virket uinteressant i sesong tre handlet også om intern fokalisering og at Isak

viste lite interesse for henne. Noora var en statisk karakter i sesong tre, men det var en etterkompleks statiskhet. Den *førkomplekse statiskheten* som birolle i sesong en er ikke den samme som den etterkomplekse i sesong tre. Dette skyldtes synet og interessen hovedrollene hadde hatt for Noora.

Som birolle i sesong en og to var Isak en stabil karakter som fremstod som tilbakelent og jovial. Han var en viktig birolle i begge sesongene, hvor han påvirket historien til hovedrollene. Han var en statisk karakter som tenderte mot å være kompleks. Eva og Noora hadde det samme synet på han, og han endret seg ikke i vekslingen av disse hovedrollene. Likevel var han mer representert i den første sesongen, hvor han var en av Evas nærmeste, enn i den andre hvor han kun var en bekjent av Noora, og på denne måten ble han påvirket av den interne fokaliseringen. Overgangen fra birolle til hovedrolle ble derfor relativt brå, fordi det ikke bygdes opp en interesse for han som birolle før han ble hovedrolle.

Som hovedrolle vurderte Isak sin seksualitet, og gjorde dette alene. Han utviklet et forhold med Even, og var på vei til å skli ut av guttegjengene. Hans internaliserte homofobi skapte frustrasjon, i tillegg til Evens blandede signaler. Han overkom frykten, og ble samtidig en kompleks karakter da han åpnet seg for Jonas og de andre vennene sine, i tillegg til å betegne seg som «homo». Dette skapte en forbedret relasjon med vennene sine. Evens mani fikk derimot Isak til å vurdere hvorvidt hans følelser for han var sanne. Gjennom en melding Isak tolket som et selvmordsbrev, «reddet» han Even, og deres kjæresteforhold ble etablert. Isak hadde en tydelig modningsprosess og karakterutvikling i sesong tre som hovedrolle, og gikk fra å være transsynt med lite interesse for forståelse, til å bli mer åpen, i tillegg til å bli mer opptatt av de ekte følelsene, uavhengig av oppturer og nedturer.

Etter å ha utført analysene av de tre hovedrollene, ville jeg forsøke å se om funnene kunne anvendes for å si noe om Sana som hovedrolle i sesong fire. Sana var en karakter drevet av vilje, og var den som var tydeligst inspirert av Hutzlers karaktertyper. Hun ønsket makt, ville være fryktet, var rask til å ta hevn, ville beskytte det som var sitt, og viste ingen sårbarhet. Dette var ifølge Hutzler en typisk mannlig antagonist, mens Sana ville være

en kvinnelig protagonist i sesong fire. Sana hadde vært en statisk karakter som i en liten grad tenderte mot å være kompleks. Hun hadde vært en stabil karakter som birolle i alle tre sesongene, hvor trekkene fra viljedrevne karakterer hadde vært tydelige. Dette ville si at både Eva, Noora og Isak hadde hatt det samme synet på henne, og hun ble derfor ikke påvirket noe særlig av den interne fokaliseringen. Overgangen til hovedrolle for Sana ville være naturlig fordi interessen ble bygget jevnt opp som birolle, samtidig som den ville være preget av interessen for den forrige hovedrollen.

Basert på tekstanalysen forventet jeg å se i sesong fire at Noora fikk tilbake egenskapene hun «mistet» i sesong tre. Hvis mønstret hadde vært fulgt ville Isak endret seg fra hovedrolle til birolle, men siden det var siste sesong ville det vært lite sannsynlig. Jeg forventet derfor at Isak forble den samme. Jeg forventet at Eva, Noora og Isak ville påvirkes av at Sana var den nye hovedrollen gjennom intern fokalisering. Deres egenskaper ville kunne bli forsterket eller svekket, eller så ville hun se noe nytt i de.

Analysene viste at Sana vil bli kompleks når hun konfronterer frykten sin. Noe som hadde vist seg å være en tendens var at frykten til hovedrollene var først én ting som de måtte overkomme, så skjedde det noe uventet som utfordret de enda mer. Dette kan dermed forventes å ses hos Sana også. Basert på første episode virket Sana sin frykt å være det å ikke klare å balansere det å være en del av det moderne norske samfunnet og samtidig holde fast på sin religionstro. Hun understrekte også at hun ikke var seksuelt frustrert, selv om det virket som hun var det. Hun var også interessert i Yousef, men gjorde ikke noe med det. Da hun så at Noora snakket med Yousef på en fest ble hun skuffet og lei seg. Hva som ville skje videre var kun hypotetisk etter første episode. Likevel forventet jeg at hun ville vise frem flere sårbare egenskaper, åpne seg for vennene, behøve vennenes støtte i møte med utfordringer, og ha en karakterutvikling, samt bli en kompleks karakter som hovedrolle.

5 Konklusjon

Målet med denne masteroppgaven har vært å besvare problemstillingen: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i *SKAM* gjennom de første tre sesongene?

For å undersøke dette har jeg benyttet meg av narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode. Som Mittell (2015, s. 134) belyste, måtte karakterenes indre tolkes gjennom ytre markører, altså gjennom hvordan de fremstilles, omtaltes og handlet. Jeg har analysert karakterene med hensyn til psykologiske trekk og vaner, fysiske trekk og utseende, talemønstre, interaksjoner med andre karakterer, miljøet rundt karakteren, og karakterens bakgrunnshistorie, som Pearson (2007, s. 43) hevdet utgjorde en karakter. Jeg har dermed tatt hensyn til både Mittell og Pearsons metode for å analysere karakterer, selv om disse ikke er eksplisitt uttrykt i analysen.

Oppgaven ville også forsøke å bidra med ytterligere forskning på vekslende hovedroller i tv-serie-feltet. Den ville bidra til å belyse hvordan vekslende hovedroller påvirket karakterene og hvordan karakterene endret og utviklet seg. Før jeg påbegynte besvarelsen av hovedproblemstillingen, besvarte jeg først underproblemstillingene som omhandlet to varianter av karaktertyper: Hutzlers karaktertyper og statiske og komplekse karaktertyper. Fokuset i analysene har vært på karakterenes frykt, statiske og komplekse karaktertyper, karakterutvikling og intern fokalisering for å se hvorvidt karakterene utviklet eller endret seg gjennom disse tre sesongene, og hvordan de ble påvirket av *SKAMs* vekslende hovedroller. Jeg vil nå fremheve mine viktigste funn fra analysene, og deretter komme med forslag til videre forskning.

5.1 Viktigste funn

Eva, Noora og Isak har en modningsprosess og utvikler seg i hver sin respektive sesong som hovedrolle. Dette er det Mittell kaller karakterutvikling:

One common model of change is *character growth*, evoking the process of maturation in which character becomes more realized and

fleshed out over time. Not surprisingly, such arcs are most common with young characters; their physical and emotional maturation fulfills a coming-of-age narrative. (Mittell, 2015, s. 137)

Som Mittell understreker angående karakterutvikling, så er dette vanlig blant unge karakterer, slik som Eva, Noora og Isak er. Karakterene tilegner seg erfaringer gjennom utfordringene som møter dem. Gjennom å konfrontere problemene sine og frykten sin modner de og utvikler seg. Dette gjelder spesielt for de utfordringene som kommer uventet på karakterene, som Evas utro-avsløring, at Noora trodde hun hadde blitt voldtatt, og at Isaks kjæreste, Even, viste seg å være bipolar. Gjennom å konfrontere frykten sin har hovedrollene en karakterutvikling, og går samtidig fra å være statiske karakterer som tenderer mot å være komplekse, til å bli komplekse karakterer.

Både Eva, Noora og Isak, spesielt de to sistnevnte, holder frykten sin inne og snakker ikke med vennene sine om det. Dette ser også ut til å gjelde for Sana som hovedrolle. Det at karakterene prøver å takle utfordringene alene gjør det bare vanskeligere for de, og det gjør også at de distanserer seg fra vennegjengen. Når de først får fortalt vennene sine hva det er de går gjennom uttrykker vennene sympati og støtte. Denne støtten behøver de også for å komme seg gjennom det vanskelige. Med dette vil jeg gå tilbake til intensjonen med *SKAM*, som var å kunne gi målgruppen noe. Andem forklarte, slik sitatet i innledningen sier, at karakterene «... skal utfordre noe i målgruppen. Alle skal ha en historie med en potensiell reise, som målgruppen trenger å høre om» (Faldalen, 2016). Videre hevdet hun også at hun ville vise målgruppen «... verdien av å konfrontere frykt. ... Det kommer en mestringsfølelse fra å stå i det som er vanskelig, og konfrontere problemer. Den mestringsfølelsen bygger selvbildet» (Faldalen, 2016).

Som hovedroller ble alle karakterene komplekse, hvor de tidligere hadde vært statiske karakterer som tenderte mot å være komplekse. Når karakterene veksler fra å være hovedroller til å være biroller, derimot, reduseres de til å bli statiske. Likevel er de ikke helt statiske fordi de har vist et egenskapsmangfold tidligere gjennom å ha vært komplekse. Det blir derfor en etterkompleks statiskhet å se hos Eva og Noora som biroller etter å ha

vært hovedroller. For Eva gjelder dette for begge hennes sesonger som biroller. Noora var birolle både før og etter å ha vært hovedrolle, men den førkomplekse statiskheten hvor hun kun tenderte mot å være kompleks er ikke den samme som den etterkomplekse.

Både Eva, Noora og Isak er mer representert i den første sesongen som birolle enn den andre, uavhengig av rekkefølgen de er biroller i. For Eva og Noora viser dette til en endring i karakteren. Eva er i en prosess for å finne seg selv i den første sesongen som birolle, og har gjort det i den andre. Noora bygges opp mot en hovedrolle som birolle i sesong en, og lider konsekvensene av frykten hun overkom i som hovedrolle i sin andre sesong som birolle. For Isak derimot, fører det til en brå overgang fra birolle til hovedrolle, hvor interessen for han må bygges opp i sesong tre.

Det at *SKAM* har vekslende hovedroller påvirker ikke bare karakterene fordi de selv endrer seg i vekslingen, men de påvirkes også av den interne fokaliseringen som omhandler synsperspektivet til den som er hovedrolle. Hovedrollens formidling av deres syn påvirker hvilke egenskaper birollene fremstilles med grunnet *SKAMs* interne fokalisering. Eva ble sett på som «guttegal» og fri av Noora, men mer «voksen» og lik som i sin sesong av Isak. Noora ble sett på som selvstendig og tøff av Eva, men hun er uinteressant og i fornektelse om kjærestebrudd for Isak, og dette gjør også at seerne blir mindre interessert i henne. Isak blir derimot sett på av Eva og Noora på tilnærmet lik måte, men for Eva var han en god venn og ikke bare en bekjent, som for Noora. Det ser også ut til at alle disse tre hovedrollene har hatt det samme synet på den neste hovedrollen, Sana.

Det kan stilles spørsmål rundt det om det er en *illusjon* av endring i karakterene, nettopp fordi de påvirkes av intern fokalisering – deres syn på hverandre – og at det ikke nødvendigvis er en endring i karakterene. Dette på samme måte som Mittell trakk frem illusjon angående karakterdybde:

Since we measure character change in large part on the basis of our own allegiances towards characters, elaborating more about a character's backstory can make a static figure seem more dynamic, so that our own shifting knowledge and attitudes create the illusion of

character change, much like the sun appearing to orbit our seemingly fixed position on Earth. (Mittell, 2015, s. 136)

Det Mittell understreker er at endring i karakteren handler om seerens forhold til karakteren. Det at seeren gjennom intern fokalisering betrakter karakterene som annerledes i vekslingen mellom hovedroller kan være med på å skape en illusjon om endring i karakteren, uten at karakteren faktisk har endret seg. Likevel vil jeg hevde at Eva faktisk endrer seg i løpet av sesong to – hennes første sesong som birolle – i tillegg til i vekslingen mellom sesong to og tre, og Noora endrer seg i sesong tre etter vekslingen fra hovedrolle til birolle.

Mittell hevder at «... television characters are mostly stable figures, accumulating narrative experiences more than changing from them...» (Mittell, 2015, s.133). Med dette vil karakterene heller utvikle seg enn å endre seg, altså ha en karakterutvikling, noe jeg er enig i angående karakterene som hovedroller. Likevel veksler karakterene på å være hovedroller og biroller, og det vil derfor være snakk om en faktisk endring. Dette gjelder for Eva og Noora som veksler fra å være hovedroller til å bli biroller. Begrunnelsen er at de viser frem egenskaper de ikke har hatt tidligere, og at egenskaper de har hatt tidligere er ikke lenger synlige.

Eva og Noora endrer seg når de blir biroller. Eva vet ikke hvem hun er etter sesong en, og i sesong to forsøker hun å finne ut av det. Her har hun andre verdier og fremstår friere og nyter singellivet. Prioriteringene hennes er annerledes, og det er også hennes oppfatning av hva som er «kult» – eller hva som gir status for en ambisjonsdrevet karakter. Hun endrer seg «tilbake» i sesong tre, men til en mer selvsikker og voksen versjon av seg selv. Noora endrer seg fra hovedrolle i sesong to til birolle i sesong tre ved at hun har «mistet» det som gjorde Noora til Noora i sesong en og to. Hun vet ikke lenger hvem hun er, og er mer sårbar. Hun er ikke lenger tøff og selvsikker, noe som var hennes kjennetegn tidligere. På denne måten vil det være snakk om en *endring* i karakteren, og ikke bare en *utvikling* eller *illusjon av endring*.

Engelstad hevder at statiske karakterer «... opptre helt i tråd med forventningene ...» (2015, s. 65). Dette stemmer som regel for statiske karakterer som kun fremstilles med få egenskaper. Likevel finnes det et

unntak: Eva i sesong to. Eva endrer seg som en statisk karakter innenfor denne sesongen. Som nevnt tidligere vil dette være en etterkompleks statiskhet ettersom hun var hovedrolle og kompleks i sesong en. Eva er fornøyd med situasjonen etter å ha slått opp med Jonas, og de er fortsatt venner. Eva får vite at Jonas har «gått ned» på en annen jente og begynner å fremvise andre egenskaper. Hun våkner blant annet med en fremmed på sofaen i kollektivet til Noora, og er mer opptatt av å drikke seg full. Jonas inngår et nytt kjæresteforhold, og det er først når Eva innser at hun ikke har Jonas som en romantisk partner og heller ikke som bestevenn lenger at hun endrer seg som birolle. Egenskapene hun fremstilles med endrer seg, og det gjør også seerens forventning til hvordan hun vil opptre som en statisk birolle. Endringen skjer altså innenfor sesongen hun er statisk som birolle, og ikke i vekslingen.

Denne oppgaven ville også kunne bidra til å utfordre begrepsparene hovedrolle og birolle, samt statiske og komplekse karakterer. Slik jeg har poengtert tidligere finnes det ingen klare rammer for disse fire begrepene. Derfor har jeg selv valgt rammene for denne oppgaven. Begrepet hovedrolle benyttes både som en betegnelse på de sentrale karakterene i en fortelling, og som en tittel på den ledende karakteren. Jeg hevdet at det kun fantes én hovedrolle for hver sesong i *SKAM*: Eva, Noora og Isak. Rammene jeg satt for en birolle var at den hadde egne replikker, ble omtalt av andre karakterer, samhandlet med andre karakterer og i noen grad hovedrollen, og var med i flere episoder og sesonger. Statiske og komplekse karakterer har enten «få» eller «flere» egenskaper. Jeg tolket derfor birollene Chris og Penetrator-Chris som rene statiske karakterer, Jonas og Sana som statiske karakterer som tenderte mot å være kompleks i en liten grad, og Vilde og William som tenderte mot å være kompleks i en større grad. Slik jeg har gjort rede for tidligere, ble hovedrollene først komplekse gjennom å konfrontere sin frykt.

Problemstillingen for oppgaven var følgende: Hvordan påvirker vekslingen mellom hovedrolle og birolle karakterene Eva, Noora og Isak i *SKAM* gjennom de første tre sesongene? Basert på mine funn vil jeg konkludere med at Eva, Noora og Isak har en karakterutvikling og blir

komplekse som hovedroller gjennom å konfrontere frykten sin; karakterene endrer seg i vekslingen fra hovedrolle til birolle og blir i tillegg etterkomplekse statiske karakterer; og karakterene påvirkes av vekslingen gjennom intern fokalisering der hovedrollen avgjør hvilke egenskaper birollene fremstilles med.

5.2 Videre forskning

Som jeg fremhevet i innledningen, finnes det mindre tidligere forskning på vekslende hovedroller i tv-serie-feltet enn på andre aspekter ved karakterer eller andre narratologiske elementer. Derfor vil enhver studie av vekslende hovedroller i tv-serier være fruktbare for å videreutvikle dette feltet.

Dette har vært en selvstendig og subjektiv analyse med narratologisk teori og kvalitativ tekstanalytisk metode som ramme. En av grunnene til å velge tekstanalyse som metode var at den ikke ville være begrensende for oppgaven. Metoden ga meg dermed frihet til å være subjektiv og til å finne mine svar uten strenge retningslinjer for hvordan jeg skulle lete og registrere funn. Her har jeg kun tolket teksten. Av denne grunn vil derfor ikke mine funn være mer sanne enn andres funn gjennom en slik subjektiv tolkning.

Med andre metoder, eksempelvis kvantitativ innholdsanalyse, vil funnene være mer objektive. Et forslag kan være en kvantitativ innholdsanalyse av antall egenskaper karakterene fremstilles med. På denne måten vil man kunne tallfeste hva som konstituerer en statisk karakter og en kompleks karakter, noe det ikke finnes noen klare rammer for. En slik analyse vil være omfattende og krevende – og ikke uten utfordringer rundt definisjoner av egenskapene – men likevel svært interessant og fruktbar.

Som understreket av Christian Ingebrethsen i artikkelen «Nå kommer den amerikanske versjonen av 'Skam'» på NRK sine nettsider, har tv-produsenten Simon Fuller kjøpt rettighetene til serien (Ingebrethsen, 2016). Det vil altså komme en amerikansk versjon av *SKAM*. Her vil det være interessant med en komparativ studie av den norske og den amerikanske versjonen. I tillegg vil det være interessant å se om mine funn også vil gjelde for den amerikanske versjonen av *SKAM* og karakterene i denne versjonen.

Litteratur og analysemateriale

Analysemateriale

- Andem, J. (Manusforfatter og regissør). (2015, 22. september - 11. desember). *SKAM*. (Sesong 1). [tv-serie]. Hentet fra <<http://skam.p3.no/sesong/1/>> og <<https://tv.nrk.no/serie/skam>>
- Andem, J. (Manusforfatter og regissør). (2016, 29. februar - 3. juni). *SKAM*. (Sesong 2). [tv-serie]. Hentet fra <<http://skam.p3.no/sesong/2/>> og <<https://tv.nrk.no/serie/skam>>
- Andem, J. (Manusforfatter og regissør). (2016, 2. oktober - 16. desember). *SKAM*. (Sesong 3). [tv-serie]. Hentet fra <<http://skam.p3.no/sesong/2/>> og <<https://tv.nrk.no/serie/skam>>
- Andem, J. (Manusforfatter og regissør). (2017, 14. april). Du hater å henge med oss [tv-serie-episode], i *SKAM*. Hentet fra <<http://skam.p3.no/sesong/4/>> og <<https://tv.nrk.no/serie/skam>>

Litteraturliste

- Andem, J. (2016, 13. mai). Intervju. *Nordiske Mediedager*. Hentet fra <<http://video.arken.com/play2/embed/player?accountId=302940&mediaId=75c1651d-00090061-36ab33a6&pageStyling=styled>>
- Andem, J. & Faldalen, J. I. (2016, 19. september). *SKAM* på Cinemateket. [arrangement]. Informasjon om arrangement hentet fra <<http://www.cinemateket.no/152242/skam>>
- Damm, A. (2007). Birolle. *Gyldendals Teaterleksikon*. Hentet fra <http://denstoredanske.dk/Gyldendals_Teaterleksikon/Begreber/birolle>
- Damm, A. (2007). Hovedrolle. *Gyldendals Teaterleksikon*. Hentet fra <<http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=428472>>
- Engelstad, A. (2015). *Film og fortelling*. Bergen: Fagbokforlaget
- Engelstad, A. & Lothe, J. (2008). Innledning til narrativ teori og filmanalyse. I

- E. Bakøy, & J. S. Moseng (Red.), *Filmanalytiske tradisjoner*. (s. 23-29). Oslo: Universitetsforlaget
- ETB Screenwriting. (u. å.). An Emotional Toolbox Website. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com>>
- Faldalen, J. I. (2016, 4. april). Nerven i «Skam» skal være sterk og relevant. *Rushprint*. Hentet fra <<http://rushprint.no/2016/04/nerven-i-skam-skal-vaere-sterk-og-relevant/>>
- Goodman, T. (2008, 4. januar). Recapping 'The Wire,' season by season. *SFGate*. Hentet fra <<http://www.sfgate.com/entertainment/article/Recapping-The-Wire-season-by-season-3233274.php>>
- Grimeland, M. (2011). *The Mystery of Catching an Audience: finding the potential of engagement with the characters in the short film I Walk Alone (2010)* (Masteroppgave). Institutt for medier og kommunikasjon. Universitetet i Oslo. Hentet fra <<https://www.duo.uio.no/handle/10852/27344>>
- Hagen, L. B. & Lutnæs, M. A. (2016, 13. mai). «Skam» vant tre priser på Gullruten. *NRK*. Hentet fra <https://www.nrk.no/kultur/_skam_-vant-tre-priser-pa-gullruten-1.12946498>
- Hausken, L. (2009). *Medieestetikk*. Valdres: Scandinavian Academic Press
- Hutzler, L. (u. å.a). Character is Action. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/character-is-action/>>
- Hutzler, L. (u. å.b). Laurie H. Hutzler. Television, Film, Branding, and Online Content Consultant. [LinkedIn profil]. Hentet fra <<https://uk.linkedin.com/in/lauriehutzler>>
- Hutzler, L. (u. å.c). Power of Ambition. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-ambition/>>
- Hutzler, L. (u. å.d). Power of Conscience. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-conscience/>>
- Hutzler, L. (u. å.e). Power of Exitement. *Emotional Toolbox*. Hentet fra

- <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-excitement/>>
- Hutzler, L. (u. å.f). Power of Idealism. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-idealism/>>
- Hutzler, L. (u. å.g). Power of Imagination. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-imagination/>>
- Hutzler, L. (u. å.h). Power of Love. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-love/>>
- Hutzler, L. (u. å.i). Power of Reason. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-reason/>>
- Hutzler, L. (u. å.j). Power of Truth. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-truth/>>
- Hutzler, L. (u. å.k). Power of Will. *Emotional Toolbox*. Hentet fra <<http://www.etbscreenwriting.com/nine-character-types/power-of-will/>>
- Ingebretsen, C. (2016, 9. desember). Nå kommer den amerikanske versjonen av «Skam». *NRK*. Hentet fra <https://www.nrk.no/kultur/na-kommer-den-amerikanske-versjonen-av-_skam_-1.13265860>
- Larsen, P. (2008). Medier og tekster. I P. Larsen (red.), *Medievitenskap. Medier – tekstteori og tekstanalyse*. (s. 15-27). Bergen: Fagbokforlaget
- Lotz, A. D. (2013). House. Narrative Complexity. I E. Thompson & J. Mittell (Red.), *How to Watch Television*. (s. 22-29). New York: New York University Press
- Martinsen, A. (2017, 9. april). 5 teorier om siste «Skam»-sesong. *Topp*. Hentet fra <<http://www.topp.no/starstruck/5-teorier-om-siste-skam-sesong/67474178>>
- Mittell, J. (2015). *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York: New York University Press
- Pearson, R. (2007). Anatomising Gilbert Grissom. Structure and Function of

- the Televisual Character. I M. Allen (Red.), *Reading CSI: Crime TV Under the Microscope*. (s. 39-56). London: I.B.Tauris
- Riksmålsforbundet. (2016, 26. oktober). «Skam» gjør norsk språk kult i Danmark og på Island. Hentet fra <<http://www.riksmalsforbundet.no/skam-gjor-norsk-sprak-kult-danmark-pa-island/>>
- Sundquist, H. (2016, 15. april). Stjel stilen til Noora i «Skam»: - Ett plagg er et must!. *Det nye*. Hentet fra <<http://www.klikk.no/mote/detnye/shopping/slik-far-du-stilen-til-noora-i-skam-1673181.ece>>
- Vaage, M. B. (2016). *The Antihero in American Television*. New York: Routledge
- Vikre, M. (2017, 21. april). Peer Gynt-prisen til Skam. Det drysser priser over Skam. *P4*. Hentet fra <<https://www.p4.no/nyheter/peer-gynt-prisen-til-skam/artikkel/696830/>>
- Vold, K. E. & Tørdal, R. M. (2012, 3. mai). Karakterer og konflikter i filmfortellingen. *NDLA*. Hentet fra <<https://ndla.no/nb/node/98733?fag=52222>>
- Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., & Larsen, L. O. (2007). *Metodebok for mediefag* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.